

Ozi, Ndu-isho-ozzi Jeru

1 ¹Eguru ḥonyà mu, bù Tiyófilosu:

Ekwo, mu vuru ụzo deeru ngu bẹ mu deru iphemiphe, Jizosu wataru ememe yele iphemiphe, o wataru ezizi e -shikpoo lè mbụ; ²jasu teke Chileke kubaru iya l'imigwe. O byalepho ala l'imigwe; o shi l'eka Unme-dụ-Nsọ karụ ndu ono, o hoṭtaru g'ephe bürü ndu-isho-ozzi iya ono iphe, ephe e-me. ³O jechaaru iphe-ehuka; bya anwụhu; nwụhuchaa teta dzụru ndzụ; bya anoo ụkporo abalị labo; goshi phē onwiya lè ya dzụ ndzụ. O -goshichaa; o -goshi-baa k'ophu o doru phē enya; ebe o dudu onye atụ ego kẹ ?a maru o dzụ ndzụ eviya? Ephe gude enya phē hụma iya. O pfuaru phē k'eka Chileke bù eze.

⁴O dudu teke ephe l'iya nökobe; o sụ phē: “Unu ta alufukwa lè Jierúsalemu. Unu nodukwa kwabəru iphe ono, Nna sụru lè ya a-nụ ono, bù iya bù iphe-oma-a, mu pfuhawaru unu-a. ⁵Kẹle Jionu gude mini mee baputizimu; ole a -noephō ujiku ole mole nta-a bẹ ee-gude Unme Chileke mee unu baputizimu.”

Jizosu alapfu Chileke l'imigwe

⁶Qo ya bù; ndu-isho-ozzi ono dzukobeeopho; ephe lè Jizosu; ephe jia ya: “Nnajuphu; ?o rwuwaru teke ii-nuphu ndu Ízurelu ali-eze phē azu tọ?”

⁷Jizosu sụ phē: “O tọ gbakwaru unu l'amaru mböchi, o bù; ozoo egube teke o bù, bù teke Nna mu gudewaa eka iya tịa l'onwiya. ⁸Ole Unme-dụ-Nsọ abyaa unu l'ehu; l'o mee unu; unu eshihu ike; k'ophu unu a-nodu epfu iphe, unu hümari kẹ nkemu. Unu e-pfu iya lè Jierúsalemu; mè alị Jiudiya; mękpoo alị Samériya jaşıwaruroya l'ekameka, nō lè mgboko mgburugburu.” ⁹O pfuchaephō nno; ephe nodu ele iya enya; Chileke wolia ya. Urwukpu woru iya domia.

¹⁰Ephe nodu elekpoekwapho enya l'akpaminigwe l'eka ono g'o miuchaaru. Unwoke labo, yeru uwe ochaa bya bya apfū-kube phē; ¹¹sụ phē: “Unubę unwoke kẹ Gálili; ?bù gụnu bẹ meru iphe, o gude unu pfuru l'eka ono ele enya l'akpaminigwe? Jizosu ono, a nataru unu kuba l'imigwe ono bükwapho g'unu ele iya o bahụ l'imigwe ono bù g'oo-gude bya ozo.”

Onye ee-gude dochia enya Jiudasu

¹²Tobudu iya bù; ephe shi l'úbvú ono, eekuje Olivu ono lashia Jierúsalemu. Úbvú ono kalibé-a ubvu manyíru mè a -gbé lè Jierúsalemu. ¹³Ephe

rwuepho Jierúsalemu; ephe bahü l'ulo eli. Ephe shi le k'alii bahü le k'eli, bu iya bu ęka ephe nokpoo anono. Ndu ono be epha phę bu: Pyita waa Jiönü waa Jiemosu waa Anduru waa Filipu waa Tömosu waa Batülomiyu waa Matiyu waa Jiemosu Alufiyosu waa Sayımonu, onye adzo g'alii ndu Jiu dürü ndu Jiu wafua Jiudasu bu nwa Jiemosu.¹⁴ Ephe l'unwanyi nokwapho l'eka ono; mękpoo Meri, bu iya bu ne Jizosu waa unwune Jizo-su. G'ephe ha jeru atuko nođu l'eka lanü gude obu lanü epfu anü Chileke.

¹⁵O rwua ujiku lanü; ephe rwua ükporo ishii dzukobé l'eka lanü. Noo ya; Pyita gbalihu l'echilabö unwunna ono su: ¹⁶"Unwunna mu; iphe ono, e dehawaru l'ekwo-opfu Chileke ono, mefutaje nü ono vükotaakwaru, bu iya bu iphe ono, Unme-dü-Nsö shihawaa l'önü Dévidi pfua kę Jiudasu ono, bu iya bu onye du ndu byaru egude Jizosu ono. ¹⁷Jiudasu ono be e shi guru yeru anyi; o shi yiru l'eje ozi-a, anyi eje-a."

¹⁸O gude okpoga, a pfürü iya l'ejo-iphe, o meru züa ali; e mechaa ə daa sụ-gbuwa onwiya; ępho gbafuhu iya; akürepho iya g'o ha kposhihu. ¹⁹Iphe, bu ndu Jierúsalemu mgburugburu numa iphe ono, meru nü ono. Ephe woru ali ono kua Akeludama l'opfu ibe phę, bu iya bu "Ali mee."

²⁰Kele e deru le Ekwo-ebvu-oma su:

G'egbara fua l'ibe iya!
G'o tó dükwa onye ebu
iya ebubu!^a

Ozo bu:

"G'onye ozo nochikwaa
enya iya l'eje ozi,
o shi eje!"^b

²¹"O ya bu g'a hota nwoke lanü le ndu-a, anyi l'ephe shi teke Nnajiu-phu ono, bu Jizosu eje ejeje alwa alwalwa nođuta ono; ²²e -shi teke Jiönü eme baputizimu jasü teke ono a natarü anyi Jizosu kuba l'imigwe. G'onye ono tsoru anyi l'epfu le Jizosu shiwaal l'önü teta nođu ndzü."

²³Töbudu iya bu; ephe bya ahota umeadzu labo; Jióséfu onye eekuje Basabasu, ntushi-epha iya bu Jisotosu; waa Matayasu. ²⁴Ephe bya epfuru nü Chileke su: "Gübe Nnajiphu; gübe onye maru obu onyemonye; goshi onye ophu i hotaru l'ime umeadzu ębo-a; ²⁵g'o nochia enya Jiudasu búru onye-isho-ozzi; meje iphe ono, o harü lashia ęka gbaru iya nü ono." ²⁶Ephe tüarü phę ido. Q daaru Matayasu. E woru iya yeköberu ndu-isho-ozzi iri le nanü onoya.

Abyabya Unme-dü-Nsö

2 ¹O be mboku obo-iphe, Pentikosutu gedegede; ephe tüko g'ephe ha dzukobé l'eka lanü. ²G'e jia epfua; ęphü shi l'imigwe phüru g'ęphü

^a 1:20 Gunaah Ebvü 69:25. ^b 1:20 Gunaah Ebvü 109:8.

oke pherephere bya ejiepho ulo ono, ephe no ono ejiji. ³Ephe huma iphe, dugbaa g'oku, enwu enwunwu g'o jakashiru ajakashị kekashia onwiya bya anoduchaa phē l'ishi l'ehu l'ehu. ⁴Unme-du-Nso ji phē ehu g'ephe ha; o woru phē olu-opfu ghaa. Ephe pfuahaa l'olu Unme-du-Nso.

⁵Noo ya; o dudu ndu Jiu, jiru Jierúsalemu; ndu Jiu, atsü Chileke ebvu, shigbaa l'alị mgboko mgburugburu. ⁶O be teke ephe nūmaru ụzu ono; a du igwerigwe gbakodzua. O kpoo onyemonye opfu; kélé onyenonu nūmaru g'eeppu opfu-alị iya. ⁷O du phē biribiri; tēme o jikwa phē pho enya. Ephe jiahaa nwibe phē aji sụ: "Ndu-a, epfu opfu-a ?ephe ta abuna-a ndu Gálili? ⁸?Denukwanu g'o gude anyi nōdu anugbaa opfu-alị anyi l'ehu l'ehu? ⁹Mbụ opfu anyiibe ndu Patiya mē ndu Midiya mē ndu Elamu mē ndu shi Mesopotémiya mē ndu shi Jiudiya mē ndu shi Kapadosiya mē ndu shi Pöntosu mē ndu shi Eshiya ¹⁰mækpo anyiibe ndu shi Firijiya waa Pamfiliya anyiibe ndu shigbakpoo Ijiputu mē ndu shi Sayirini l'alị Libiya tēme yekpooru ndu byaru abyabya, shi lẹ Romu ¹¹mē ndu Jiu mē ndu anwụ eka ndu Jiu; ndu Kiritu mē ndu Arabu anyi tükorus anugbaa eka ephe gude opfu-alị anyi epfu k'eze iphe, Chileke emegbaa." ¹²O du phē biribiri; tēme o tufu phē ehu. Ephe nōdu ajigbaa nwibe phē sụ: "?Bu ḡunu b̄e iphe ọwa-a bukpoo?"

¹³O dudu ndu gude mgbōnu sụ l'qo mē l'atsü phē.

Pyita asa opfu

¹⁴Oo ya bụ; Pyita gbalihu yee ndu-isho-ozzi iri lẹ nanu ophuu bya apfūru. Pyita bya awata iya arara sụ: "Mu sụ-a; unubé ndu Jiudiya waa ndu bukpoo lẹ Jierúsalemu mgburugburu; unu gebekwa-o! Unu ngabé nchị l'iphe, mu abya epfupfu-a! ¹⁵Ndu-a ta angukwaru mée, bụ iya bụ iphe, unu ari. ?Tobudu enyanwu agbakota nta? ¹⁶Iphe ọwa-a bùchikwa iphe ono, o pfuru; mbụ Jiowelu onye mpfuchiru Chileke teke k'ichee ono sụ:

¹⁷"Owaa bụ iphe, Chileke epfu!

L'ikpazụ b̄e mu a-wụ nemadzụ
mgburugburu Unme
mu.

Oo ya bụ; ụnwu unu
unwoke mē ụnwanyi
epfuchiaharu mu.

Tēme ụnwokorobyaa unu
aphua ophulenya.

Ndu bụ ogeranya unu a-rwọ
nrwo.

¹⁸Ee! Teke ono b̄e mu
a-wùchaa Unme mu
ono wụa l'unwoke

mẹ ụnwanyi, ejeru mu ozi.
 Ephebedua epfuchiahakwaru
 mu pho.

¹⁹ Mu e-me iphe-ohumalenya
 l'akpaminigwe
 bya emee iphe, jiru enya
 lę mgboko.

Aa-huma mee waa ọku
 yele ọkpu tütutuutuu
 ẹnwuru-oku.

²⁰ Enyanwu a-gbahụ tsükiribaa.
 Ọnwa ekeahaa meemee
 teme l'o rwua mbọku
 Nnajịuphu a-byá,
 bụ iya bụ eze mbọku ono,
 a-dụ akpabiri ono.

²¹ Iphe, bùkpoo onye rakuru
 Nnajịuphu teke ono bẹ^c
 oo-dzota.^c

²² “Sụ-a; unwoke Ízurelu; o kwa Jizosu kẹ Nazaretu ono bẹ bụ nwoke ono, Chileke shi l'iphe-ohumalenya yele iphe, jiru enya, dugbaa biribiri, o gude iya meshia l'echilabọ unu; mee g'o doo unu enya l'ọọ yébe Chileke ziru iya. Iphemiphe ono bẹ unu makotaru ree l'onwunu. ²³ Ole a kpuru iya nụ unu; unu shi l'eka ndu ta amadụ ekemu kpopyabe iya loswebe woru iya pfụ-gbua. Iphe ono bürü iphe, Chileke mahawarụ bya achihawaa ya l'ídzù dobe. ²⁴ Ole Chileke tofuwaru iya l'egbu, ọnwu shi kee ya bya emee o shi l'onwu teta dzuru ndzụ; kele ọnwu ta adụdu ike gudeshia ya.

²⁵ Lę Dévidi pfukwaru kẹ Jizosu sụ:

“Mu ahümaje Nnajịuphu
 tekenteke.
 Tekenteke bẹ ọ nọ mu
 l'ekutara g'o tọ dụ iphe,
 e-me mu nụ.

²⁶ Noo g'o gude obu nodu atso
 mu ụtso.

Ęhu-ụtso iya mee mu nodu agụ
 ebvu; ete ęswa.

Mu maru lę mu
 -nwụhuchakpoo bẹ
 ii-dobe mu-a ndzụ ọzo.

^c 2:21 Gūnaa Jiow 2:28-32.

²⁷ Noo kele i tii hadu mu
l'alij-maa.

I tii hadu onye nkengu,
i yero obu g'o rehu
erehu.

²⁸ I goshiwaru mu uzo ndzu.
Ii-me g'ehu tsoro mu utso kele
mu le ngu bu.^d

²⁹ "Su-a; unwunna mu; mu a-toğboru ke nna anyi oche, bu Dévidi eba. O to budson l'o nwulhuru anwuhu; e likwaru iya pho elili; teme ilu iya du-kwa-a byasutu ntanu-a. ³⁰ Obenu l'o shi bürü onye mpfuchiru Chileke. O maru le Chileke kweru iya ukwe bya eriru angu ye iya le ya e-shi l'awa iya hota onye a-nochi okwa eze iya. ³¹ O humaru iphe, Chileke e-mechaa mee. O pfua le Kéreshi e-shi l'onwu teta dzuru ndzu, bu iya bu teke ono, o sru:

"O to haduru iya l'alij-maa.
Teme ebe anu-ehu iya
erehuduru erehu."

³² Chileke mewaru Jizosu ono o shi l'onwu teta dzuru ndzu, bu iya bu owa-a, anyi tukoru gude enya anyi huma-a. ³³ O ya bu le Chileke woli-ru iya eli woru dobe l'ekutara iya. O nataakwaru Unme-dü-Nso l'eka Nna, bu iphe-oma, Chileke kweru ukwe iya. Iphe-a, unu humaru-a waa iphe-a, unu anu-a bükwa iphe-oma ono, bu iya bu Unme-dü-Nso ono, o wuru anyi ono. ³⁴ L'o to bükwa Dévidi be laru l'imigwe l'onwiya; kele yebuedua l'onwiya sukwari:

"Chipfu sru Nnajuphu mu:
Nodu mu l'ekutara;

³⁵ jasutu teke mu e-me ndu
ohogu ngu g'ephe bürü
iphe, ii-zopyabe l'okpa.^e"

³⁶ "O ya bu; g'o doo ízurelu mgburugburu enya rengurengu le Chileke mewaru Jizosu ono, unu kpopyaberu l'oswebe ono g'o bürü Nnajuphu bürü Kéreshi obu."

³⁷ Noo ya; ephe numae ya pho; meji tsukahu phę. Ephe su Pyita waa ndu-isho-zi ndu ophuu: "Unwunna anyi; ?bu gunu be anyi e-me?"

³⁸ Pyita su phę: "G'izimanu iphe-eji unu lwa unu azu; g'unu lwafuta Chileke; g'e gude epha Jizosu, bu Kéreshi mee unu baputizimu g'unu hakota l'ehu l'ehu ge Chileke agularu unu nvu l'iphe-eji unu; unu a-nata iphe-oma ono, bu iya bu Unme-dü-Nso. ³⁹ Liphe ono be Chileke kwekwaru ukwe le ya e-meru unu; meeru iya unwu unu; meeru iya iphe, bükpoo

^d 2:28 Gunaah Ebvu 16:8-11. ^e 2:35 Gunaah Ebvu 110:1.

ndu nökwdadu enya mē iphe, bükpoo onye Nnajiuphu, bū Chileke anyi e-ku.”

⁴⁰Pyita pfuchaa nno bya epfukwaapho igwerigwe opfu ozo pfushia ya ike bya anmaaru phē ọkwa sụ: “Ophu g'unu dzoo onwunu l'ogbo-a, a-la l'iswi-a.” ⁴¹Oo ya bū; a dū igwerigwe nata ozi iya; e mee phē baputizimu. Mbokwu ono; iphe, rwuru ụnu nemadzụ mgbo esaa l'umadzu uko poro iri bya ayiru lē ndu kwetawaru nụ.

Umere ndu chiochi mbu

⁴²Iphe, ẹphe yeerupho ẹhu ememe bürü anodu abyajékpoeopho anúma iphe, ndu-isho-ozi ono ezi phē bya atúkoje nökobe g'unwune; atu mgbabé l'eri Nri Nnajiuphu waa l'epfu anu Chileke.

⁴³Iphe, bükpoo onyemonye tsüahaa ebvu. Ndu-isho-ozi ono nodu eme-shi igwerigwe iphe-ohumalenyá mē iphe, jiru enya, dugbaa biribiri.

⁴⁴Iphe, bükpoo ndu kwetarụ kę Jizosu g'ephe ha tuko iphemiphe, ẹphe nweru tūa mgbabé. ⁴⁵Ephe reshikota ęku phē waa iphemiphe, ẹphe nweru enweru. Ephe woru iya keeru onyemonye gē mkpa haru onye.

⁴⁶Mbokwu-mbokwu; ẹphe atúko tüğba nanu je anodu l'eze-ulø Chileke. Ephe nodu atúgbaje eri Nri Nnajiuphu l'unuphu l'unuphu phe; teme ẹphe nodu egudeje ẹhu-ütso waa obu iphóró eri iphe, bükpoo iphe, ẹphe eri eriri.

⁴⁷Ephe nodu ekelekékpéephø Chileke. Ephe bürü ndu dū ndiphe mgburugburu l'obu. Nnajiuphu nodu eyekwaru phē ndu o dzotaru k'òphúú mbokwu-mbokwu.

Emeta onye ẹniyeni

3 ¹O be ujiku lanu; Pyita yee Jionu nodu eje l'eze-ulø Chileke l'okulu-ku ẹto k'eswe teke eepfije anu Chileke. ²O dūru nwoke, shi l'ephø bürü ẹniyeni, a pa je edobe l'önü-abata ophu eekuje “Onu-abata-ama-mma.” Nwoke ono be aapatajé mbokwu-mbokwu bya edobe l'oguzo ono g'o rwoje ndu abahu l'eze-ulø Chileke ono arwo. ³O humaephø Pyita yee Jionu ęka ẹphe abata l'ime eze-ulø ono; o rwoahakwa phē pho iphe. ⁴Ephe tabé iya enya. A nonyaa; Pyita sụ iya: “Lee anyi enya!” ⁵O leahaa phē enya dobesükwanu l'o dūru iphe, ẹphe abya iya anunu. ⁶Pyita sụ: “Mu te enwekwa mkpola-ododo ozoo mkpola-ochaa; ole ophu mu nweru bę mu a-nu ngu. L'ephø Jizosu Kéreshi, onye Nazaretu; gbalihu jehaa ije!” ⁷O lötä nwoke ono l'ekutara lo-lia ya eli. G'e jia epfua ọkpa iya labo waa nkwo ọkpa iya tetachaa ya. ⁸O pfulihu pfuru apfuru jehaa ije. O tsoru phē bahu l'eze-ulø Chileke. O nodu apfuphe ete eswa ejephe etu Chileke ẹpha. ⁹O be teke onyemonye húmaru g'o jephe etu Chileke ẹpha; ¹⁰ephe húbechaa ya ama l'o onye-a, shi nodu “l'ę Onu-abata-ama-mma” eze-ulø Chileke arwo arwo-a. O dū phē biribiri teme o tufukwa phē pho ẹhu; mbu iphe ono, e meru iya ono.

Pyita asa opfu l'eze-ul Chileke

¹¹O be ḡe ndiphe h̄umaru ḡoogba etso Pyita yee Jionu l'ekameka; ẹphe ḡbaa mkpu bya anodu ele iya l'qnu-ul ophu eekuje "Onuzo S̄olomonu." O d̄u ph̄e okpobe biribiri. ¹²Pyita humaephō ndu ono ọ s̄u: "Unubē ndu Ízurelu; ?b̄u gunu meru ḡo gude iphe-a d̄u unu biribiri? ?B̄u gunu meru ḡo gude unu n̄odu ele anyi ḡo b̄u ike anyi b̄e anyi gude mee nwoke-a o jeahaa ije-a; ozoo l'qo k̄e ḡanyi b̄u-be ndu akwabē Chileke ùbvū? ¹³Q̄ kwa Chileke k̄e nna anyi oche ph̄e; mb̄u Chileke ono, b̄u Chileke k̄e Ébirihamu; bya ab̄uru Chileke k̄e Áyizaku; b̄uru Chileke k̄e Jiékopu ono; ọ kwa iya b̄e gudewaa iphe-a, meru n̄u-a goshi ọdu-biribiri k̄e Nwa iya, b̄u Jizosu; mb̄u onye ono, unu kp̄uru n̄u ndu Romu bya ajikakwa iya ph̄o l'iphu Payileti ono. Payileti ono-a gudehawaa ọkpoma iya s̄u l̄e ya a-ha iya k̄e mmanu. ¹⁴Unu jika onye ono, d̄u iche; t̄eme ọ b̄uru onye pfube-rekoto; bya ab̄u-chiaru onye gburu ọchi b̄e unu s̄uru ḡa haaru unu k̄e mmanu. ¹⁵Unu shi nno gbua onye gude ndz̄u. Obenu l̄e Chileke meru ḡo shi l'qnuw̄u teta dz̄uru ndz̄u ọzo, b̄u iya b̄u okpobe-opfu-a, anyi agba ekebe iya-a. ¹⁶Nwoke-a, unu h̄umaru-a t̄eme ọ b̄uru onye unu maru-a bükwa ike k̄e Jizosu ono b̄e meru iya o wekorohu; k̄ele anyi kweru l'ike d̄u l'ephā iya. Mb̄u; ọ kwa ekweta k̄e Jizosu b̄e meru nwoke-a, pfuru l'iphu unu ḡunu ha-a o wekorohu.

¹⁷"S̄u-a; ụnwunna mu; mu maru-a l'unu l̄e ndu-isho unu meru Jizosu egube ono; k̄ele unu ta amadu. ¹⁸Chileke shi l'eka ono mee iphe, o pfuru l'qnu ndu mpfuchiru iya ḡephē ha teke ndiche s̄u l̄e Kéreshi obu e-je iphe-éhuka. ¹⁹Qo ya b̄u ḡizimanu lwa unu azu. Unu Iwapputa azu Iwapputa Chileke ḡo hufu iphe-eji unu. ²⁰Ḡehu-guu eshikwapho l'eka Nnajuphu byaru unu. Ehu-guu ono a-bya m̄e o -ziépho Onye-Ndz̄ota ono, ọ hotahawarun ono, b̄u iya b̄u Jizosu. ²¹Jizosu ono a-nodu l'imigwe jas̄u teke Chileke e-mephū iphemiphe azu ḡo b̄uru k̄òphúú, b̄u iphemiphe ono, Chileke shi l'qnu ndu mpfuchiru iya pfuaru anyi teke ndiche ono. ²²Mósisu pfukpokwaaru s̄ua: 'Nnajuphu, b̄u Chileke b̄e e-zí onye mpfuchiru iya ḡo ziru yébedua. Onye ono a-b̄uru nwanna unu ḡedegede. Unu a-númaje iphemiphe, o pfuru; mee ya ememe.' ²³Onye ata angabéduru onye mpfuchiru Chileke ono nch̄i b̄e aa-hofu l'echilab̄o ndibe Chileke mee ḡo laa l'iswi. ²⁴Iphe, b̄u ndu mpfuchiru Chileke ḡephē ha; e -shikp̄o l̄e Sám̄elu je akpaa l̄e ndu ophu etso iya n̄u; ḡephē ha b̄e t̄ukoru pfukota opfu iphe-a, eme nta-a. ²⁵Iphe ono, Chileke shi l'qnu ndu mpfuchiru iya s̄u l'oo-me ono b̄e b̄u unu b̄e o pfudoru iya; k̄ele ọ unu b̄u ụnwu ndiche, Chileke kweru ukwe-iphe teke ọ s̄uru Ébirihamu: 'Qo awa ngu b̄e ya e-shi gooru mgboko mgburugburu qnu-qma'. ²⁶Chileke yero onye ejeru iya ozi, b̄u Jizosu s̄u ḡo vuru uze byapputa unu ḡo gooru unu qnu-qma, b̄u iya b̄u ḡo mee unu l'ehu l'ehu ḡunu ghaaru ejio-iphe ono, unu eme ono azu.'

**Pyita asa opfu l'iphu
ndu-isho ndu Jiu**

4 ¹Ephe kpukwaduru-a opfu, ephē epfurū ndu ono l'ōnu; ndu-isho uke Chileke waa ndu Sadusii waa onye-isho ogbogu eze-ulo Chileke wụ-pfuta phē. ²Ehu nōdu eghu phē eghu; kēle ụmadzu ebo ono ezi iphe bya arakwa iya pho arara l'eshinu Jizosu tetaru dzurū ndzū bē ee-mechaa shi l'ōnwu teta dzurū ndzū. ³Ephe kpūta phē je atuchia kēle nchi jihuwaru. Ephē nōo jasū lē nchitabohu iya. ⁴Ole igwerigwe ndu nūmaru ozi, Pyita phē ziru woru onwophe ye Jizosu l'ēka. Ndu ophu bū unwoke rwua iphe, dū g'unu nemadzū mgbo iri l'ēbo l'umadzu ükporo iri.

⁵O be lē nchitabohu iya ono; ndu-isho ndu Jiu waa ndu bū ogerenya phē waa ndu ezije ekemu bya edzukobē lē Jierúsalemu. ⁶Noo ya; Anasu, bū onye-isho ndu-isho uke Chileke nōkwapho l'ēka ono waa Kayafasu mēkpoo Jionu waa Aleguzanda; mēwaro iphe, būkpoō ndu shigbaa l'eri ndu-isho uke Chileke nōkotakpoephō l'ēka ono. ⁷Ephē bya eworu ndu-isho-ozi ono bya edobe l'echi bya ajiahaa phē ike onye ephē gude eme iphemiphe onoya; ozoo onye ziru phē iya nū.

⁸Unme Chileke ji Pyita ehu; o pfuahaa sū phē: “Unubē ndu-isho mē ndu bū ogerenya Ízurēlu. ⁹O doru anyi enya l'iphe, unu ekpe anyi ikpe iya ntanu-a bū k'iphe, dū ree, e meru onye nō lē mkpa, bū iya bū g'e gude mee nwoke-a g'o wekōrohu-a. ¹⁰Ole qo g'unubē ndu nō l'ēka-a; mē iphe, bū ndu Ízurēlu mgburugburu makwaru l'q bū ike k'ēpha Jizosu Kéreshi onye Nazaretu ono; bē nwoke-a gude wekōrohu pfūru l'iphu unu-a. Mbū Jizosu ono, unu kpopyaberu l'oswebe l'ōnwunu; obenu lē Chileke mecha-kwanaarū bya emee ya o shi l'ōnwu teta dzurū ndzū ozo ono. ¹¹Qo Jizosu ono bē e deru nkiya l'ekwo-opfu Chileke sū:

“ ‘Owaa bū mkpuma,
unubē ndu akpū ulo
jikaru, mechaarū bya
aburu mkpuma,
gude ulo.’ ”

¹²O tō dudu onye ozo, adū ike adzota anyi gbahaa Jizosu Kéreshi kpoloko. Ebe q dükwa epha onye ozo lē mgboko-a mgburugburu, Chileke meru g'a maru; mbū epha, a-dū ike dzoo nemadzū gbahaa kē Jizosu ono nwékiya.

¹³Ephē nūmachaa gē Pyita yee Jionu asa kpaa kpaa; l'ēka ephē bū nemadzū mmanu, abudu l'ephe nwürü ekwo; o ji phē enya. Enya gbarwua phē lē Pyita phē bū ndu ephē lē Jizosu shi aswije. ¹⁴Ophu ephē enweēdu ḥonu opfu gē nwoke ḥobu, e meru o wekōrohu ḥobu pfukwarupho l'ēka

^f 4:11 Gunaah Ebv 118:22.

ono-a.¹⁵ Ephe su Pyita phę g'ephe tıgbua lıfu l'ulo-ikpe ono g'ephe chıa idzu.¹⁶ Ephe su: “?Bukpoo gunu bę anyi e-me ndu-a? Iphe, bu Jierúsa-lemu mgburugburu madzuwaru nta-a l'qo phę bę Chileke shi l'eka mee gę nwoke-a wekoroju. Ono bę a ta atıduru ego.”¹⁷ Iphe, anyi e-me g'ę te epfukashihę iya l'alı Jiu bukwa g'anyi yesıharu phę ebvu ike g'ephe te epfuehe kę nwoke ono ozo.”¹⁸ Ephe kua Pyita phę bya atuaru phę ekemu su g'ephe te ephotabaekwa ępha Jızosu; ęphu ęphe egudebaekwa ępha iya zia iphe l'edzudzu-oha ozobaa.

¹⁹ Pyita yęc Jionu bya eyeeru phę önü su: “Unu ghanaa ya hata. ?Bu ole ka ree l'iphu Chileke? ?Bu g'anyi nujeru Chileke opfu tıo g'anyi nujeru unu opfu? ²⁰ Kele anyi ta ayıkwa haa epfu iphe, anyi hımaru bya anı-makwapho lę nchı anyi.”²¹ Ephe bya anmashibaaru phę önüwı ike bya ahaa phę; ęphe lashıa. Ebe ę dıdu iphe, ęphe maru, ęphe a-gbabę ękpa nıa phę aphı; kele ndiphe ekele Chileke ekele k'iphe, meru nı; ²² opfu lę nwoke ono, e meru o wekoroju l'uzo, du biribiri ono noghataawarу ękporo apha labo.

Ndu kę Chileke epfu anı Chileke g'o mee g'ike du phę

²³ A haaępho Pyita phę; ęphe tıgbua jepfu ndu ęphe l'ephe aswije je akokotaru phę iphemiphe ono, ndu-ishı uke Chileke waa ndu bu ęgerenya ono pfuru ono.²⁴ Ephe nıumachae ya phı; ęphe gude obu lanı kwata epfu anı Chileke su: “Nnajıuphu, bu iya bu Chileke, doberu igwe dobe alı dobe eze mini dobe iphe, bu l'ime iya.”²⁵ Gıbe onye gude ike Unme-du-Nsı mee onye-iche anyi, bu Dévidi; onye shi ejeru ngu ozi; o dee su:

“?Bu gunu kparı iphe,
ęhamoha gude
ęhu-eghu aba
hanyıhanyı?
?O nwuru ınwagha bę ndiphe
achi ejo idzu kę
mmanu?

²⁶ Ndu eze ndiphe nođu
akwakobe k'ogu.
Ndu-ishı dzukobe g'ephe tsıo
Nnajıuphu ęgu;
mbu g'ephe tsıo Kéreshi
ogu.⁸

²⁷ O bu ękpobe-opfu l'ephe dzukoru lę Jierúsa-lemu l'eka-a; mbu Herodu mę Pıonchiosu Payıleti; mę ndu ęhodo mę ndu Izurelu; g'ephe tsıo ękpobe

§ 4:26 Gınaa Ebvu 2:1,2.

Nwa ngu, bụ Jizosu, i hotaru ogo. ²⁸ Obenu l'iphe ono tukorù bụru g'ephe mee iphe, i chihawaru l'idzù l'o noo g'ee-me iya. ²⁹ Nta-a Nnajjuphu; lenaa egube ɔnwu, ephe anmashiru anyi. Oo ya bụ; yenu anyibe ndu ejeru ngu ozi ike l'ehu; g'anyi ta atsusjeshi ebvù ililekpoo k'epfu opfu ngu ono. ³⁰ Yetanụ eka mee ḡ ndu iphe eme wekoroju; teme g'anyi gude epha Jizosu, bụ Nwa ngu, dù nsø ono meshia iphe-ohumalenyà ozo, dugbaa biribiri."

³¹ Ephe pfuchaaru nü Chileke; eka ono, ephe n̄ ono nmakota jjijiji. Unme Chileke bya ejì phē əhu; ephe kwata ziahaa ozi-oma Chileke; ophu ndzù aguedu phē.

Agbaru mgba l'iphe; kè ndu kè Chileke

³² Tòbudu iya bụ; ndu kweru l'ọ Jizosu bụ Nnajjuphu phē g'ephe ha tuko tugba bụru nanu. Obu phē bụru nanu. Ophu o dudu onye ophu asujekwadu l'iphe, o nweru bụ k'eka iya. Ephe tuko iphemiphe tugbabe gbaru mgba. ³³ Ndu-isho-ozi nodu asa iya l'edzudzu-oha g'o doo enya; lè Nnajjuphu, bụ Jizosu shiwaai l'ọnwu teta dzuru ndzù. Chileke kwatakpo emeru phē eze-iphe-oma, paru eka g'ephe ha. ³⁴ Iphe, bùkpoo g'ephe ha h̄uma-dzuru iphe, mkpa iya duru phē. Ndu nweru alì; ozoo ulo reshia ya ³⁵ chitaru ndu-isho-ozi okpoga iya. A nodu ekejeru onyemonye okpoga obu ḡ mkpa onye ha.

³⁶ Noo g'ọ nwuru meru iphe, Jiósefu mekwarupho nkiya nno. Jiósefu ono bụ onye Lívayi; onye a nwuru lè Sayipurosu, ndu-isho-ozi ḡuru Bana-basú, bụ iya bụ "onye anuje onye ozo okpoo-ikike." ³⁷ Yébedua woru alì, o nweru ree bya achiru okpoga iya nükota ndu-isho-ozi.

Ananayasu yele Safayira

5 ¹Noo ya; nwoke lanu, eekuje Ananayasu yele nyee ya, bụ Safayira bya erekwaapho alì phē. ²Ananayasu haphodo aswa alì ono dobe; nyee ya makwarupho. O bya ewotaru ndu-isho-ozi ụphodu iya. ³Noo ya; Pyiṭa sụ iya: "Ananayasu! ?Bụ ḡunu meru g'o gude i kwe ḡ Nsetanu bata ngu l'obu bya emee ngu g'i gbaarù Unme-dù-Nsø eregede; mbụ g'i kweta haphodo okpoga, i retaru l'alì ngu? ⁴Teke ono, i ti shidu ree alì ono; ?tọ bụdu nkengu? Teme i rechaa ya erere; ?tọ bụdu ngu b̄e okpoga iya dù l'eka; o bụru ngu maru iphe, dù ngu ree, i gege gude iya mee? ?Bụ ḡunu meru g'o gude i kwe g'egube iphe ono bata ngu l'obu? O tọ bùkwa nemadzù b̄e i gbaru eregede obu; o kwa Chileke!" ⁵Anumá, Ananayasu anumá iya; o daa gbaragadaga nwụhu. Ndzù rwuta ndu n̄umaru iya nü. ⁶Unwo-korobyà wulihu bya akwaa ya akwa pata je elia.

⁷A nœpho iphe, ha g'awa eto nyee ya bata; ophu o madu iphe, meru nü. ⁸Pyiṭa sụ iya: "?Buwaa iphe, ḡu lè ji ngu retaru l'alì unu-a baa?"

O sụ iya: "Ee; l'ọ bùakwaa ya bụ ono."

⁹Pyita su iya: “?Bu gunu meru g'o gude gu le ji ngu chia idzù g'unu hua Unme Chileke ama? Lekwa ndu jeru eli ji ngu alwapho. Oo phè a-pafufukwa ngu phò.” ¹⁰Epfupfu, oopfu iya; o daa gwòrogodogò le mgboru ọkpa Pyita l'eka ono nwuhu. Unwokorobya ono batashia ọ nwuhuwaa; ephe pata iya je elikube ji iya. ¹¹Ndu Chiochi mgburugburu waa ndu ọzo, bu ndu nñumaru iphe ono wata anma pyaapyaapya.

Ndu-isho-ozzi kabaa emeshi iphe-ohumalenyaa

¹²Ndu-isho-ozzi meshiaru ndiphe igwerigwe iphe-ohumalenyaa, dugbaa birebiri l'echilabo phè l'eka ono. Ndu kweru kẹ Nnajiuphu g'ephe ha tuggba nanu ejeje anokobe l'eka lanu le Ọnu-uzo Sólomónu; l'ime eze-ulo Chileke. ¹³Ophu ọ dudu ndu ophu ayidu l'ogbo ono jeru atu ama k'etsoru phè; egudekpoqwaaro l'ephe bu ndu duru ndiphe le nsø. ¹⁴Ikpoti nemadzù byaçlaa bya ekweta kẹ Nnajiuphu; ụnwanyi me unwoke. ¹⁵Ephe gude k'iphe ono, ndu-isho-ozzi eme ono pashia ndu iphe, eme je edobe l'aguga gbororo; je enyebegbaa phè l'iphe, aazé azee me l'utute; g'oo-buru Pyita -ghatashia l'o mee phè ephe ewekorohu; mbu o -denyiduru phè eka; ononyo iya ahakporu phè nü rwua l'ehu. ¹⁶Ikpoti nemadzù, shi le mkpukpu le mkpukpu, nq-kubegbaa Jierúsalemu ntse gbakodzua patagbaaru phè ndibe phè, iphe eme waa ndu ọbvu eme. E mee phè ephe wekorohuchaa.

Aakpa ndu-isho-ozzi ẹhu ọzokwa

¹⁷Onye-isho ndu-isho uke Chileke waa ndu etsoje iya nü, bu iya bu ndu gba l'ogbo ndu Sadusii tangirihu; jiaharu phè iji-ṣanya. ¹⁸Ephe tutachaa ndu-isho-ozzi ono je achiru ye l'ulo-mkporo, oha nwe. ¹⁹O be l'enyashi; ojozi-imigwe shi l'eka Nnajiuphu bya aguhashia uto ulo mkporo ono bata je edufuta ndu-isho-ozzi ono bya asu phè: ²⁰“Unu je apfuru l'ime eze-ulo Chileke kokotaru ndiphe akò ndzù, shi l'eka Kéreshi.” ²¹Ndu-isho-ozzi ono kwe iya hm. O be l'utsu; ephe je anodu l'eze-ulo Chileke wata ezi iphe.

Noo ya; onye-isho ndu-isho uke Chileke waa ndu ye l'iya gba l'ogbo bya ekukoo ndu ogbo-ikpe ono g'ephe ha; mbu iphe, bu ndu-isho Ízurelù; g'ephe nökobe chia ọkpobe idzu. Ephe zia g'e je atufuta ndu-isho-ozzi l'ulo mkporo kputa byapfuta phè. ²²Ndu e ziru jeshia; ophu ephe ahumaedu-phè l'ulo mkporo. Ephe Iwaphuta azu byapfuta ndu-ikpe ono bya asu phè: ²³Anyi jeshikwaaru; a tuchia ulo mkporo atuchi; gúa ya kpükpu-rukpu. Ndu nche nödugbakwaa nche l'ọn-ulo mkporo ono. Anyi tñhaa uto; ophu ọ duedu onye anyi hñmaru l'ime iya. ²⁴Onye-isho ogbogu eze-ulo Chileke waa ndu-isho uke Chileke nñuma iphe ono; o tñfu phè ẹhu; ephe riähaa iphe, l'e-me nü. ²⁵Nwoke lanu gbabata bya asu: “?Unu maru-a l'unwoke-a, unu tñru mkporo-a be pfuakwaru l'ime eze-ulo Chileke ezi ndu no l'eka ono iphe.” ²⁶Onye-isho ndu ogbogu ono lñfu chita ndu

ogbogu je akputa ndu-isho-ozi ono kputa-phuta azu. Ophu ephe egudedu okpehu kputa phe; kele ephe atsu ebvu a -nonyaa ndiphe gude mkpuma tugbua phe.

²⁷Ephu kputa ndu-isho-ozi ono bya edobe l'iphu ndzuko ogbo-ikpe phe. Onye-isho ndu-isho uke Chileke jjahaa phe aji su: ²⁸"?Anyi ta anmanaru-a unu okwa su g'unu te egudehe epha nwoke ono ezi iphe? Unu gude iphe ono, unu ezi ono zigbabe Jierúsalému. Iphe, unu emekpoepho bu g'unu tukobe anyi ochi nwoke ono l'ishi."

²⁹Noo ya; Pyita yele ndu-isho-ozi ndu ophunapho yeeru phe onu su phe: "Q kwa iphe, Chileke suru g'anyi mee be anyi e-meje. Q to bukwa ophu nemadzu pfuru. ³⁰Chileke nna anyi oche phe; meru ge Jizosu shi l'onzwu teta dzundzu g'unu kpopyabechaa*ru* iya l'oswebe o nwuhu. ³¹Chileke wolia ya dobe l'ekutara iya mee ya Nnajioha waa Onye-Ndzota g'oo-shi l'eka ono goshi ndu Ízurelu izzo, ephu e-shi g'izimanu lwa phe azu; g'qo gwaru phe nvu l'iphe-eji phe. ³²Ono be anyi bu ekebe iya. Nokwapho ge Unme-du-Nso, ophu Chileke anuje onye emeje iphe, o pfuru bukwapho ekebe iya."

³³Ephu numae ya pho; mbu ndu-ikpe ono; ephu guru oku wua ehu; bya emeahaa g'ephe gbushia ndu-isho-ozi ono. ³⁴Onye lanu l'ime phe, epha iya bu Gameliyelu gbalihu wata eye onu. Gameliyelu ono yi l'ogbo ndu Fárisii; teme o bukwarupho onye eziye ekemu; bya aburu onye ndiphe eyeru nso. Q su g'a chita ndu-isho-ozi ono chifu etezi. ³⁵Ephu lufuepho; o su ndu-ikpe ono: "Mu su-a Ízurelu! Unu gebekwa! Unu kwabékwapho enya l'iphe, unu abya eme ndu-a. ³⁶Lunu maru l'o nwejehawaru teke nwoke, eeku Tiyudasu sujeru le ya bu onye ha shii. Ndu rwuru unu nemadzu tsoahaa ya. E gbua ya. Ndu ono, etso iya nu ono gbakashiju. Ogbo, o wataru laa. ³⁷E mechaa; o be teke a gujeru ogu-a; Jiudasu onye Gálili futakwa. Q chikotakwapho ndu ophu tsoru yebedua. E gbukwaa ya pho. Ndu ono, etsoje iya nu ono tuko gbakashiju. ³⁸Nokwa ge ke ndu-a bya-ru bya adu nta. Ge mu karu unu; unu ta adukwa iphe, unu e-me ndu-a. Unu pakwaru phe haa. Q -buru l'iphe-a, ephu achi idzu iya-a; ozoo iphe-a, ephu eme-a shi l'eka nemadzu be oo-lakwa-a. ³⁹Obenu l'o -shi Chileke l'eka be unu taa dukwa ike akposhi iphe, ephu eme. L'o -shi Chileke l'eka be unu e-mechakwaa huma l'oo Chileke ono l'onwiya be unu etso ogu." Ndu-ikpe ono mee iphe, Gameliyelu pfuru. ⁴⁰Ephu kua ndu-isho-ozi ono bya e chia phe iphe bya anmaaru phe okwa g'qo to dukwa mboku, ephu e-gudebaa ephu Jizosu epfu opfu ozo; bya aparu phe haa. ⁴¹Ndu-isho-ozi ono shi l'iphu ndzuko ogbo-ikpe ono tugbua. Ehu nodu atso phe utso le Chileke guru phe le ndu du ree k'eje iphe-ehuka l'opfu ehu Jizosu. ⁴²Ophu ephu ahaduru ezi iphe, l'eze-ulo Chileke me l'unuphu l'unuphu mboku-mboku arakwapho ozi-oma ono arara l'oo Jizosu bu Onye-Ndzota obu, Chileke kweru ukwe iya obu.

Aahota umatdu esaa g'ephe yeru ndu-isho-zi eka

6 ¹O be teke a nonyaaru; ndu etso uto Jizosu noodu aka shii eje; ndu Jiu, opfu-alị phē bu Giriku wata agu aphu ndu Jiu, ophu opfu-alị phē bu Hiburu. Iphe, kparu iya nu bu le mboku-mboku be oo bujeru a -wata eke nri; a ta kpadu ishi unwanyi phē, ji phē anqedu. ²Ndu-isho-zi iri lebo ono bya ekua ndu etso uto Jizosu ono g'ephe ha bya asu phē: "O to dukwa ree g'anyi gude k'iphe, eeri l'onu haa ezi ozi Chileke. ³Oo ya bu unwunna; unu hota umatdu esaa lime unu; g'anyi ye phē opfu nri-a leka. Ndu ono a-buru ndu aama eka oma teme Unme-dụ-Nsọ ji phē ehu; teme ephe buru ndu maru iphe. ⁴Anyibedua a-noduepho lepfu anu Chileke yele ezi ozi-oma ono."

⁵Ephe zukota gberegbegbemu l'iphe ono, ndu-isho-zi suru g'e mee ono. A bya ahota Sutivinu, bu nwoke, kweru ke Nnajuphu okpobe ekwe-kwe; teme Unme-dụ-Nsọ jikwa iya phē ehu; bya ahontakwapho Filipu waa Porokorosu waa Nikenę waa Tayimoni waa Pamenasu; waa Nıkolasu, onye Antiyoku, onye ohozo, mewaru onwiya onye Jiu. ⁶Ndu etso uto Jizosu ono bya eduta phē byapfuta ndu-isho-zi. Ephe bya abyabé phē eka; pfuru opfu ehu phē nu Chileke.

⁷A kabaa anuma opfu Chileke lekameka. Ndu etso uto Jizosu le Jierú-salemu kwatakpoaka shii eje. Igwerigwe ndu-uke Chileke bya ekweta ke Nnajuphu.

Eegude Sutivinu

⁸Sutivinu bürü onye Chileke meru eze-iphe-oma bya aburu onye ike du k'ophu oomeje oke iphe-ohumalenyi, dugbaa biribiri l'iphu ndiphe. ⁹Noo ya; o dürü ndu-isho l'ulo-ndzuko ndu Jiu, shi bürü ohu. Ndu ono shigbaa Sayirini waa Aleguzandiriyi waa Silisiya waa Eshiya. Töbüdu iya bu; ephe byapfuta Sutivinu ephe l'iya lipfuru ligoligoli. ¹⁰Ole Unme Chileke nñuru Sutivinu mma-miphe k'ophu abujeru teke o yeru onu; o to duedu onye amakwaduru iphe, oo-pfu. ¹¹Ephe je ebuta nemadzü ebuta g'ephe suje: "Anyi nñumaru eka oopfurushi Mósisi yele Chileke." ¹²Ephe gude egube ono kpalia ndiphe waa ndu buogeranya ndu Jiu waa ndu ezije ekemu. Ephe bya akpūta Sutivinu kpujeru ndzuko ogbo-ikpe ndu Jiu. ¹³E je eduta ndu byaru bya agbaahaa ya ekebe su: "Nwoke-a ta adukwa teke o töo nojudedu epfubyishi eze-ulø-a, du nsø-a waa ekemu Mósisi. ¹⁴Kele anyi nñumaru eka o suru le Jizosu-a, bu onye Nazaretu-a be e-mechaa lakashia eze-ulø-a; teme oobbya agbanwekotachaa omelalị anyi, shi le Mósisi." ¹⁵Iphe, bükpo ndu ono, nokota l'ulo-ikpe ono tuko tabe Sutivinu enya l'iphu. Iphu iya noodu egbuepho nwijinwii g'iphu ojozi-imigwe.

Onu, Sutivinu eye

7 ¹Onye-isho ndu-isho uke Chileke jia Sutivinu su iya: "?Bu iphe, ndu-apfur-a bu iphe, meru nu?" ²Oo ya bu Sutivinu su phē: Ndibe anyi;

unu gebekwapho-o! Mu sụ-a; o Chileke ophu gbaru g'a tukoje kwabę iya úbvù meru g'onye-iche anyi, bụ Ébirihamu húma iya. Teke ono bụ lę Mesopotémiya bę Ébirihamu bukwadu; o tokو ladu Haranu. ³Noo ya; Chileke sụ iya: "Gbeshi lufu l'alị unu-a; haa ndibe unu; lashia alị eka mu l'e-goshi ngu." ⁴O haa alị Kaludiya tugbia je eburu lę Haranu. Nna iya nwúhuepho; Chileke mee ya o bya eburu l'alị-a, unu bu ntanu-a. ⁵Ophu o dudu alị ono ophu Chileke nṣru iya g'o nworu teke ono; mbukpoo mę ntokpa lanu. Obenu lę Chileke pfuru iya sụ lę ya a-nụ iya ya g'o búru nki-ya mę k'ünwu nwawanwanwaranwa iya. Teke Chileke pfuru Ébirihamu iphe ono bę Ébirihamu teke anwütakwa nwa. ⁶Chileke sürü Ébirihamu: Awa ngu e-mechakwaa laa alị ndu ozo je aburu ohu; teme eemee phę aphu ụnu apha asugba ishi. ⁷Obenu lę ndu ono, ephe a-búru ohu phę ono bę mu a-nmakwanu ikpe; e -mechaa ephe afuta l'alị ono bya abaaharụ mu ejá l'eka-a. ⁸Noo ya; Chileke bya ekweta Ébirihamu ukwe-iphe bya edobe omelalị ebu úbvù g'o búru iphe-ohubama k'iphe ono, o kweru iya ukwe iya ono. Oo ya bụ; Ébirihamu nwuta Áyizaku. Áyizaku noephō abalị esa-to; e bua ya úbvù. Nokwapho gę Áyizaku nwütaru Jiékopu búa ya úbvù; Jiékopu nwúshia ochochoroche anyi phę ephe n'iri l'ebó bushichaa phę úbvù.

⁹"Ochochoroche anyi phę gude iji-enya ree Jiósefu ndu Ijiputu. Obenu lę Chileke nö swiru Jiósefu rengurengu. ¹⁰Chileke dzökota iya l'iphe-ehuka iya g'o ha bya anu iya umere ọma waa mmamiphe l'ibe onye eze ndu Ijiputu, bụ iya bụ Fero. Fero mee Jiósefu; o búru iya bụ onye-ishi l'alị Ijiputu l'ophu; bya abukwarupho onye-ishi l'okpoku ibe eze gedegede.

¹¹"A nonyaa ejø okpa nri bya l'alị Ijiputu mgburugburu mę Kénanu. O búru eze iphe-ehuka. Ophu ochochoroche anyi phę ahümaheduru nri, ephe e-ri. ¹²A nonyaa; Jiékopu nüma lę nri du lę Ijiputu. O bya ezia ochochoroche anyi phę g'ephe jee. O búru ejeje k'ivuzo bụ ono. ¹³O be lę k'ebó Jiósefu mee g'ephe maru lę ya bụ nwanna phę; teme Fero shikwapho nno maru ndu unuphu Jiósefu. ¹⁴Oo ya bụ; Jiósefu bya ezia ozi g'e je asu nna iya, bụ Jiékopu g'o lwatashia Ijiputu; ephe lę ndu okpoku phę mgburugburu; ndu tükoru du ükporo ụmadzu ęto l'umadzu iri l'ise. ¹⁵Oo ya bụ; Jiékopu laa Ijiputu, bụ iya bụ eka yee ochochoroche anyi phę buru jasụ ephe nwúshihu. ¹⁶E vutakota phę laa Shekemu je elia l'ilu, Ébirihamu gu-dehawaa okpoga züta okpa-ipu Hamo lę Shekemu.

¹⁷"O betashiepho teke Chileke e-meru Ébirihamu iphe ono, o kweru iya ukwe iya ono; ndibe anyi, bu lę Ijiputu yekwawaa onwophę iphe; kawa mebyikpoo shii. ¹⁸A nonyaa eze ozo, amaedu kę Jiósefu bya aburu ishi ndu Ijiputu. ¹⁹O gbaberu ndibe anyi ono ęregede teme o watakwapho eme oche anyi phę aphu; k'ophu o túru phę ekemu sụ g'onye nwuru nwa ɔphúú tuphaje iya etupha; g'o tọ dzúshiru ndzụ. ²⁰Noo teke a nwuru Mósisu bụ ono. O búru eguru nwata, du ree l'iphu Chileke. E hee ya l'ime

ulo ɔnwa eto. ²¹O be teke a pataru iya je edobe gbado iya; nwa Fero ke nwanyi t̄ruruta iya bya eworu iya zua; o b̄ru nwa iya. ²²E zikota iya iphe, b̄ukpoo ekwo, aanwukpoo anwunwu le Ijiputu teke ono. O shi l̄eka ono b̄ru eze nemadz̄u l̄opfu onu me l̄iphe, eeme l̄eka.

²³“M̄osisu noephō ukporo apha labo; o rihaaa le ya e-je agbaphee ndu al̄i iya, bu iya bu ndu Ízurelu. ²⁴O h̄uma onye lanu l̄eka onye Ijiputu eme iya ej̄i. O jepfu iya je agbaaharu iya ɔdzori. O gude k̄iphe ono chigbuę-kwapho onye ke Ijiputu ono l̄eka ono; shi egube ono melata iya iphe, o meru onye Ízurelu ono. ²⁵O dobesükwanu le ndu nkiya a-maru le Chileke e-mechaa shita l̄eka iya mee ḡephe nweru onwoph̄; obenu l̄o to doduru ph̄ enya. ²⁶O be le nchitabohu iya; o h̄uma eka ondu Ízurelu labo alw̄ ɔgu bya ejeshia ḡo gbo phe; doshiaru ph̄ iphe, adaru ph̄ nu. O su ph̄: ‘Unu gebe! ?Unu ta amadu l̄unu bu ɻunwunna? ?Bu gunu meru iphe, unu ach̄o onwunu opfu?’ ²⁷Onye ophu ach̄o opfu nwufu M̄osisu su iya: ‘?Bu onye meru ngu onye-ishi; yee onye-ikpe anyi?’ ²⁸T̄o ?iimewaa ḡi gbua mu ḡi gburu onye Ijiputu ɻunyaphu-a? ²⁹M̄osisu n̄umaephō iphe ono; o ḡbafu l̄ali Ijiputu gbalaa je eburu l̄ali ndu Midianu. O nodu l̄eka ono nw̄uta ɻunwegirima labo.

³⁰“A noephō ukporo apha labo; M̄osisu h̄uma ojozi-imigwe l̄echieḡu, no l̄aguga úbvú Sayinayi. Ojozi ono no l̄oku, enwu l̄irwu. ³¹M̄osisu nodu ele iya enya; o du iya biribiri. O jekubeshie ya ph̄ ntse ge ya maru iphe, o bu; o n̄uma olu Nnajuphu l̄oku ono. Olu ono suru: ³²‘O kwa mu bu Chileke nna ngu oche ph̄, bu iya bu Chileke ke Ébirihamu; b̄ru Chileke ke Áyizaku; bya aburu Chileke ke Jiékopu.’ Ndz̄u guahaa M̄osisu; ophu o tuduru ama elebaa enya l̄eka ono. ³³O ya bu; Nnajuphu su iya: ‘Yefu akpokpa, i yeru l̄okpa; kele eka ono, i pfuru ono b̄ukwa ali, du nso. ³⁴Mu lewaru enya h̄uma egube aph̄, eeme ndibe mu l̄ali Ijiputu. Mu h̄umawaru iphe-ehuka, ephe eje; mu byatashia ge mu dz̄o phe. Ngwa; bya ge mu zia ngu ḡi je Ijiputu.’

³⁵“O b̄ukwaru-a M̄osisu-a, ndu Ízurelu jikaru su iya: ‘?Bu onye meru ngu onye-ishi; yee onye-ikpe anyi-a?’ be Chileke shi l̄eka ojozi-imigwe iya, M̄osisu h̄umaru l̄irwu, enwu phoophoophoo ph̄ hota; zia ya ḡo je abu-ru onye-ishi waa onye a-gbata ph̄ nu. ³⁶M̄osisu meshia iphe-ohumalenyā, dugbaa biribiri le Ijiputu bya eshi le Ijiputu ono dufuta ph̄. O bya eme-shikwaaph̄ iphe-ohumalenyā, dugbaa biribiri le Eze-enyimu-uswe waa l̄echieḡu charachara, e te budu ebubu, ephe noru ukporo apha labo. ³⁷O ya bu M̄osisu ono, suru ndu Ízurelu: ‘Chileke e-mechakwaa shi l̄echilab̄ unu zia onye mpfuchiru iya; ḡo ziru mb̄edua. O b̄ru yebedu be unu a-n̄umajeru olu’ ³⁸O b̄ru M̄osisu ono no-chiru enya Ízurelu teke ephe zakorū l̄úbvú Sayinayi l̄echieḡu, e te budu ebubu ph̄. O ya anaru ojozi-imigwe ono, byapfutaru iya l̄úbvú ono opfu epfurū ochochoroche anyi phe. O b̄ru iya shi l̄eka Chileke nata opfu ono, anu ndz̄u ono wolataru anyi.

³⁹ “Ole ndiche anyi phē nyiru iya nchị manụ; bya ajika iya. O dū phē g'a su l'ephe laphuru azu l'ijiputu. ⁴⁰ Noo ya bụ; ephe su Eronu: ‘Doberu anyi agwa, e-vutajeru anyi ụzo; l'anyi ta amaedu iphe, meru Mosisu-a, dufutaru anyi l'ijiputu-a.’ ⁴¹ Noo teke ephe meru agwa, dū ḡe nwe-swi wata agwagwa. Ephe wata abo iphe ono, ephe meru l'onwophē ono. ⁴² Tōbudu iya bụ; Chileke wofu phē enya; haa phe; ephe gwaahaa kpokpode, no l'igwe, bụ iya bụ iphe, e deru l'ekwo ndu mpfuchiru Chileke; eka Chileke sru:

“Ndu Ízurelu! Ükporo apha
labo bę
unu gbushiru anu l'echiegu,
e budu ebubu
gude gwaa iphe.

Ebe o dudu ophu unu gude
gwaa mbędua.

⁴³ ?Tōbudu ụlo-ekwa agwa
Moloku bę
unu vutaru bya evuta
kpokpode,
unu kpuru akpukpu
o dū ḡe k'agwa unu bụ
Refanu?

Iphe ono bụ iphe,
unu gude eka unu
meshia wata abarụ ejá.

Noo g'o gude mu je achịta
unu chighaa Babilonu.^h

⁴⁴ Ndiche anyi phē shi nweru ụlo-ekwa, ephe shi akpobije l'eka ephe jeberu l'echiegu ono, nemadzụ ebudu ebubu ono. O bürü ụlo-ekwa ono egoshi l' Chileke swiru phē-a. E meru ụlo ọbu ḡe Chileke sru Mosisu g'e mee ya, bụ iya bụ egube iya ophu o goshiru iya. ⁴⁵ Ndiche anyi phē woru ụlo-ekwa ono ye ogbo ophu etso phē nü l'eka. E mechaas; ogbo k'ono vuta iya tsoru Jioshuwa je anaa alị ndu ozo; mbụ alị, Chileke chishihawaru ndu bu iya nü l'onwiya. Ulo-ekwa ono noo l'eka ono jasụ l'ogbo kę Dévidi. ⁴⁶ Dévidi bürü onye yele Chileke dū l'ee. O su ḡe Chileke haa ḡe ya kp̄arụ iya ụlo; ụlo kę yebedu, bụ Chileke kę Jiékopu. ⁴⁷ O bürü Sólomō-nu mechaarụ kp̄arụ Chileke ụlo ọbu.

⁴⁸ “Obenu l' Chileke, bụ Okalibe-kangokotaru-nü te ebujedu l'ulo, nemadzụ kp̄uru l'eka, bụ iya bụ iphe, Azáya bụ onye mpfuchiru Chileke pfuru su:

^h 7:43 Gūnaa Émō 5:25-27.

- 49 “Igwe bụ aba-eze mu.
 Eliphe bürü okposhi,
 mu tukoberu ọkpa.
 ?Bụ ẹgube ụlo gụnu bẹ unu
 a-kpuru mu?
 ?Bụ ẹgube awe bẹ mu
 a-noduje atuta unme
 ọbu?
 50 ?Tobudu mbędua gude eka
 mu mee iphemiphe
 ono g'ọ ha?

51 “Unubę ndu ejø okpoma-a; unubę ndu-a, l'adagbu opfu Chileke lę nkuchi-a; unu kpo-chiru obu kpo-chia nchi g'unu ta anụma ozi Chileke. Teme unu nodu ajikaje Unme-dụ-Nsø gę ndiche unu phę jikaru iya. 52 ?O dürü ndu mpfuchiru Chileke mę onye lanu, ndiche unu phę ata kpaduru ẹhu? Ndu ọphu Chileke ziru ozi bę ẹphe gbukotaru ebugbugu; mbụ ndu bụ phę rarụ iya arara teke ono sụ l'onye lanu ono, pfüberekoto kpoloko ono e-mechaa bya. O be nta-a ọ bya: unu deru iya ye; e eworu iya gbua. 53 ?O unu bę Chileke gbe l'eka ụnwu-ojozi-imigwe iya tịarụ ekemu iya; ebe unu angaduru ekemu ono nchi.”

A tugburu Sutivinu lę mkpuma

54 “Ndu ọgbo-ikpe ono nodu anụ opfu ono; ọ nodu ata phę eru lę nchi. Ephe nodu atagbaa kpookpookpo; l'eka ẹhu eghu phę eghu. 55 Ole Unme-dụ-Nsø byaru ejị Sutivinu ẹhu. O palia ẹnya lee l'eli; bya ahụma ogbu-nwịinwii kę Chileke; hụmakwapho Jizosu l'eka ọ pfuru l'ekutara Chileke. 56 O sụ: Unu lekpodapho imigwe g'o gheru onu; Abụbu-Ndiphe pfuru l'ekutara Chileke!” 57 Ephe chishia mkpu swo-chishia eka lę nchi. Ephe wulihu ubgo lanu je azugude iya; 58 kpüta iya kpüfu l'ime mkpükpu; jeshia ya atugbu lę mkpuma. Ndu eje iya atugbu chịru uwe phę wụshiru nwoke, eekuje Sọlu. 59 A nodu atụ iya mkpuma ono; o kua Chileke sụ: “Nnajịuphu, bụ Jizosu; natakwa ndzụ mu!” 60 O gbushi ikpere chia mkpu sụ: “Nnajịuphu! Ta agukokwaru phę iphe-ejị-a, ẹphe eme mu-a!” O pfuchaan no; ike bvụ iya.

Sọlu akpa Chịochi ẹhu

8 ¹A nodu egbu Sutivinu; Sọlu nodu ekwe l'ishi. Noo ya; e shi mbóku ono gedegede; a wata akpa Chịochi ẹhu lę Jierúsalemu kpashiahaa phę iya ike. A chikashikotachaa ndu ono, kweru nụ ono g'ephe hakota a -gufukwa ndu-isho-ozi. Ephe gbakashịhu dzuru alị Jiudiya waa alị Samériya. ²Ndu Chileke dürü lę nsø haru bya akwaa ékwa Sutivinu pata iya je elia meebekpoephø nkiya ree.

³Solu kukebekpoo ehu ge ya gbukaa Chiochi obu bya etsoru jepheahaa l'unuphu l'unuphu tsoru akpughtagbaa ụnwanyi me unwoke phē achi eye l'ulo mkporo.

Ozi-oma rwuru Samériya

⁴O ya bu; ndu ono, kweru nü ono, a chikashiru ephe dzuru ekameka ono nođu eziępho ozi-oma kę Jizosu. ⁵Filipu jeshia mkipukpu Samériya je epfukashiaru ndu ęka ono kę Kéreshi. ⁶Ndu ęka ono nümaephō iphe, oopfu; bya ahümakwapho iphe, dū biribiri, oomeshi; ephe ngabekotaru iya nchị. ⁷Ephe hümā le ndu qbvu eme dū igwerigwe; o nođu echigbaa mkipu agbafutagbaa l'ehu ndu ono. Ephe hümakwapho le ndu ibe ehu phē nwühuru anwühu; me ndu eniyeni dū igwerigwe; o mekötachaa phē; ephe wekorohu. ⁸Ehu emereme dzuru mkipukpu ono.

⁹O dürü nwoke, epha iya bu Sayimoru, bu le mkipukpu ono, anoduje eme ɔmamansi. O nođu emeje iphe, dugbaa ndu Samériya biribiri. O sū l'ọ tó duedu onye ha g'oo ya. ¹⁰Mkipukpu ophu mgburugburu nođu awu-je gidigidi ejepfu iya; egirima me ɔgerenya. Ephe sū: “O kwa nwoke-a bu Eze Ike Chileke obu.” ¹¹Nwoke ono shiwaas ụzenya meta ɔmamansi k'ophu onyemonye tükorus sū l'ọ bu ɔkpobe nemadzū. ¹²No iya; Filipu byaępho bya ezia phē ozi-oma kęle oo Chileke bu eze waa l'oo Jizosu Kéreshi bu Onye-Ndzota; ephe kweta. E meshia phē baputizimu; ụnwanyi me unwoke. ¹³Sayimoru l'onwiya kwetakwapho. E mekwaa ya pho baputizimu; o nođu anoeephoo Filipu ntse. O nođu asajechaa ọnua saa nchị me o-hümā oke iphe-ɔhumalenyaa, dugbaa biribiri, Filipu emegbaa.

¹⁴Ndu-isho-ozzi nođu le Jierúsalemü nüma le ndu Samériya natawaru opfu Chileke. Ephe zia Pyita yee Jionu g'ephe je ęka ono. ¹⁵Ephe byarwuta bya epfurū nü Chileke ge ndu ono, wowaru onwophe ye Jizosu l'ęka ono nata Unme-dü-Nso. ¹⁶Lé teke ono be búkwadu l'epha Nnajuphu, bu Jizosu be e meru phē baputizimu; ophu o tokó dudu me onye lanu natawaru Unme Chileke. ¹⁷Noo ya bu; Pyita yee Jionu bya ebyibe phē ęka; ephe nata Unme-dü-Nso ono.

¹⁸Sayimoru hümā l'ephe natarü Unme-dü-Nso ono ge ndu-isho-ozzi ono byabəru phē ęka. O kwee Pyita yee Jionu okpoga ¹⁹sū: “Unu menaa ge mu nweru egube ike ono g'oo-bujekwanuru onye mu byiberu ęka l'oo-nata Unme-dü-Nso.”

²⁰Pyita sū iya: “Gę gụ l'okpoga ngu lakwaa l'iswi! ?I dobesu l'ii-zütä iphe, Chileke nüru kę mmanu azütä? ²¹I tị yíkwa l'ozzi-a; kęle ɔkpoma ngu ta adudu ree l'iphu Chileke. ²²G'izimanu lwa ngu azu l'ejø oriri ngu ono. Rwo Chileke arwørwo g'a maru; ?ooguru ngu nvü l'iphe-eji ono, i shi arị ono? ²³Kele mu maru l'oo enya-pfürupfuru jiru ngu ehu; tème eme ejø-iphe kewaa ngu egbu.”

²⁴Sayimoru sū Pyita phē: “Jiko unu pfuru nü Chileke g'oo tó dū iphe ono, unu pfuru ono dürü ophu e-me mu nü.”

²⁵No ya; Pyita waa Jiønu kochaa akø iphe, Jizøsu meru bya ezichaa ozi-oma Chileke l'eka ono; ęphe laphushia azu le Jierúsalemu. Ęphe nođu ezi ozi-oma ono l'uzo le mkpukpu, du igwerigwe le Samériya ęka ęphe atugbu.

Filipu yee eze onye Itiyopiya

²⁶Ojozi-imigwe shi l'eka Nnajuphu byapfuta Filipu bya asu iya: "Kwakobe jeshia ụzo ndohali. Kwaseru jasø g'i lufu le gbororo ono, shi le Jierúsalemu ghabua echięgu ęka e te budu ebubu jeshia Gaza ono." ²⁷Filipu kwakobe; ọ bụru iya ejeye. O -rwuepho gbororo ono; ọ huma onye Itiyopiya, kwatakpoooru bụru oke nemadzụ, a haru ahahá. Ọ bụru iya eletaru Kandesi, bu eze-nwanyi Itiyopiya enya l'okpoga iya. ²⁸O shi jee abarụ Chileke eja le Jierúsalemu. Ọ nođu l'ime ụgbo-inya iya ala unuphu. Ọ nođu agu opfu Chileke l'ekwo, Azáya onye mpfuchiru Chileke deru. ²⁹Unme Chileke su Filipu g'o jepfu ụgbo-inya ono je etsokube iya ntse ntse. ³⁰Filipu jekube iya bya anuma ęka oogu ękwo Azáya. Ọ su iya: "?O doru ngu enya; mbu iphe, iigu?"

³¹Nwoke ono su iya: "?Denu g'oo-shi doo mu enya me ọ -dudu onye ziru mu iya nu?" Ọ su Filipu g'o nyibata bya g'ephe l'iya nođu l'ime ụgbo-inya ono. ³²Ekwo-opfu Chileke ęka oogu bu ęka Azáya deru su:

Onye ono du g'aturu,
a kpụ eje ebugbu.
Ọ no nwadoo ge nwaturu,
eebushi ejí.
Ophu o pfuduru me akpuru
opfu lanu.

³³E meru iya iphe-iphere
ole ikpe, a nmaru iya
bę e mechaaru mebyia.
?Bu onye atukota ọnụ g'awa
iya gbaru?
Kele a kpo-kwofuru ndzụ
iya akpo-kwofu le
mgboko."ⁱ

³⁴Nwoke ono jia Filipu su: "Jiko kanürü mu. ?Bu onye bę onye mpfuchiru Chileke ono epfur? ?Oopfu opfu ehu iya tọo oopfu opfu ehu onye ozo?" ³⁵Filipu wata iya ezi iphe. O shiepho l'iphe ono, oogu ono wata iya ezi ozi-oma kę Jizøsu. ³⁶Ęphe jenyaa ęphe byarwuta ęka mini du. Nwoke ono su: "?Tobudu mini baa? ?Bu gunu kparu iphe, i tii medu mu baputizi-mu l'eka-a?"

ⁱ 8:33 Gunaaz Azá 53:7,8.

³⁷Filipu sụ iya: “I -gudewaa obu ngu g'o ha kweta bę ee-mekwa ngu-a baputizimu.”

O sụ iya: “Ee! Mu kwetakpowaru lę Jizosu Kéreshi bụ Nwa Chileke.”

³⁸Nwoke ono sụ g'onye anga ugbo-inya ono pfuru; o pfuru. Filipu yee nwoke onoya swiru bya atuko rwuba lę mini. Filipu mee ya baputizimu. ³⁹Ephe rwifufutaephō lę mini ono; Unme Nnajiuphu mee Filipu o phuhu; ophu nwoke ono ahümäeduru iya. Onye Itiyopiya ono tüğbua jeshia iphe, ojje; ehu nödö atso iya utschö l'uzo. ⁴⁰Eka a hümäru Filipu ozo búwaruro lę Azotosu. O pfukota opfu Chileke l'ékameka, o ghataru jasü o jerwua Siziariya.

Jizosu afuru Sὸlu l'uzo

9 ¹Sụ-a; eshinu Sὸlu eyeshikwadu ndu etso utschö Jizosu ebvu ike l'ee-gbushi phē; bya eseshi ike gę ya gbushia phē; o tüğbua jepfu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ²je asü iya g'o deru ekwo nü iya, ya e-goshije l'ulo-ndzukọ ndu Jiu mę ya -rwua Damasükosu; g'oo-bürü ya -huma onye etso utschö nwoke onoya; ya atua ya mkporo kpüta iya kpuru bya Jierúsalemü; ünwanyi mę unwoke phē.

³O jenyaa l'uzo Damasükosu ono; o nodu abyawaa ejerwu. A nonya iphór shiepho l'imigwe chaephō vaa chaphee ya mgburugbunu. ⁴O daa kpurumu mbü Sὸlu. O nüma olu-opfu, sürü iya: “Sὸlu! Sὸlu! ?Bü gunu meru iphe, iikpa mu ehu?”

5Sὸlu sụ iya: “?Bü onye bę i bü Nnajiuphu?”

Olu ono sụ iya: Oo mu bü Jizosu; onye iikpa ehu-a. Oo-tsükwaru ngu mę i nodu agba ıkpa lę mpyipyi-oshi. ⁶Ehu wata iya anma anmanma. Onu küğbabechaa ya akügbabe. O sụ: “Nnajiuphu; ?bü gunu bę mu e-me.” Nnajiuphu sụ iya: “Gbëshi bahü l'ime mkpükpu eka aa-karü ngu iphe, ii-me.”

⁷O kpoo ndu ęphe lę Sὸlu swi opfu; kèle ęphe anü olu ono; ophu ęphe ahümaduru onye epfu iya nü. ⁸Sὸlu gbalihu bya asaa ęnya; ophu o phuhedu utschö. Ęphe gude iya l'eka duba l'ime Damasükosu. ⁹O nokota abalị eto ono; ophu o hümaduru utschö; ophu o riduru nri; ophu o ngüduru mini.

¹⁰O duru onye etsoje Jizosu, bu lę Damasükosu, ępha iya bü Ananayasu. Nnajiuphu byapfuta iya l'ophulunya bya asü iya: “Ananayasu!” O za iya: “Owe Nnajiuphu!”

¹¹O sụ iya: “Kwakobe jeshia l'uzo, eekuje Uzo-pfuru-nhamünha. I -rwua l'ulo Jiudasu; g'i jia aji onye Tasosu, ępha iya bü Sὸlu. O no l'eka ono epfu anü Chileke; ¹²bya ahümakwapho nwoke, ępha iya bü Ananayasu l'ophulunya eka o byaru abyabę iya eka l'ishi mee ya g'o phüahaa utschö.”

¹³Ananayasu sụ: “Nnajiuphu! A dükawaa igwerigwe pfuaru mu opfu nwoke-a; pfukotaru mu ejo-iphe, o meru ndu duru ngu nsö lę Jierúsalemü. ¹⁴A sürü l'onye-ishi uke Chileke ziru iya g'o bya akpütakota onyemonye, sukpooru l'oo ngu bü Nnajiuphu iya.”

¹⁵Nnajuphu su iya: “Jerø! Kéle oó mu hotaru iya g'o jeeru mu ozi; g'oomee gé ndu abùdu ndu Jiu mé ndu-isho phé mèkpoo ndu ízurélu maru onye mu bù. ¹⁶Mu e-goshi iya iphe-éhuka, oo-jekota lè k'iswi éhu mu ono.”

¹⁷Noo ya; Ananayasu jeshinaa. O jerwua bya abahú l'ulo obu; bya abyabé Solu éka su iya: “Nwanna mu Solu! Nnajuphu, bù Jizosu l'onwiya súru gé mu bya. Oo Jizosu ono bù onye goshiru ngu onwiya l'uzo teke iibya éka-a. O súru gé mu bya emee ngu g'i phüahaa uzo ozo; waa g'i nata Unme-dù-Nso.” ¹⁸Teke ono teke ono; iphe, dù g'akpanyaka shi Solu l'enya dafù; o phüahaa uzo ozo. O gbalihu; e mee ya batutizimu. ¹⁹O gbé teke ono bya eria nri; ike dù iya.

Solu epfu opfu Chileke lè Damasukosu

Yee ndu etso uzo Jizosu noo ujiku olehole le Damasukosu. ²⁰O jegbabé ulo-ndzukò ndu Jiu je awata ezi le Jizosu bù Nwa Chileke.

²¹O tufu ndu númaru iya nü éhu. Ephe su: “?Tó búnaa nwoke-a bẹ bù onye-a, shi egbushi ndu eeku épha-a lè Jierúsalému-a? Iphe, o byadoru éka-a bükwa gé ya bya akpütachaa phé chijeru ndu-isho uke Chileke.”

²²Solu nöodu akaépho epfu opfu Chileke epfushi iya ike; egoshi l'oo Jizosu, bù Kéreshi obu; bya eyechaaru phé iphe, meru g'o gude o dù nno l'enya iya l'enya iya k'ophu ndu Jiu, no lè Damasukosu enwehédú onu opfu.

²³A nöephö ujiku olehole; ndu Jiu nökobe chia ìdzù egbu Solu. ²⁴Obe-nu l'a byaru agbaarù iya ama l'eemeakwaa g'e gbua ya. A nöodu anoduje eche nche eswe l'enyaishi l'ónu-ogozo, eeshije bahú l'ime mkpükpu ono g'eeme húma Solu gbua. ²⁵O be l'enyaishi; ndu ònyà iya parù iya ye lè nkata, a tñru eri pyoo l'uzo l'igbulò, e gude kpuphe mkpükpu ono mgbu-rugburu pazeta iya; o rwua ali.

Solu alwa azu lè Jierúsalému

²⁶Solu tñgbua bya ejerwua Jierúsalému bya ejeshia gé ya jepfu ndu etso uzo Jizosu. Ndzù tuko gúahaa phé; kéle ephe te ekwedu l'oo búwaa onye etso uzo Jizosu. ²⁷Oo ya bù; Banabasú yeru iya éka duru iya jepfu ndu-isho-ozzi bya akóoru phé akó gé Solu gude húma Nnajuphu l'uzo; kó-kwaaru phé phó gé Nnajuphu l'onwiya gude pfuru yeru Solu. O tñaru phé onu gé Solu gude pfushiahaa ké Jizosu ike lè Damasukosu.

²⁸Tobudu iya bù; ndu-isho-ozzi kwe g'o jeje g'o dù iya lè Jierúsalému. O tsokwarúpho Jierúsalému epfushi iya ike l'oo Jizosu zíru iya gé ya pfu iya l'iswi éhu iya. ²⁹Yele ndu Jiu, epfu opfu Giriku nöodu anoduje atú igololí. A nonyaa; ephe meahaa g'ephe gbua ya. ³⁰A nonyaa unctiona núma iya; ephe duru Solu jerwua Sizariya; je eyeru iya éka o jeshia Tasosu.

³¹O bñeru iya phó bù lè nchí adú Chìochi doo ké nwá teke ono, bù iya bù ndu ophu nökota lè Jiudiya mé Gálili mé Samériya. Chìochi nöodu

apalihu aka eshihu ike eje. Ephe nođu eme uche Chileke. Unme-dü-Nso nođu eyekwaru phę nemadzụ k'ophu obu ka phę eshihu ike.

Pyita eje Lida waa Jiopa

³² Pyita tsoru ękameka jegbabę. O be ujiku lanu; o jeshia ge yele ndu dü nsɔ, bu lę Lida kwee. ³³ O rwua l'eka ono; o huma nwoke, epha iya bu Iniyasu, iphe lönwushiru ibe lanu k'ophu o dabyiru l'iphe, aazeje azee nowaa apha esato; ophu o gbeshijeduru agbeshi. ³⁴ Pyita kua ya: "Iniyasu! Gbeshi lę Jizoṣu mewaru; i wekorohu. Gbalihu phu-lita iphe, ij zeje azee." ³⁵ Ndu bukota lę Lida waa lę Sharönü huma l'o wekorohuwatu tsoru ejephę; ephe kweta bya eworu onwophę yee Nnajüpuphu l'eka.

³⁶ Lę Jiopa bę o duru nwanyi lanu, bu onye kę Kéreshi. Nwanyi ono anoduje eme ree tekenteke; teme o nođu anoduje emeru ndu adudu g'o dü phę iphe-oma. Epha iya bu Tabita, bu iya bu Dokasu l'opfu Giriku; ozoo umoro-enyimu. ³⁷ A nonyaepho teke ono; iphe meahaa ya. O nwuhu. A bya awuebe odzu ono ehu bya aparu iya nyihu uto-eli je enyebe. ³⁸ Noo ya; ndu etso uze Jizoṣu, bu lę Jiopa nüma lę Pyita no lę Lida, nokwaa ntse lę Jiopa ono. Töbudu iya bu; ephe zia umeadzu labo g'ephe je ekua Pyita g'o bya egwegwa. ³⁹ Pyita kwakobeepho tsoru phę. O rwua; e duru iya nyihu uto-eli ono. Unwanyi, ji phę anqedu do-phee ya mgburugburu tuko aara ękwa egoshigbaa ya uwe, Dokasu kwashiru teke o no ndzụ. ⁴⁰ Pyita chishikota phę l'eka ono bya egbushi ikpere bya epfuru nü Chileke. O bya aghaa enya lee odzu ono bya asu: "Tabita! Teta dzuru ndzụ!" O saa enya. O humaepho Pyita; o gbalihu nođu anqo. ⁴¹ Pyita bya alqata iya l'eka yeru iya ęka; o pfuru apfuru. Pyita bya ekua Chiochi l'ophu waa ụnwanyi ono, ji phę ta anqedu ono; bya eduru Tabita nü phę g'o tetawaru dzuru ndzụ-a. ⁴² E pfudzuru iya lę Jiopa. A dü igwerigwe woru onwophę ye Nnajüpuphu l'eka. ⁴³ Pyita buru l'ulo Sayimodu nođu lę Jiopa. Sayimodu ono bu onye eseje akanya l'akpo-anu.

Pyita eje ibe Kōnelusu

10 ¹ O duru nwoke lanu, bu lę Sizariya. Nwoke obu aza Kōnelusu. O bu onye-ishi ndu ojogu ndu Romu. Ndu o bu ishi phę bu ndu ojogu ukporo ise lę "Ogbo ojogu ndu İtali." ² Kōnelusu bu onye akwabeje Chileke übvù. Yę ndibe iya g'ephe ha nođu atsu Chileke ebvu. Ndu Jiu, enwedu iphe be ọonujekpoo iphe shii; teme o nođu epfije anu Chileke tekenteke. ³ O be ujiku lanu; g'enyanwu swifuwari l'ishi; o humakpoo ojozi-imigwe, shi l'eka Chileke rengurengu l'ophulenya g'o bataru bya ekua ya su iya: "Kōnelusu!"

⁴ O gude ndzụ-agugu lee ojozi-imigwe ono enya; bya asu iya: "Owe-e! ?Bukwa ole Nnajüpuphu?"

Ojozi-imigwe ono su iya: "Chileke nümwawaru epfupfu iipfije anu iya bya anataakwaphę iphe-oma ono, iimeje ono. Chileke nyatawaru ngu.

⁵Harü unwoke zia g'ephe je Jiopa je ekua nwoke lanü, epha iya bu Sayımonu; onye epha iya bukwapho Pyita. ⁶O byaru abyabya. O no l'ulo nwoke ono, eekuje Sayımonu ono, bu l'aguga eze-ényimu bya abukwarupho onye eseje akanya l'akpo-anü.” ⁷Ojozi-imigwe ono, shi epfu eyeru Kanelusu ono tıgbeuepho; o kua unwokoro iya ımadzu labo bya eyeru phę onye ojogu lanü; Chileke dürü le nso, yi le ndu ano-kubeje Kanelusu ntse ejeru iya ozi. ⁸O bya akochaaru phę iphe, meru nü; o zia phę g'ephe jeshia Jiopa. Ephe tıgbua jeshia.

⁹O rwua nchitabohu iya ge ndu-ozzi ono abyawaa erwu Jiopa; Pyita nyihu eli ulo, du baswaa leechi eswe; jeshia epfurū nü Chileke. ¹⁰A nonyaa egü guahaa ya. O du iya g'a su le ya riwaru nri. Nri shikwaduru l'oku. Noo ya; o gbę du g'o bu mgbenya zinwutaru iya enya. ¹¹O hümä g'imigwe gheru onu; hümä iphe, shi l'igwe alwa l'alị; iphe, du g'ekwa ochaas, ha shii, e setachaaru eka lishi-ishi iya ızo eno gude ewozeta l'alị. ¹²Lime ekwa ono be o to dudu egube anü, nweru okpa eno, du le mgboko-a adudu iya nü. Ebe o dudu egube anü, akpü wuruwuru adudu iya nü. Ebe o dudu egube enu, ephe l'eli adudu iya nü. ¹³O numa olu, sürü iya: “Gbeshi Pyita! Gbua ria!”

¹⁴Pyita su: “Mu tee rikwa Nnajiuphu! Mu teke eriswekwaa iphe, ta agbaduru k'ophu ee-ri iya; ozoo iphe, aaso nso.” ¹⁵Olu ono sükwa iya k'ugbo ębo: “Ta adukwa teke iisubaa l'iphe, Chileke sürü g'a ta soshi nso be aaso nso.” ¹⁶Iphe ono mee nno ugbo eto. E mechaas; e wolia ya woba l'imigwe.

¹⁷Pyita rıahaa iphe, ophulenya pho bu; o tufü iya ehu. Teke ono be ndu Kanelusu ziru ozi chotawaru ulo Sayımonu jewaa je apfuru l'önü-abata. ¹⁸Ephe kua oku bya ajia su: “?O dürü onye byaru abyabya, bu l'eka-a, epha iya bu Sayımonu Pyita?”

¹⁹Pyita nodu arıkwadua iphe, ophulenya pho bu. Unme Chileke su iya: “Gebekwa! O dukwaru ımadzu eto, no l'eka-a, achö ngu nü. ²⁰Gbalihu nyizeta je etsoekwaru phę pho; te ejekpokwaa anmagbubę; kele o kwa mbedula ziru g'ephe bya.” ²¹Pyita nyizeta je asu phę: “Oo mbedula be unu achö obu. ?Unu byaru gunu?”

²²Ephe su iya: “O kwa Kanelusu, bu onye-ishi ndu ojogu ndu Romu be ziru anyi g'anyi bya. O bu onye obu oma; teme o bürü onye Chileke dürü le nso. O bu onye ndu Jiu eyeru nso shingushingu. Ojozi-imigwe sürü iya g'o zia g'i bya l'ulo iya g'eo-numa iphe, ii-pfu.” ²³Pyita bya eduta phę; ephe je akwaa akwakwa.

O be le nchitabohu iya; o gbeshi tsoru phę. Ünwunna, bu le Jiopa hakwarupho tsoru iya. ²⁴O be le nchitabohu mboku ono; ephe jerwua Sizariya, bu eka Kanelusu yee abubu iya g'ephe ha me ndu önyä iya phę, o ziru g'ephe bya no echeru iya. ²⁵Pyita bahüşia l'ulo; Kanelusu gbap-fu iya je adaa kpurumu l'iphu iya abarü iya ejá. ²⁶Pyita kpulia Kanelusu

sü iya: "Gbeshi agbeshi lę mu bụ-a nemadzụ mmanu g'i bụ ono." ²⁷Pyita yele Kōnelusu bōkwaseru uja jasuru ephe bahü l'ime ulong Kōnelusu. Ephe je ahümä ikpoto oha, dörü iya nü. ²⁸O sü phe: "Unu maanarụ-a l'onwu-nu rengurengu l'o dū lę nsö l'omelalị anyiibe ndu Jiu kę g'onye Jiu kpapfu onye abudu onye Jiu; ozoo g'o dürü iphe, yee onye abudu onye Jiu anodu emegbaa. Ole Chileke goshiru mu sü g'o to dukwa onye mu a-soje nsö; ophu o dukwa onye mu a-suje l'o to gbadürü k'ophu mu e-denyi iya eka. ²⁹O bürü iphe ono meru g'o gude ophu mu ejekpôdaru rö akpa ishi iphe, eekuru mu. Mu tsoerupho ndu unu ziru g'ephe bya ekua mu. Sü-a; iphe, mu aji nta-a bụ: ?unu ekuru mu gönü?"

³⁰Kōnelusu sü: "Egube nta-a nwaraswaphuru, bụ iya bụ l'okuloku k'eto k'eswe egube-a bę mu nö epfu anu Chileke l'ulong mu. No iya; mu bya ele enya; onye yero uwe, egbu nwiinwii pfuwari mu l'iphu. ³¹O sü mu: Kōnelusu! 'Chileke nümaakwaru epfupfu, iiipfu anu iya; nyatakwaapho iphe-oma, iimeje. ³²Gé mu zia nemadzụ g'e je ekua onye əpha iya bụ Sayımonu; teme əpha iya bükwarupho Pyita. O byaru abyabya. O nö l'ulong Sayımonu onye akanya akpo-anu, bu l'agüga eze-ənyimu.' ³³Tobudu iya bụ; mu ziékwapho nemadzụ teke ono teke ono g'a bya ekua ngu. I me-kwaa ree g'i byaru-a. Nta bę anyi nökotaakwaa l'iphu Chileke anga g'anyi nüma iphe, Chileke a-sü ngu g'i pfuaru anyi."

Onu, Pyita eyeru Kōnelusu

³⁴Noo ya bụ; Pyita wata eye onu. O sü: "Nta bę o dowarụ mu enya lę Chileke ta akpochadu mkpocha. ³⁵O to pfudu kęle nemadzụ shi l'alị ophuu; ozoo l'o shi l'alị ophuu. Iphe, bükpoo onye atsü iya ebvu; teme o nodu emeje iphe-oma bę o nabatawaru. ³⁶Sü-a; Chileke ziru ndu Izurelu ozi bya eshi l'eka Jizosu Kéreshi zia phe ozi-oma k'ehu-guu. O bürü Kéreshi ono, bụ iya bụ Nnajiuphu onyemonye. ³⁷Unu mawaru iphe, watarụ ememe lę Gálili jasü o mekötä lę Jiudiya mgburugburu gé Jionu rachaaru k'eme baptizimu arara. ³⁸Unu nüma waru kę Jizosu, bụ onye Nazaretu; gé Chileke meru Unme-dü-Nsö ji iya ehü bya emee ike dū iya k'ophu o tukoru ekameka jephée nodu eme iphe, dū ree; atoje onyemonye l'egbu, Nsetanu keru iya; kęle Chileke swiru iya. ³⁹Anyi bedua gudekpoqo enya anyi hümä iphe, Jizosu meru l'alị ndu Jiu waa Jierúsalemu. Ndu Jiu woru iya kpopyabe l'oswebe; o nwühu. ⁴⁰Ole Chileke meru o shi l'önwu teta dzüru ndzü g'o nochäaru ujiku eto l'ilu; bya emee o goshi onwiya lę ya dzü ndzü. ⁴¹Ophu o büdü onyemonye bę hümäru iya nü. O büephö anyi bedua, l'atü onu iya-a, bụ ndu Chileke hotaru-a bę hümäru iya nü. Anyi l'iya nökporu ria nri ngua iphe, aangü angüngü gé Chileke mechaaru o shi l'önwu teta dzüru ndzü. ⁴²O zia anyi sü g'anyi zikashiaru onyemonye ozi-oma ono. Sü g'anyi saarü iya ndiphe l'o bụ iya bę Chileke meru onye e-kpe ndu dzü ndzü mę ndu nwühuru anwühu ikpe. ⁴³Ndu mpfuchiru

Chileke g'ephe hakota pfuru opfu iya. Ephe suru l'onyemonye, kwetaru nkiya be Chileke a-guru nvu l'iphe-eji iya."

Chileke anu ndu abudu ndu Jiu Unme-du-Nso

⁴⁴Pyita kpukwaduru-a opfu l'onu; Unme-du-Nso bya ejikotaephō ndu anu opfu ono ehu. ⁴⁵O du ndu Jiu ono, etso uzo Kéreshi ono; mbu ndu ono, ephe le Pyita shi le Jiopa swiru ono biribiri le Chileke nukwarupho ndu abudu ndu Jiu Unme-du-Nso. ⁴⁶Kele ephe numaru eka ephe epfugbaa l'olu Unme-du-Nso; bya aja Chileke ajaja. Pyita su: ⁴⁷"Eshinu ndu-a natawaru Unme-du-Nso g'anyi nataru-a; ?buhunu gunu ozo akposhi g'e te eme phē baputizimu?" ⁴⁸O su g'e gude epha Jizoṣu, bu Kéreshi meshia phē baputizimu. E mecha; ephe rwuo ya g'ephe l'iya nodu nwujiku ole mole.

Iphe, meru le Sizariya

11 ¹Ndu-isho-zi me ụnwunna, no le Jiudiya mgburugburu nūma le ndu abudu ndu Jiu nataru opfu Chileke. ²Pyita laphuephō azu le Jierúsalemu; ndu Jiu wata iya ata ụta. ³Ephe su iya: "?Bu gunu meru iphe, i jeru ibe ndu e te buduru úbvù gē gu l'ephe rigba nri?" ⁴Pyita shiepho l'ishi kokotaru phē iphe, meru nu g'o hakota nanu nanu. Su phē l'iphe, kparu iya nu bu le-a:

⁵"Mu no le Jiopa. Mu nodu epfu anu Chileke. A nonyaa o gbē du g'o bu mgbenya zinwutaru mu enya. Mu phahaa ophilenuya. Mu huma iphe, du g'ekwa, ha ọsa, e setaru l'ishi-ishi iya uzo eno; shi l'imigwe apazeta l'alí. Ekwa ono byarwutae mu pho ntse; o pfuru. ⁶Mu bya elerweta iya enya. Mu huma iphe, bükpo anu, nweru ọkpa eno mēkpoo anu-egbudu; mēkpoo iphe, bu anu, akpụ akpukpu; mēkpoo iphe, bu enu, ephe l'eli. ⁷Mu nūma olu, suru mu: 'Pyita; gbalihu gbua ria!' ⁸Mu su iya: Nnajjuphu; mu tee rikwa! Iphe, adudu k'eriri ozoo iphe, aaso nsø teke ekpuswekwaa mu onu. ⁹Olu-opfu ono, shi l'imigwe ono sükwa mu: 'Ta adukwa teke iisubaa l'iphe, Chileke suru g'a ta asoshi nsø be aasø nsø.' ¹⁰Iphe ono mee nno mgbo ẹto. E mecha e wolikota iya woba l'imigwe. ¹¹Teke ono kwapho be ụmadzu ẹto, shi Sizariya, e ziru g'ephe bya ekua mu byarwutawaru l'ulo, mu bu.

¹²"Unme Chileke su mu gē mu tsoekwaru phē pho; gē mu te ejekwa anmagbube. Ụnwunna-a, no l'eka-a ephe n'ishii tsoru mu jeshia Sizariya ọbu. Anyi rwua bya atuko bahu l'ulo Kōnelusu. ¹³Kōnelusu kōoru anyi le ya humaru ojozi-imigwe, pfuru l'ime ulo iya; ojozi ono su iya g'o zia nemadzụ g'e je ekuaru iya Sayimunu, onye epha iya bükwapho Pyita. ¹⁴O bụru iya e-pfuru ngu opfu, Chileke e-gude dzøo gule ndibe ngu. ¹⁵No iya; mu bya abyarwuta bya awataephō epfu opfu; Unme-du-Nso bya ejị phē ẹhu egube ono, o jiru anyi le mbu ono. ¹⁶Mu nyata le Nnajjuphu suru le Jionu gude mini mee baputizimu; ọle unubedua be ee-gude Unme-du-Nso

mee ya. ¹⁷O doru enya le Chileke nñuru ndu abudu ndu Jiu ono iphe, o nñuru anyibe ndu kweru ke Nnajuphu anyi, bu Jizosu Kéreshi. ?Bu onye bë mu bu k'akpôshi iphe, Chileke eme?”

¹⁸Noo ya; ephe nñumachae ya pho; ephe tabuhu Pyita ùta bya awata ekele Chileke su: “Oo ya bu le Chileke hakwarupho ndu abudu ndu Jiu izzo g'izimanu lwa phë azu g'ephe gbanwee umere nata ndzù òphúú.”

Eedobe Chiochi le Antiyoku

¹⁹Ndu a chikashiru le mkpamehu, a kparu ndu Chiochi g'e gburu Sutivinu gbakashihu tsoru Fonishiya me Sayipurosu; mëkpo Antiyoku. O buerupho ndu Jiu kpñrumu bë ephe ezi ozi-oma ono teke ono. ²⁰Ole ndu Chiochi ono; ndu ophu shi Sayipurosu waa Sayirini tñgburu jeshia Antiyoku je arakashiaru ndu abudu ndu Jiu, bugbaa l'eka ono ozi-oma ke Nnajuphu, bu Jizosu. ²¹Chileke yero phë eka; a du igwerigwe kweta; bya eworu onwophe yee Nnajuphu l'eka.

²²E pfukashia k'ekwekwe ono k'ophu o rwuru Chiochi Jierúsalemu le nñchi. Ephe su ge Banabasu jeshia Antiyoku. ²³O jerwua je ahuma egube eze-iphe-oma, Chileke emeru ndu ono. Ehu tsøahaa ya uteso. O su phë g'ephe gudekpœkwapho uche phë g'oha noshia ike l'ire-lanu noodusoru Nnajuphu. ²⁴Kele Banabasu ono bu okpobe nemadzu; Unme-du-Nso ji iya ehu; teme o gude obu iya g'o ha kweta ke Chileke. Oo ya bu; e mee ndu du igwerigwe wogbaru onwophe yee Nnajuphu l'eka.

²⁵E mecha; Banabasu tñgbua jeshia achø Solu le Tasosu. ²⁶O huma iya bya eduta iya byatashia Antiyoku. Ephenebo nñoo mgbarapha l'eka ono; ephe le ndu Chiochi. Ephe zikota ikpoto nemadzu ozi-oma ono. O bñru le Antiyoku ono bë e vuchaa izzo kua ndu etso izzo Jizosu ndu ke Kéreshi.

²⁷Lé teke ono bë o dñru ndu mpfuchiru Chileke, shi le Jierúsalemu bya Antiyoku. ²⁸Onye lanu bë epha iya bu Agabosu. Agabosu gbalihu gude ike Unme Chileke su l'oke okpa-nri abyakwa adudu le mgboko mgburu-gburu. Oke okpa-nri ono mechaarù du ge Kulodiyosu bu eze nnajioha ali ono. ²⁹Ndu ke Kéreshi ono chia idzù su g'onyemonye tñta iphe g'ike beru iya g'e wolaaru unwunna ophu bu le Jiudiya. ³⁰Ephe mee ya nno. E woru iphe obu, a tutaru obu nñ Banabasu yee Solu; ephe wolaaru ndu e meru ògerenya le Chiochi Jiudiya.

Eegbu Jiemusu bya atu Pyita mkporo

12 ¹O bñru teke ono bë eze, bu Herodu haru haru ndu Chiochi wata akpa ehu. ²O gude nwune Jionu, epha iya bu Jiemusu gbufu iya ishi. ³O lee enya l'egbugbu, ya gburu nwoke ono bë du ndu Jiu ree; o je egudefua Pyita. Teke o guderu Pyita bu l'obo-iphe eswe, aatajë buredi, ekoduru ekoko. ⁴O gude Pyita tñta ya mkporo. A bya agbàa ndu ojogu eno

eno uze eno woru dobe g'ephe cheje iya nche. Iphe, Herodu riru bu l'oo
a -bochaa iphe ya akpufutaru iya oha. ⁵Noo ya; Pyita nodu l'ulo mkiporo;
obenu le ndu Chi'ochi epfukpoephon anu Chileke epfushi iya ike liswi ehu
iya.

Ojozi, shi l'eka Nnajiuphu adzo
Pyita le mkiporo

⁶O be l'enyaishi, bu nchi -bohu be aa-kputa Pyita kputar u oha; o nodu
eku mgbenya; ndu ojogu labo noru iya ye lechi eche iya nche. A tua ya
mkiporo uzi labo l'eka. Ndu ojogu nodugbaa nche l'onu-uze oka-mkiporo
ono. ⁷A bya l'amaru; ojozi, shi l'eka Nnajiuphu pfuwaru l'eka ono, Pyita no
ono. Ulo mkiporo ono mgburugburu nwukotaephon ke phoo. Ojozi-imigwe
ono bya enwua Pyita eka kutee ya su iya: "Ngwa; tehu egwegwa!" Mkipo-
ro ono, a turu iya l'eka labo ono weshihu daa l'alij. ⁸Ojozi-imigwe ono su
iya: "Ngwa; lishia akpo uwe ngu ike yee akpokpa ngu egwegwa!" Pyita
bya emee g'e pfuru iya. Ojozi-imigwe ono su iya: "Chita ukpo ngu gbaphua
onwongu tso mu l'azu." ⁹Pyita tsoru iya; ephe lufu l'ulo mkiporo ono. Ophu
Pyita amadu l'iphe ono, ojozi-imigwe eme ono bu iphe, meru ememe. O
dobesu l'oo nrwo be ya arwo. ¹⁰Ephe bya aghata ndu nche k'ivuzo; bya
aghaa ndu k'ebu gbiriri jasu ephe jerwua onu-abata eka eeshije abahu l'ime
mkpukpu. E gude mgbo-igwe guchia oguzo iya. Oguzo ono guhaa l'onwi-
ya; ephe bya aghata tugbua. Ephe tsoru uze lanu l'ime mkpukpu ono. A
bya l'amaru; ojozi-imigwe-a phuhuwaa; paru Pyita haa nwekinyi iya.

¹¹Pyita gbé teke ono maru iphe shi eme nu bya asu: "Nta be o doru mu
enya l'iphe-a, bu iphe, meru ememe! Aa! ?Bu Nnajiuphu ziru ojozi-imigwe
iya; o bya adzo mu l'eka Herodu; dzoo mu l'eka iphemiphe, bu iphe, ndu
Jiu ari l'ephe e-me mu."

¹²O maerupho eka ya no; bya atugbua jeshia ibe Meri phé, bu iya bu ne
Jionu onye eekujekwapho Maku. A du igwerigwe dzukobe l'eka ono epfu
anu Chileke. ¹³Pyita bya akua eka l'oguzo. Nwamgboko, yee nemadzu bu
gbaru jeshia amaru onye o bu. Ephu nwamgboko ono bu Roda. ¹⁴O numu
olu Pyita; ehu tsoso ya ntumatu k'ophu o to guhaeduru uze ono; o gba-
phu azu je echiaru phé mkpu su phé l'oo kwa Pyita be pfuru l'onu-oguzo
obu. ¹⁵Ephe su iya: "?Bu obvu eme ngu?" O nodu epfushikwa iya pho ike.
Ephe su l'oo-buru l'oo ojozi-imigwe Pyita.

¹⁶Pyita nodu akukwa-a eka-a, oku-a. E mecha; ephe guhaa uez. O du
phé oke biribiri g'ephe humaru iya. ¹⁷O meeru phé eka paapaapa g'ephe
ngabéru iya nchi. O bya eshi ishi lanu kóoru phé ge Nnajiuphu gude dufu-
ta iya l'ulo mkiporo ono. O su phé g'ephe kóoru iya Jiemusu waa unwunna
ndu ophuu. O tugbua jeshia eka ozo.

¹⁸O be l'utsu; o tutukpoo ndu ojogu ono, no nche ono ehu ge Pyita me-
ru. Ephe gbaahaa katakatakata. ¹⁹Herodu su g'a choo ya. A choo ya; ophu

a hümaduru iya. O jichaa ndu nche ono aji bya ezia g'e gbutachaa phę ishi.

E mecha; Herodu shi lę Jiudiya tüğbua jeshia Sizariya je ano nwodu.

Herodu nō ndzü rehu erehu

²⁰A nonyaa; opfu daru Herodu yele ndu m kpükpu Taya; waa ndu m kpükpu Sayidonu. Herodu vörə oku wua ehu. Ephe hō nemadzü ye g'e je arwo ya. Ephe vuru izzo je arwo-butə Bulasutəsu, bu iya bu onye ele-ta ulo eze enya; teme ephe jepfu eze teke ono je arwo ya g'e doshia opfu ono; kele o bu l'ali-eze iya bę e shi ewotaru phę nrı eriri.

²¹O be mboku, Herodu türü onu opfu obu; o bya eyee uwe eze iya; bya anodu l'aba-eze iya bya awata eyeru ndu ono onu. ²²Ephe túa izzo su: "O tó biekwa nemadzü epfu opfua-o. O buakwaa ya bu chi-o!" ²³Teke ono teke ono; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajıuphu chitakpoephə Herodu túa kę gbaragadaga; kele o haru; e wota übvù, gbaru Chileke nwekiya akwabę iya. Èkà bya eripyabę iya; o nwuhu.

²⁴Opfu Chileke kabakpoo edzuru ékameka; a kabakpoo adu igwerigwe kweta kę Nnajıuphu.

Aahota Banabasu yee Połu g'ephe je ezi ozi-oma

²⁵Banabasu yee Solu jechaa ozi, e ziru phę; ephe shi lę Jierúsalemu laphushia azu lę Antiyoku. Ephe duta Jionu onye eekujekwaphə Maku; ephe l'iya swiru.

13 ¹Lę Chiochi, du lę Antiyoku be o dürü ndu mpfuchiru Chileke; mé ndu eziye opfu Chileke, no iya nu. Ephe phę bu: Banabasu; waa Simiyonu onye ntushi-epha iya bu Nayijia, bu iya bu Nwui; waa Lusiyosu onye Sayirini; waa Solu; waa Maneyenu; onye bu yee Herodu, bu eze be e hefutaru l'unuphu lanu. ²O be ujiku lanu; ephe nokobe aswi egū epfu anu Chileke. Unme-du-Nsö su phę: "Unu hotaru mu Banabasu yee Solu g'ephe je ejeeru mu iphe, mu kuru phę oku iya."

³Ephe swia egū pfuru nu Chileke bya abyabę phę eka l'ishi bya asu phę g'ephe jeshia.

Iphe, meru lę Sayipuroṣu

⁴Eshinu o bu Unme-du-Nsö ziru Solu yee Banabasu; ephe tüğbua jeshia Selusiya je abahu l'ugbo-mini jeshia Sayipuroṣu. ⁵Ephe jerwua Salamisu bya epfua kę Chileke l'ulo-ndzukə ndu Jiu, nogbaa l'eka ono. Ephe lę Jionu onye eekujekwaphə Maku swikwarupho g'ooyejeru phę eka l'eje ozi ono.

⁶Ephe kwaseru oha ono, eze-ényimu gbapheru ono jasü ephe jerwua Pafosu, nokwapho l'ali ono. Ephe hümə onye Jiu, no l'eka ono, anodu je eme ɔmamanshi; teme o buru onye mpfuchiru l'epfuye iphe, Chileke

epfuduru. Ephä iya bụ Ba-Jizosu. ⁷Yele ochi-oha alị ono nodu eshi ònnyà. Ephä ochi-oha ono bụ Sejiyosu Połosu; tème ọ bụru nwoke, makpoo-ru iphe shii. Ochi-oha ono bya ekua Banabasу yee Solu; kèle ọ dụ iya g'ọ nüma opfu Chileke. ⁸Noo ya; Ba-Jizosu meahaa gẹ ya kposhia iphe, Solu phẹ byaru; kèle ọ to dudu iya g'onye eze ono kweta kẹ Jizosu. Iphe, ooza l'opfu Giriku bụ Elimasu, bụ iya bụ onye emeje omamanshi. ⁹Noo ya bụ; Unme-dụ-Nsọ bya ejị Solu, onye eekujekwapho Połu ẹhu. O ke-furu iya ẹnya; ¹⁰bya asụ iya: “I bụ nwa kẹ Obutuswe. Oo ngu bụ onye emebyi iphemiphe, dụ ree. O to dudu ụdu ụgho, i tịi ghọdu; ophu o dudu egube erekede, i tịi gbadụ. ?Bụ teke ole bẹ iji-hakpoo egude ụka epfubyishi ọkpobe-opfu kẹ Chileke? ¹¹Ge Chileke bya ebyia ngu ẹka. Nta-a bẹ iji-wataephō atsụ ishi; ophu i tịi yịdu hümabaa iphóró shi l'enyanyanwu n)o ujiku olemole.”

G'e ejia epfu-a; ẹnya gbahụ iya kẹ tsükiribaa. O bukuahaa ebuku; chọ-kashiahaa onye e-gude iya ẹka. ¹²Onye eze ono hümá iphe ono, meru nü ono bya ekweta kẹ Nnajiuphu, bụ Jizosu. Iphe kẹ Jizosu ono, e ziru iya ono dụ iya oke biribiri.

Iphe, eme le Antiyoku, dụ le Pyisidiya

¹³Polu phẹ bya abahụ l'ugbo lẹ Pafosu jeshia Pega, bụ mkpukpu, dụ le Pamfiliya. O rwua l'eka ono; Jionu onye eekujekwapho Maku parụ phẹ haa laphushia azu lẹ Jierúsalemu. ¹⁴Ephe shi lẹ Pega tıgbua jerwua Antiyoku, dụ le Pyisidiya. O be mbọku eswe-atụta-unme ndu Jiu; ẹphe bahụ l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je anodu; ẹphe lẹ ndu byaru nü. ¹⁵A gutchaa iphe agugu, shi l'ekwo ekemu Mósisi waa ophu shi l'ekwo ndu mpfuchiru Chileke; ndu-ishi ulo-ndzukọ sụ g'e pfuaru Połu phẹ: “Unwunna anyi; ọ -bụru l'o dürü opfu, unu e-pfū gude gbaa ndu-a, n)o l'eka-a unme; unu pfua ya.” ¹⁶Polu gbalihu bya apaliarу phẹ ẹka g'ephe nodu doo sụ: Unu gebekwa-o!

“Sụ-a: unubé ndu Ízurélu ibe mu mẹ unubé ndu ozo, bụ ndu Chileke dụ-ru lẹ nsọ. ¹⁷Chileke ndu-a, bụ Ízurélu-a hotaru ndiche anyi phẹ bya emee phẹ; ẹphe paa ẹka teke ẹphe shi bụru ndu byaru abyabya l'alị Ijiputu ono. Chileke gude eze ike nkiya dufuta phẹ l'alị Ijiputu. ¹⁸Ọ takpoerupho umere phẹ nshi dua phẹ ụkporo apha labo l'echiegu, e budu ebubu. ¹⁹O gbushia oha ẹsaा l'alị Kénanu bya eworu ndibe iya dochia; ẹphe nweru ali ono n)o iphe, ha g'unu apha l'apha ụkporo labo l'apha iri.

²⁰“E mechaa; ọ bya eyeaharu phẹ ndu-ikpe jasụ l'ogbo k'onye mpfuchiru, bụ Sámelu. ²¹O be teke ẹphe sụru l'o dụ phẹ g'a sụ l'ephe nweru eze; Chileke hotaru phẹ Solu, bụ iya bụ nwa Kíshu; oshilokpa Benjiamini; ọ bụru eze phẹ ụkporo apha labo. ²²Chileke wofuepho onye k'ono; ọ hota Dévidi g'ọ bụru eze phẹ. Chileke pfuru opfu Dévidi sụ: ‘Dévidi, bụ iya bụ nwa Jiesi bụ onye dụ mu l'obu; onye e-mekota iphemiphe, mu tüberu.’ ²³Ọ Nwa Dévidi ono, bụ iya bụ Jizosu bẹ Chileke yeru g'ọ bụru

Onye-Ndzota kę ndu Ízurelu, bù iya bù iphe, o kweru ukwe iya.²⁴ Jizosu -bya abya; Jionu vuhanawaru ụzo raarụ iya ndu Ízurelu mgburugburu arara g'ephe ghaa umere g'izimanụ lwa phē azụ g'e mee phē baptizimu.²⁵ O rwujeephoh teke Jionu e-jeghe ozi ono; o sụ phē: ?Bù onye bę unu dobesu le mu bù? O tọ búkwa mbędua bù onye ọbu, unu ele enya iya ọbu. Obenu l'onye k'ono e-mechaa etso mu l'azụ; onye mu ta adudu iphe, mu bù kę ge mu yefu iya akpokpa, o yeru l'okpa.'

²⁶ "Unwunna mu; unubę ndu shi l'okpa Ébirihamu mę ndu oħozo, no l'eka-a, Chileke dürü le nso! O anyi l'unu bę Chileke ziru ozi ono g'e zia anyi l'oo Jizosu adzø ndzụ. ²⁷ Ndu bu le Jierúsalemu waa ndu-isho phē ta amakpokwaanu l'oo Jizosu bù Onye-Ndzota ọbu. Ophu o dokpodaaru phē nü enya; mbụ opfu ndu mpfuchiru Chileke, aaguru phē l'eswe-atüta-unme, anwuta anwuta. E mechaa; ephe gbenu mee g'iphe, ndu mpfuchiru Chileke ono pfuru vua g'e pfuru iya teke ephe nmarụ Jizosu ikpe ɔnwu. ²⁸ Ephe sụ gę Payileti haa g'e gbua ya l'ebé abụ l'oo dürü iphe, ephe maru, bù iphe, ephe a-sụ l'oo iphe, e gude egbu iya. ²⁹ Ephe mechaa iphemiphe, bù iphe, opfu Chileke pfuru kę nkiya; ephe shi l'eli oshi pazeta iya bya apuru iya lia l'ilu. ³⁰ Ole Chileke meru g'o shi l'onwu teta dzürü ndzụ. ³¹ E mechaa; o woru onwiya goshi ndu ephe l'iya shi le Gálili swiru je Jierúsalemu. O goshi phē onwiya ujiku ole mole. Nta-a bùwaa phē bù ndu epfurū ndu Ízurelu iphe, ephe hümä-butaru kę nkiya. ³² Iphe, anyi byaru bù g'anyi bya akororū unu ozi-oma ono, bù iya bù l'iphe ono, Chileke kweru ndiche anyi phē ukwe iya ono ³³ bę o meakwaru anyibe oshilokpa phē. O meru iya teke ono, o meru Jizosu o shi l'onwu teta dzürü ndzụ ono. O bùru iphe, ono bù iphe, e deru le Ebvu-oma k'ebø sụ:

"Oo ngu bù Nwa mu nwoke.

E -shi ntanụ-a bùwaa mu bù

Nna, nwụru ngu nụ.^j

³⁴ Chileke pfukwaraphoh kę gę ya e-me iya g'o shi l'onwu teta dzürü ndzụ g'o tọ nwụhubahe anwuhu ophu ọ bùro k'erehu erehu. O pfuru sụ:

Mu e-meru unu iphe-oma ono,

dụ nsø ono,

ta arwuhudu arwuhu ono,

mu kweru Dévidi

ukwe iya ono."^k

³⁵ Noo iphe, meru g'o gude o pfukwaaphoh l'eka ozo sụ:

"I tii kwedu g'onye nkengu,

i yeru obu rehu erehu."^l

³⁶ Ole Dévidi meru uche Chileke l'ogbo nkiya; ọ bya anwuhu; e lia ya l'eka e liru nna iya oche phē; ọ nodu l'eka ono rehu. ³⁷ Obenu l'onye ono, Chileke meru o shi

j 13:33 Gunaah Ebvu 2:7. k 13:34 Gunaah Azá 55:3. l 13:35 Gunaah Ebvu 16:10.

l'onwu teta dzuru ndzü ono te erehuduru erehu. ³⁸Su-a; g'o doo unu enya g'unu hakota ụnwunna mu; l'oo Jizosu ono be Chileke shi l'eka iya gbuhaarü unu ụzo, unu e-shi g'o gumaru unu nvü l'iphe-eji unu. ³⁹Lekemu Mósisu ta adukwa ike mee unu g'unu bürü ndu pfuberekoto l'iphu Chileke. Obenu le teke unu byaru egude obu unu g'o ha kweta ke Jizosu; Chileke agukotaru unu nvü l'iphe-eji, unu meru. ⁴⁰Qo ya bụ; g'unu letakwa enya g'iphe ono, ndu mpfuchiru Chileke pfuru ono te eme unu. Ephe suru:

⁴¹ “Unu lenu! Unubé ndu ono
akpọ Chileke ebo l'afu
ono.

G'o tufukwa unu ẹhu;
unu alaa l'iswi.
Kele iphe, mu e-me l'ogbo
unu-a bụ iphe,
unu ta abyadụ ekweta l'ọ
bụ ọkpobe-opfu;
m'o betakpooru e pfuaaru
iya unu.”^m

⁴² “Polu yee Banabasu hufushiepho l'ulo-ndzukọ ono; ndu ono rwo phe su g'ephe lwabakwaa azu l'idzu eswe-atuta-unme ozo bya akobaaṛu phe iphe ono. ⁴³Ndu ono gbakashihuepho; ndu Jiu me ndu ohozo, mewaru onwophé ndu Jiu; tsoru Polu yee Banabasu phe. Polu phe nodu epfushiru phe ike su phe g'ephe ta ahakwa eze-iphe-oma, Chileke meru phe.

⁴⁴ “O be l'eswe-atuta-unme ozo; o phodu nwanshii me mkpukpu ono l'ophu awufutakota bya l'ulo-ndzukọ ono bya anuma opfu Chileke. ⁴⁵Ndu Jiu humaephoh igwe oha ono; ephe wata iji-enya bya awata agbaghashi iphe, Polu ezi; wata iya ephu iphu. ⁴⁶Polu waa Banabasu saahaa ya kpaa kpaa su phe: Qo unubé ndu Jiu be o gbaru ke g'e vuru ụzo zia ozi-oma-a. Obenu l'eshinu unu jikaru iya; ophu unu ekwedu l'unu dụ k'enweru ndzü ojejoje be anyi a-ha unu ghaaru ndu abudu ndu Jiu iphu nta. ⁴⁷Kele o noo iphe, Nnajuphu hotaru anyi zia anyi teke ono, o suru:

“Mu hotaru unu
g'unu bürü iphóró ndu
abudu ndu Jiu.

G'unu gude ozi ono,
Chileke e-shi dzota ndiphe
ono gude jedzuru
mgboko mgburugburu.”

⁴⁸ Ndu abudu ndu Jiu nüma iya; ẹhu tsọp phe; ephe jaahaa opfu ke Nnajuphu ono ajaja. Ndu Chileke guhawaru le ndu e-nweru ndzü ojejoje; bya ekweta ke Nnajuphu.

^m 13:41 Guna Hab 1:5.

⁴⁹Ozi-oma kę Nnajjuphu ono dzuru ekameka l'oha ono. ⁵⁰Ndu Jiu kpalia unwanyi, bu ndu nweru enya le mkpukpu; bya aburu ndu anwụ ęka ndu Jiu; waa unwoke ndu-isho le mkpukpu ono; ephe wata emekpa Połu yee Banabasu ęhu; bya achifu phę l'uswe iya ono l'ophu. ⁵¹Ndu-isho-ozi ono jishiaru phę urwuku okpa phę; o bürü phę eje Ayikoniymu. ⁵²Ęhu nođu atso ndu kę Kéreshi ono ütso. Unme-dü-Nso jikota phę ęhu.

Iphe, eme le Ayikoniymu

14 ¹O rwukwaapho le Ayikoniymu; Połu yee Banabasu bahukwapho l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je epfukpoo opfu ono k'ophu ikpoto ndu Jiu waa ndu Gurisu kwetarụ kę Kéreshi. ²Obenu le ndu Jiu ndu ɔphu, ekwetaduru nụ jeru akpalia ndu ɔphu abudu ndu Jiu; yeru phę ɔku k'ophu ephe kporu ụnwunna ono ashị. ³E mechaa; ndu-isho-ozi ono noelaa ɔdu l'ęka ono. Ephe nođu l'ęka Nnajjuphu asa nkiya kpaa kpaa. Nnajjuphu mee g'ike emeshi iphe-ohumalenyen, dğgbaa biribiri du phę; shi nno goshi l'iphe ono, ephe ezi k'eze-iphe-oma iya ono bu ɔkpobere-opfu. ⁴Ikpoto ɔha, bu le mkpukpu ono keha ębo. Ndu asu l'oo kę ndu Jiu bu iya; ndu asu l'oo kę ndu-isho-ozi ono bu iya.

⁵Ndu ono, abudu ndu Jiu ono mę ndu Jiu ɔbu mę ndu-isho phę chịa ındzù g'ephe ripyabę ndu-isho-ozi ono tugbua phę le mkpuma. ⁶No iya; ama gbaaru ndu-isho-ozi ono; ephe gbalaa jeshia Lịsutura mę Debi, bu gbaa mkpukpu labo, no le Layikoniya; mewaro ndu ɔzo, bunyabegbaa phę nụ. ⁷Ęka ono be ephe jeru anođu ziahaa ozi-oma ono.

Iphe, eme le Lịsutura waa le Debi

⁸Lę Lịsutura be o dżru nwoke lanu, iphe lónwushiru ɔkpa. O nođu eni-yeni k'eshinu ne nwuru iya. O buerupho adoparu be ɔodopajeru; ebe o toko jeswee ije. ⁹O nođukpoepho l'ęka o no ngabę nchi l'iphe, Połu epfu. No iya; Połu húmaepho l'o kwetawaru k'ophu ee-me iya g'o wekoroju; o bya atabę iya enya l'iphe; ¹⁰bya epfua ya pfushia ya ike sụ: "Gbeshi pfuru apfuru!" Nwoke ono pfulihu tsoru ekameka zo-pheahaa. ¹¹Ikpoto ndu ono húmaepho iphe, Połu meru; ephe gude opfu-ali phę, bu opfu ndu Layikoniya chiahaa: O-ji-l'ęka tøgbo-o! "Oke agwa, doberu anyi aghoshia nemadzụ byapfuta anyi-o!" ¹²Ephe sụ le Banabasu bu Zeyusu; Połu bürü Hemisu; eshinu o bu iya aasa opfu. ¹³Noo ya; onye agwaje Zeyusu shi l'ez-e-ulo agwa ono, nofuru anofu le mkpukpu ono haru oke-eswi chiątukaa ya okoko byatashia l'önü ęka e shije abata le mkpukpu ono g'ephe ligwe ɔha ono gbua gude gwaa ndu-isho-ozi ono.

¹⁴Banabasu yee Połu nümäepho iphe, ephe abya ememe; ephe dojaha uwe phę ębo gbagbua gbapfu ikpoto ndu ono je adakaha phę l'echi chia mkpu sụ: ¹⁵"Ndu mu; ?bu gunu be unu eme nno? ?Unu ta amadụ l'anyi bua nemadzụ g'unu bu? Iphe, anyi byaru bu g'anyi zia unu ozi-oma;

g'anyi mee unu g'unu tuko agwa ono, adudu iphe, ephe bu ono ghaaru azu; lwapfuta Chileke, dzu ndzu; mbu Chileke, bu iya meru igwe mee alij bya emee eze-enyimu waa iphemiphe, bu phē l'ime. ¹⁶Lé mbu be o haru ndiphe ephe nodu eshi uzo, du phē ree. ¹⁷Ole oogudeje iphe, du ree, oomeje gude goshi onye ya bu. Oodzejeru unu mini; teme iphe, unu koru l'alij be oomeje g'o mia mebyi teke gbaru iya nu. O nodu anu-jije unu ephe; teme o nodu emeje g'obu tsao unu utsso." ¹⁸Ephe pfuchakpo nno; mbu ndu-isho-zi ono; o buleru-a l'ehuka be ephe gude sede mkipkpu ono g'ephe te ejehē agwa iphe ono g'ephe tüberu.

¹⁹E gudekwadu-a nno; ndu Jiu, shi le Antiyoku waa Ayikoniymu byarwuta. Ephe bya epfuta ikpoto ndu ono yeru onwophe; bya atuahaa Polu mkipuma. Ephe tua ya mkipuma ono jeaduru ephe dobesu l'o nwuhuwaru bya aloj ya wuruwuru lofu le mkipkpu ono. ²⁰Obenu le ndu ke Kereshi byaru ano-phee ya pho mgburugburu; o gbalihu. Ephe laphushia azu l'ime mkipkpu ono. O be le nchitabohu iya yee Banabasu swiru jeshia Debi.

Polu phē alaphu azu le Antiyoku Siriya

²¹Polu phē zia ozi-oma ke Chileke shii le Debi. Ephe pfuta ndu du igwe-rigwe; mee phē ephe bya etsoahaa uzo Jizosu. Ephe tugbua teke ono laphushia azu le Lı̄sutura; gbewaro l'eka ono jeshia Ayikoniymu; bya eshikwapho le Ayikoniymu jeshia Antiyoku. ²²Ephe je je emee g'okpoma shihu ndu ke Kereshi, no l'eka ono ike. Ephe bya eyeru phē okpu-ikike g'ephe noshikpoekwapho ike l'iphe ono, ephe kwetarū onoya. Ephe nodu ezi ndu ono l'ekameka, ephe jekpooru su: "Unu makwaru l'anyi jefutaje iphe-ehuka, du igwerigwe; teme anyi abahu l'eka Chileke bu eze." ²³Ephe bya ahotagbaa nemadzū mee ephe bürüogerena le Chiochi le Chiochi. Ephe bya aswia egwu pfuru nu Chileke, bu iya bu onye ephe kwewaru l'ojo ya bu Nnajiuphu phē; bya eworu phē ye iya l'eka.

²⁴Ephe jegbabechaa Pyisidiya bya ejeshia Pamfiliya. ²⁵Ephe bya epfucha opfu ke Chileke ono le Pega bya ejeshia Ataliya. ²⁶Ephe gbe l'eka ono kporu ugbo jeshia Antiyoku, bu iya bu eka ono, e yeru phē l'eka ge Chileke mejeru phē eze-iphe-oma l'ejie ozi ono, ephe jefufuru nta ono.

²⁷Ephe jerwua Antiyoku ono bya achikobe ndu Chiochi l'eka lanu bya akporu phē iphemiphe, Chileke gude phē mee; kporu phē ge Chileke gude gūhaaru ndu abudu ndu Jiu uzo g'ephe kweta nkiya. ²⁸Ephe le ndu ke Kereshi noo odu l'eka ono.

Ndzukö Jierúsalemü

15

¹O duru ndu shi le Jiudiya bya bya awata ezi oununna ono su: "A taa dzokwa unu gbahaa l'unu buru ubvù g'ekemu Mosisu suru g'e buje iya." ²Polu yee Banabasu su l'iphe, ephe epfu bu uka. Ephe

lē Polu phē tūpfuru ego. A nōnyaa; a bya achia idzu sū lē Polu waa Banabas waa ndu kē Kéreshi, haru nōdu lē Antiyoku l'e-je Jierúsalemu je epfuaru ndu-isho-ozzi waa ndu e meru ogerenya lē Chiochi iphe ono.

³Ndu Chiochi byanu ezia phē; ephe jeshia. Ephe shita Fonishiya lufuta le Samériya jeshia. Ephe nōdu akō l'ekameka gē ndu abudu ndu Jiu gude dakobewaa bya ewowaru onwophē ye Jizosu l'eka. Ozi ono tsokota ụnwunnna ụtso shii. ⁴Polu phē rwua Jierúsalemu; ndu Chiochi mē ndu-isho-ozzi; mē ndu e meru ogerenya lē Chiochi kwatakpoo nata phē ọkpobe anata. Ephe bya akokotaru phe iphe, Chileke gude phē mee. ⁵Ndu gba l'ogbo Fárisii, haru būwaru ndu kē Kéreshi gbalihu sū: "G'e bukwaa ndu ono abudu ndu Jiu ono úbvù. L'e zia phē l'ephe mefutajékapho ekemu, Mósisu tūru."

⁶Ndu-isho-ozzi waa ndu e meru ogerenya bya edzukobē g'e pfua opfu ono. ⁷E pfunyakpooephō opfu ono; dzokashinyaa ya; Pyita gbalihu bya asū: "Unwunna mu; ?o kwa l'unu maru lē teke dūhawaa enya bē Chileke hotajeru mu gē mu je ezia ndu abudu ndu Jiu ozi-oma ono g'ephe anumā bya ekweta kē Jizosu. ⁸Chileke; onye bū iya maru ọkpoma nemadzū goshi anyi lē ya natara phē; kele o nūru phē Unme-dū-Nsō g'o nūru anyibedua. ⁹O iphe anyi bū bē ephe bū l'iphu Chileke; kele o sashiwari phē iphe-eji, ephe meru. Iphe, meru g'o gude o sashia phē iphe-eji ono būru l'ephe kwetarū. ¹⁰Sū-a; ?bū gūnu meru iphe, unu eme g'unu hūa Chileke ama sū g'ephe meje iphe, ekemu pfuru? Eme egube ono būkwa ivu-erwa bē unu ebo phē; mbū ivu-erwa, anyi adudu ike vua; ophu nna anyi oche phē adudu ike vua ya. ¹¹Awakwa-o! Anyi kwetarū lē Nnajiuphu, bū Jizosu e-gude k'eze-iphe-oma iya dzō anyi. O būkwarupho g'oo-dzō phē bū ono."

¹²Igwe oha ono no-kirishia ngabē nchi. Polu yee Banabas kōahaa iphe-ohumalenyā, dūgbaa biribiri, Chileke gude phē meeru ndu abudu ndu Jiu. ¹³Ephe kōebekpoe ya phō; Jiemsu gbalihu sū: "Unwunna mu; unu ngabekwa nchi l'iphe-a, mu abya epfupfu-a. ¹⁴Sayimoru kōwaru anyi gē Chileke meru teke o beberu hotaahaa ndu abudu ndu Jiu g'ephe būru ndu nkiya. ¹⁵Iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru yee opfu Pyita ono je adagba būerupho iphe lanu, bū iya bū g'e deru iya l'ekwo-opfu Chileke sū:

¹⁶"E -mechaa bē mu a-lwa
bya akpukwaa ulo ibe
Dévidi, zeru ezeze.
Mu e-gude mkpokpo ulo ono
kpulia ya ozo.

¹⁷O ya bū gē ndu ozo g'ephe
hakpoo awatakwanu
acho Nnajiuphu,
bū iya bū iphe,

bükpoo ohamoha,
mu kukötaru
g'ephe bya aburu
nkemu.

Noo iphe, oopfu;
mbụ Nnajiuphu,
emekötaje
iphemiphe ono.ⁿ

¹⁸ Iphemiphe, Chileke eepfu bẹ¹
Chileke ono makötaru
e -shi teke mgboko
dụ.”

¹⁹ “Oo ya bụ lọnū, mbedua eye bụ g'anyi te ejekwa eme iphe, a-tsuru
ndu ono shi l'echilabọ ndu abudu ndu Jiu bya awata etso Chileke ono.

²⁰ G'anyi dechiaru phẹ ekwo sụ g'ephe te erijekwa iphe, a gwaru iphe; ke-
le e merwuru iya emerwụ; ophu ọ dükwa onye ejepfije onye nwanyị ta
abudu nyee ya; ophu ephe atajekwa anụ, a swigburu aswigbu; ophu ephe
atajekwa mee-iphe. ²¹ Kele ekemu Mósisu bẹ e shiwaas ụzenya guta l'ulo-
ndzukọ. Ọ tọ dudu eswe-atüta-unme, a ta agudu iya. Teme a nodu ara iya
arara lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu.”

Ekwo, e deru nụ ndu kẹ Kéreshi, abudu ndu Jiu

²² Noo ya bụ; ndu-isho-zi waa ndu e meru ogeranya; mékpo ndu
Chiochi l'ophu bya achia idzu bya aharu nemadzụ hota yeru Polu yee
Banabasu g'ephe je Antiyoku. Ndu ephe hotaru bụ Jiudasu onye eekuje
Basabasu waa Sayilasu. Umadzu ẹbo ono tuko yíru lẹ ndu-isho lẹ Chiochi.
²³ A bya edee ekwo nụ phẹ. Iphe, e deru bụ:

“Anyibe ndu-isho-zi mẹ ndu e meru ogeranya, bụ ụnwunna unu l'eke-
lekota unubẹ ụnwunna, abudu ndu Jiu, nọ lẹ Antiyoku mẹ lẹ Siriya; mẹ
lẹ Silisiya. ²⁴ Anyi númeru l'o dürü ndu shi l'ogbo anyi-a, byaru egude
opfu onu gbaghashia unu obu g'ehu te ebvuru unu ebvuru. Ephe súru
g'unu buje úbvù; unu eme iphemiphe, ekemu pfuru. Ọ tọ bükwa anyi zi-
ru phẹ g'ephe bya eme nno. ²⁵ Noo iphe, o gude obu anyi bürü nanụ; anyi
chia idzù sụ g'anyi haru nemadzụ hota zia g'ephe bya akaru unu. Ndu
ono, anyi ziru ono be ephe l'eguru ṣonyà anyi phẹ, bụ Banabasu yee Polu
swi. ²⁶ Banabasu yee Polu bụ ndu ono, tuchawaru ishi ndzụ phẹ k'iswi
ehu Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi. ²⁷ Anyi ziru Jiudasu yee Sayila-
su g'ephe bya l'onwophe gudewaro onu pfwuaru unu iphe-a, anyi deru
edede-a. ²⁸ Kele Unme-dụ-Nsọ bẹ anyi l'iya chiru idzu sụ l'anyi tee boedu
unu ivu ọzo gbahaa ishi opfu-a, bụ iya bụ: ²⁹ G'unu te erijekwa iphe, a

ⁿ 15:17 Gunaas Émọ 9:11,12.

gwaru iphe; ophu unu atakwa mee-iphe; ophu unu atakwa anu, a swigbu-ru aswigbu; ophu unu apharwushijekwa onwunu. Unu -mewaa egube ono be oo-duru unu le ree. Unu buru guu."

³⁰A su ndu e ziru ozi ono g'ephe jeshia. Ephe jerwua Antiyoku bya achikobe ndu Chīochi ono l'eka lanu bya eworu ekwo ono nu phē. ³¹Ephe g'uchaephō ekwo ono; ehu tsoahaa phē k'ozi ono, meru g'ephe patsua unme ono. ³²Jiudasu yee Sayilasu, buchakwaapho ndu mpfuchiru Chileke l'onwophē pfuaru unwunna ono opfu noo odu; eyeru phē oku g'obu shihu phē ike bya emekwapho g'ekwekwe, ephe kweru ke Kéreshi kabaa eshihu ike. ³³Ephe noonyaa l'eka ono; unwunna ono kwakoberu phē su g'ephe laa l'ehu-guu. Ephe laphu azu lapfushia ndu ziru phē nu. ³⁴Sayilas su su le yebuedua a-nobaa l'eka ono.

³⁵Polu yee Banabasu je anotota le Antiyoku. Ephe le ndu ozo noodu ezi opfu Nnajiuphu ezizi bya ara iya arara.

Polu yee Banabasu eshi iche iche

³⁶A bya anokwaa ujiku olehole; o be ujiku lanu; Polu su Banabasu: "G'anyi laphu azu l'iphe, bukpoo mkpukpu, anyi mewaru ephe maru opfu ke Nnajiuphu je agbaphechaa unwunna g'anyi amawaruro g'ephe eme ala." ³⁷Banabasu su g'ephe duta Jionu onye eekujekwapho Maku g'ephe liya swiru. ³⁸Polu sukwani l'ø ka ree g'ephe te edutahé egube onye ono, gbalaru g'ephe no le Pamfiliya; ophu o tsoduru phē jefufu ozi ono. ³⁹Ephe tu-tabe iya ego k'ophu a noonyaru; ephe swikata shia iche iche. Banabasu duta Maku; ephe jeshia Sayipurosu. ⁴⁰Polu duta Sayilasu tugbua. Unwunna woru phē ye l'eka Chileke ge Chileke mejeru phē eze-iphe-oma. ⁴¹Polu jekota Siriya waa Silisiya; emekota g'obu shihu ndu Chīochi, no-gbaa l'ibiya oo ike.

Timoti etsoru Polu yee Sayilasu

16 ¹Polu phē rwua Debi bya ejekwapho L̄isutura. O duru onye ke Kéreshi, bu l'eka ono. Ephā onye ono bu Timoti. Timoti ono bu nwanyi Jiu nwuru iya. Nwanyi ono bukwapho onye ke Kéreshi. Nna Timoti ono bürü onye Gurisu. ²Unwunna, bukota le L̄isutura mē ndu ophu bu le Ayikoniymu epfukotaephō le Timoti bu okpobe nemadzu. ³Polu su le ya e-duta Timoti ge yee ya swiru. O duta iya bya ebua ya úbvù. Iphe, o gude bua ya úbvù bu l'iphe, bukpoo ndu Jiu, bukota l'eka ono mawaru le nna Timoti bu onye Gurisu. ⁴E mechaa; ephe liya swiru tugbushia. Iphe, bukpoo mkpukpu, ephe ghataru; ephe akokotaru ndu ke Kéreshi idzù ono, ndu-isho-ozzi waa ndu e meru ogerenya chiru le Jierusalemu ono. Ephe noodu asuje phē g'ephe meje g'a chiru ono. ⁵Oo ya bu; e mee Chīochi ono g'o hakota; ephe kabaa eshihu ike l'ekwekwe, ephe kweru ke Kéreshi; teme ephe noodu aka shii mboku-mboku.

Ophulenya Pölu lę Tirowasu

⁶Ephe jee g'ephe bahü lę Eshiya g'ephe epfua opfu Chileke l'eka ono; ophu Unme-dü-Nso ekwedu. O bürü iya bụ l'ephe akwaseru ghabua oha Firijiya waa Galeshiya. ⁷Ephe jerwua mgba Misiya ephe lę Bitiniya; ephe jeshia abahü lę Bitiniya; ophu Unme Jizosu ekwedu. ⁸Ephe je aghajaa alị Misiya jeshia Tirowasu. ⁹O be l'eniyashi g'ephe rwuru Tirowasu; Pölu huma onye Masedoniya l'ophulenya. O bya apfuru Pölu l'iphu arwo iya asuje: "Jiko ghabunaa byatashia Masedoniya bya eyeru anyi eka!" ¹⁰Pölu phichaephö ophulenya ono; anyi kwakobe teke ono teke ono jeshia Masedoniya; kèle o dowarü anyi enya lę Chileke eku anyi g'anyi bya ezia phe ozi-oma kę Chileke l'eka ono.

Lidiya anata Jizosu g'o bürü Nnajiuphu iya lę Filipayi

¹¹O ya bụ; anyi gude ugbo shi lę Tirowasu tıgbua bya akpoghaa jeshia Samoturesu; shiwaro l'eka ono kporu ugbo bahü lę Niyapolisu lę nchitabohu iya. ¹²Anyi shi lę Niyapolisu gude ọkpa bamihuwaroya Filipyi, bụ iya bụ ishi alị Masedoniya; teme o bükwarupho mkipukpu, ndu shi Romu bu. Anyi nökpo nwujiku olemole lę mkipukpu ono. ¹³O be mboku atuta unme; anyi shia onu oguzo mkipukpu ono jeshia l'aguga enyimu. Eka ono be anyi dobesu l'oo eka ndu Jiu edzukoje epfu anu Chileke. Anyi rwua bya anɔ-zeta wata epfuru ụnwanyi, dzukoru l'eka ono opfu Chileke. ¹⁴Onye lanu l'uwanyi ono, n̄umaru opfu anyi ono bụ Lidiya. Lidiya ono bụ onye Tayatayira. Oogba ngho ekwa uswe-uswe. O bụ nwanyi, abudu onye Jiu; ole Chileke dürü iya lę nso. Nnajiuphu bya anwusaa ya obu; o ngabę nchi l'iphe, Pölu epfu. ¹⁵E mee yee ndibe phe baptizimu. O su anyi: "Unu byanu anota l'ibe mu me unu -kwewaa lę mu b̄uwaa onye kweru kę Nnajiuphu." O rwonyanaa anyi; anyi jeshia.

Pölu nō mkporo lę Filipayi

¹⁶O rwua ujiku lanu; anyi nōdu eje eka aanoduje epfu anu Chileke; anyi huma nwamgboko, bụ ohu; teme Ọbvu buru iya l'ehu k'ophu oogba ejá. Ndu nwe iya nü be ookpatakpooru oke okpoga l'agba ejá ono. ¹⁷O tsoahaa anyi lę Pölu. O nodu echı mkipu asuje: "Ndu-a bükwa ndu ejeru Chileke, bụ Okalibe-Kangokotaru-nu ozi. Ephe aakorù unu ụzo, ee-shi dzoo unu." ¹⁸Mboku-mboku loopfu iya. A nonyaa iphe ono, oopfu ono kabakpoo adu Pölu ashị k'ophu o to duedu ike ata nshi. O ghakobe bya asu Ọbvu ono: "Mu gude ẹpha Jizosu Kéreshi akarù ngu g'i lufuta l'ehu nwata ono!" Epfupfu, oopfu iya; Ọbvu ono lufu nwata ono l'ehu. ¹⁹Ndu nwe iya nü humaephö l'obvu ono lufuwaru iya l'ehu k'ophu o to kpataęduru phe okpoga; ephe gude Pölu yee Sayilasu kpuru phe kpufu aswa;

kpupfu ndu-ikpe phē, ²⁰bü iya bü ndu-ikpe ndu Romu; je asū phē: “Ndu-a bü ndu Jiu, byaru anyi akpataru opfu lē mkpukpu. ²¹Ephe ezi omelalí, ta abudu ekemu-alí, gbaru anyi l'edobe; ophu o bụdu ekemu-alí anyíbe ndu Romu. Ebe anyíbedua etsokwa egube omelalí ono-o!” ²²Ikpotó ndu ono wulihu g'ephe tsua Polu phē otsukputu; ndu-ikpe ono woru uwe Polu yee Sayilasu lawashia sú g'e chia phē echachi. ²³E chiebe phē echachi kpachaa akpachaa; bya enwuru phē nwuba l'ulo mkporo. A sú onye eche ulo mkporo g'o tuchikwaa ulo mkporo ono gúa ya kpukpurukpu. ²⁴Onye eche ulo mkporo ono gude l'e pfuru egube ono woru phē jeye l'ohu l'ohu ime ulo mkporo ono. O túa phē mkporo bya akporo phē ıkpa ye l'oshi, a tufushiru ızo.

²⁵O betashia l'echi abalí; Polu yee Sayilasu nödu epfu anú Chileke bya ekwe ebvu anú iya. Ndu ephe l'ephe nö l'ulo mkporo l'eka ono nödu angaru phē nchí. ²⁶Teke ono teke ono; alí nmaahaa jiijiji; kwata anmashi iya ike. Ulo ono nmakota jiijiji jasú l'okpa iya. G'e jia epfua; ızo ulo mkporo ono tuko gúhashia ghegbaru onu. Mkporo, a türü onyemonye tuko gbúshihuchaa. ²⁷Onye eche ulo mkporo ono tehu bya ejeshia ele enya; ulo mkporo ghegbawaaru onu. O dobesu lē ndu nökota l'ulo mkporo ono gbalachaawaru. O mítapho ogu-echi iya amíta gę ya nmagbua onwiya. ²⁸Polu chishia mkpu sú iya: “Te ejekwa ememe! Te ejekwa ememe! Ta adükwa iphe, ii-me onwongu! Anyi nökotakwaa l'eka-a!”

²⁹Onye ono, eche ulo mkporo ono sú g'a nwütaedu ıkpa. O gude éhu anmanma; éka ndzü agü iya gbagbúa je adaa kpurumu lē mgboru ıkpa Polu yee Sayilasu. ³⁰O bya edufuta phē bya asū phē: “Ndu mu; ?bü gönü bę mu e-me g'a dzoo mu?”

³¹Polu phē sú iya: “Kweta kę Nnajiuphu, bü Jizosu Kéreshi g'aa-dzoo ngu; gü le ndibe ngu g'unu ha.” ³²Polu phē bya epfuaru iya kę Nnajiuphu; pfukwaaru iya pho ndu nökota l'ulo iya g'ephe ha. ³³Onye eche ulo mkporo ono bya eduta phē lę teke onokwapho l'enyaşı ono je asachaa phē éka ono, e chibashırı phē éhu ónyá ono. E mee yele ndibe iya batutizimu l'enyaşı onokwapho. ³⁴O duru Polu yee Sayilasu laa ibe iya je anú phē nri; ephe ria. Emereme ji yee ndibe iya éhu; kele nta-a bę ephe byawaru bya amaru Chileke ono, bü iya bü ıkpobe Chileke ono.

³⁵O be l'utsu iya; ndu-ikpe Romu ono zia ndu ogbogu phē g'ephe je ezia g'a haa Polu phē g'ephe la.

³⁶Onye eche ulo mkporo ono bya ezia ya Polu; sú iya: “Ndu-isho sükwaru g'a haa gü le Sayilasu g'unu la. Unu töekwapho nwęhu tüğbua lashıa nta-a lę nchí odo.”

³⁷Obenu lę Polu súru ndu ogbogu ono: “E te ejekwaru anyi ekpe ikpe; g'o ka mma l'a nmarü anyi ikpe. E chia anyi iphe l'edzudzu-oha; l'eka anyi bü-kwa-a ndu Romu. E nwuru anyi ye lę mkporo. Nta-a bę ephe súru g'anyi la lę mpya. Ono bę tee medu ememe! G'ephe bya l'onwophé bya edufuta anyi.”

³⁸ Ndu ogbogu ono je epfuaru ndu-ikpe egube ono. Ndzu rwuta phē g'ephe nūmaru lē Polu yee Sayilasu bū ndu Romu. ³⁹ Ephe je je arwōo Polu phē arwōrwo. Ephe dufuta phē l'ulo mkpōro ono bya arwōo phē g'ephe lūfuru phē lē mkpūkpu. ⁴⁰ Polu yee Sayilasu lūfuta l'ulo mkpōro ono bya ejeshia ibe Lidiya. O būru l'eka ono bē ephe jepfuru ụnwunna je yechaaru phē okpukpu ike sū g'obu shihu phē ike; o būru phē atugbu.

Iphe, eme lē Tesalonayika

17

¹ Polu yee Sayilasu tūgbua ije je aghabua Amfipolis wa Apoloniya. Ephe bahū lē Tesalonayika. Mkpūkpu ono bē ulo-ndzukō ndu Jiu dū. ² Polu bya ejee l'ulo-ndzukō ono, bū iya bū g'ooejehawa. O kpokube jee ya eswe-atūta-unme ẹto. O gude iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke asarū phē opfu; ³ bya emee opfu Chileke ono g'o doo phē enya; goshi phē lē Kéreshi obu bē jefutaje iphe-ehuka nwūhu; l'e lia ya. L'ooshi l'ónwu teta dzūru ndzu. O būru Jizosu-a, mu epfuru unu opfu iya-a bū Kéreshi obu. ⁴ O nweru ndu Polu yee Sayilasu pfutaru; ephe laaru phē. O nwekwarupho ikpoto ndu Gurisu, Chileke dūru lē nsō mē igwerigwe ụnwanyi, nweru enya, ephe pfutakwarupho yeru onwophē.

⁵ Obenu lē ndu Jiu watarū ejiru iya iji-enya. Ephe bya eje akpakoo obo-koboko nemadzū l'aswa bya agbaa ogbo. Ephe kpakaa mkpūkpu ono; mkpūkpu gbaahaa gharaghaghara. Ephe zeru gidigidi zeba l'ibe Jiasonu ẹka ephe acho Polu yee Sayilasu g'ephe gude kpūfutaru ọha. ⁶ Ophu ephe ahumaduru phē; ephe kpūta Jiasonu bya aharu ụnwunna anyi ozo kpūta yeru iya. Ephe kpūru phē kpūjeru ndu-ikpe mkpūkpu je asū phē: "Ndu-a, woru mgboko l'ophu gha igharaphu-a bē byaakwaru ibiya-a; ⁷ Jiasonu gbe duta phē ephe je anodu l'ibe iya. Ndu ono bē tükökwaru ekemu eze nnajioha, bū Siza egbukakota egbuka. Teme ephe sū l'o dūru onye eze ozo, dū nū, ephe iya bū Jizosu." ⁸ Ehu gbangahū ọha waa ndu-ikpe mkpūkpu ono g'ephe nūmaru iphe ono. ⁹ E gburuaru Jiasonu yee ndu e guderu yee ya nre; tubuaru phē okpoga, ephe e-ye, bükwanu a -nūmabaeduru ükporo phē lē mkpūkpu ono ozobaa; ephe anataphu okpoga phē azu. Ephe bya eyee nre ono; a haa phē ephe lashja.

Iphe, eme lē Beriya

¹⁰ O be l'enyashi; ụnwunna ono meephō egwegwa dufu Polu yee Sayilasu; ephe jeshia Beriya. Ephe jerwua; bya ejeshia l'ulo-ndzukō ndu Jiu.

¹¹ Ndu ẹka ono ka enweru obu iphóró e -me lē ndu Tesalonayika. O nōdu agū phē agū anúma ozi-oma ono. Mbóku-mbóku ephe agū ekwo-opfu Chileke g'ephe maru ?iphe, Polu phē epfu búa eviya? ¹² O būru iya bū lē ndu dū igwerigwe ekweta; mēkpoo igwerigwe ụnwanyi Gurisu, nweru enya l'eka ono mēkwapho unwoke Gurisu. ¹³ Ndu Jiu, bu lē Tesalonayika gbe l'eka ono nūma lē Polu eziakwa opfu Chileke lē Beriya; ephe bya l'eka

ono bya agbaghashia oha ono; woru phē kpalia bya eyeru phē kurukuru. ¹⁴ Ụnwunna dutaephō Pōlu egwegwa dufu durwua ya eze-enyimu. Timoti yē Sayilasu nō-kpe azu lē Beriya. ¹⁵ Ndu edu Pōlu durwua ya Atēnsu. Ephe laphushia azu lē Beriya. Pōlu sū phē gē Sayilasu yē Timoti byapfutakwa iya egwegwa.

Iphe, eme lē Atēnsu

¹⁶ Pōlu nōdu lē Atēnsu cheaharu Sayilasu yē Timoti. O huma g'enya agwa habe shii lē mkpukpu ono. O phushiahaa ya ụphu ike l'okpoma. ¹⁷ Ephe lē ndu Jiu mē ndu Gurisu, anwụ eka ndu Jiu nōdu anoduje atu ego l'ulo-ndzukō ndu Jiu. O nōdu ejekwaphō aswa mbóku-mbóku ephe lē nwa ndu ophu o humaru l'eka ono aboahaa kē Chileke. ¹⁸ O dūru ndu mmamiphe, shi l'ogbo eekuje Epikuriya waa Sutoyiku, byaru ephe lē Pōlu tūahaa ya. Ndu asu: “?Bükwa ole bē nwa ọwa-a, epfu beebeebee-a epfu?”

Ndu asu: “O dükwa g'o dūru agwa ndu ọzo, ootu onu iya.” Iphe, ephe gude epfu nno bụ lē Pōlu epfu kē Jizosu waa k'eshi l'onwu teta dzūrū ndzū. ¹⁹ Ephe duta Pōlu bya edufu l'edupfu, ndzukō Ariyopagosu bya asu iya: “Menaa g'anyi maru iphe ọphúú ọwa-a, iipfu opfu iya-a. ²⁰ L'iphe ọwa-a, ipfugba-a bugbakwaa anyi nchị ọphúú. Menaa g'anyi maru iphe, o bugbaa.” ²¹ Kēle ndu Atēnsu mgburugburu mēkpo ndu lwaru iya alwalwa ta adudu iphe ọzo, ephe ejeje gbahaa g'ephe nūma mē g'ephe pfua iphe ọphúú.

²² No iya; Pōlu bya apfuru l'iphu ndu ono l'edupfu Ariyopagosu onoya su: “Atēnsu unu gebekwa-o! Mu sū-a; mu humawaru l'unu yenükaru agwa nsō. ²³ Kēle gē mu ejephekpo lē mkpukpu unu-a bē mu humagbaaru enya agwa unu. Mu humakwarupho enya agwa ophu e deru sū: ‘Owa-a bụ k'agwa ophu a madu epha iya’. Onye ono, unu abarụ eja l'ebé abu l'unu maru epha iya ono, bụ iya bē mu epfuru unu opfu iya nta-a. ²⁴ Oo ya bụ Chileke, bụ iya meru mgboko mee iphemiphe, no iya l'ime. Oo ya bụ Nnajiuphu, nwe igwe nweru ali; teme ophu oobujeduru l'ulo, nemadzū gude eka kpua. ²⁵ Ophu mkpa iphe, nemadzū ejeta anu iya aduduru iya; eshi-nu o bụ iya anu ndzū bya anu unme bya anu nemadzū iphemiphe. ²⁶ Oo Chileke lanu ono meru onye ivuzo; bya eshi l'onye lanu ono mee ọhamoha, nökota lē mgboko-a mgburugburu. Oo ya tubuhawaru teke ndu no lē mgboko-a a-nō-beru; tubuhawaa eka oke ali phē a-kpa. ²⁷ Iphe, Chileke medoru iphemiphe ono bụ gē ndiphe achọ ya chọta iya m'ephe -rwaphe-naa eka iya; eshinu Chileke ta adudu onye o nō enya lē g'anyi ha; mbu mē onye lanu. ²⁸ Kēle

“Oo ya gude ndzū anyi.

O bürü iya meru iphe,
anyi ejephe.

Teme o bürü iya meru iphe,

anyi dū adūdu ophu.”

Ọ dū-a g'egube ndibe unu, agū ebvu gūru sū:

“Anyi tūkoru būru ụnwū iya.”

²⁹Eshinu anyi tūkoru būru ụnwū Chileke; g'anyi ta arijekwa lē Chileke dū g'iphe, e gude ope wūa; ozoo iphe, a kpuru l'urwa; ozoo iphe, e gude oshi pyā. Oriri nemadzū te erwukwaru gē Chileke gbaru; ophu o būro k'egude iphe, emeru ḥona goshi g'o gbaru. ³⁰Chileke lesweakwaru teke e shidu maru iya enya. Nta-a bē o sūru g'izimanū lwa onyemonye azū l'ekameka; g'ephe byapfuta iya. ³¹Kele o dobeakwaru mbōku, oo-kpe ndiphe mgburugburu ikpe pfūru-oto. Onye oo-gude kpee ikpe ono bū nwoke ọbu, o hotaru l'onwiya. Iphe, o gude mee g'onyemonye maru l'iphe ono e-me-kota gē ya tūberu bū l'o meru g'onye ono shi l'onwu teta dzūru ndzū.

³²Polu pfufutaeopho k'eshi l'onwu teta dzūru ndzū ono; ephe haru gbaaharu iya mgbonu. O dūkwarupho ndu sūru: “O dūkwa anyi g'a sū l'ii-pfubaa iphe-a ọzo g'anyi nūmabaa.” ³³Polu paru phē haa; o būru iya atūgbu. ³⁴O dūru ndu tsoru iya nū bya eworu onwophe ye Jizosu, bū Nnajiuphu l'eka. Dayonisiyosu, onye gba l'ogbo Ariyopagosu yí lē ndu ono waa nwanyi, eekuje Damarisu; mewaro ndu ọzo.

Iphe, eme lē Korentu

18 ¹E mecha; Polu shi lē Atēnsu jeshia Korentu. ²O rwua l'eka ono; o hūma onye Jiu, eekuje Akwila. Eka a nō nwūa ya bū lē Ponto-su. Akwila bē yee nyee ya bū Pirisila shikwaduā Itali lwa Korentu teke ono; kele eze nnajioha, bū Kulodiyosu sūru g'iphe, bükpoo ndu Jiu mgburugburu lūfu lē Romu. Polu jee gē yee phē kwee. ³O jerwua; ephe l'iya nōdu jehawaro ozi; kele iphe, ephe gude buru bū ekwe ekwa, eegudeje eme ulo-ekwa. Polu l'onwiya bükwapho onye ekweje ekwa. ⁴O nōdu ejeje l'ulo-ndzukō ndu Jiu idzu g'idzu eswe-atūta-unme g'ephe bōo kē Chileke; bya esee gē ya pfuta ndu Jiu mē ndu Gurisu yero Jizosu.

⁵Sayilasu yee Timoti shi lē Masedoniya Iwatashia; Polu phubewaa iphu l'epfu kē Chileke mbōku-mbōku. O nōdu egoshi ndu Jiu l'oo Jizosu, bū Kéreshi ọbu. ⁶Teke ephe jikaru bya epfuaharu iya ejoh opfu; l'oo jia uwe iya kpowulangu sū phē: “Inyorokoto inyorokoto! Unu vukwaru ochi unu l'ishi unu. Eka mu ta adūekwa iya. Nta-a būakwaa ndu abudu ndu Jiu bē mu e-jepfu.” ⁷O paru phē haa je eburu l'ibe onye Gurisu, eekuje Tayitosu Jiosotosu, bū nwoke, Chileke dūru lē nsō. Ibe iya nō-kube ulo-ndzukō ndu Jiu. ⁸Onye-isho ulo-ndzukō ọbu, bū Kirisuposu bē yee ndibe iya kwetawaru l'oo Jizosu bū Nnajiuphu phē. A dūkwaphe igwerigwe lē Korentu nūma kē Jizosu ono bya ekwetakwapho; e mee phē baputizimu.

⁹O be l'enyashi ujiku lanu; Polu phā ophulenya. Jizosu sū iya: “Ndzū ba agukwa ngu Polu! Pfukwa iphe, iipfu; ta adūkwa teke ijha iya. ¹⁰Mu nōkwaa swiru ngu eswiru. Ọ tō dūkwa onye a-fūru ngu nū k'emeka ngu

iphe; kèle a dükwa igwe lè mkpükpu-a bugbaaru ndu bụ ndu nkemu.”

¹¹ Polu nō lè mkpükpu ono mgbarapha l'onzwa ishii zikota ndu eka ono opfu Chileke.

¹² O bụru teke Galiyo bụ onye-ishi ndu Gurisu bē ndu Jiu byaru anoko-be gude Polu kpuru jeshia l'ulo-ikpe. ¹³ Ephe sū lè Polu eme g'o mee ndu ndu-phē g'ephe bajeru Chileke eja l'uzo, abudu iphe, ekemu ali phē pfuru.

¹⁴ Polu jeshia eye onu; Galiyo sū ndu Jiu ono: “Ome iphe-a bụ opfu kē l'e mesweru; ozoo l'e meru ejo-iphe mē mu asu ee l'o dū-a ree gē mu yeru unubē ndu Jiu onu. ¹⁵ Obenu l'eshinu iphe, unu adzo bụ k'ephā mē opfu onu; mē ekemu unu; unu jekwa edoshia ya l'onwunu. Mu te ekpejekwa egube iphe ono.” ¹⁶ O chishia phē l'ulo-ikpe. ¹⁷ G'ephe ha gude Sosutensi, bụ onye-ishi ulo-ndzukọ ndu Jiu ono tsua ya iphe l'iphu ulo-ikpe l'eka ono. Ophu Galiyo eyeduru phē onu.

Polu alaphu azu lè Antiyoku

¹⁸ Polu yee ụnwunna noephō lè Korentu ujiku olehole; o paru phē haa; yee Pirisila waa Akwila swīru bahū l'ugbo jeshia Siriya g'o kpushichaadarū ishi lè Kenkiriya; kèle iphe, o kweru Chileke ukwe iya bē o mewaru.

¹⁹ Ephe jerwua Efesosu. Polu haa Pirisila yee Akwila l'eka ono bya abahū l'ulo-ndzukọ je yee ndu Jiu boahaa kē Chileke. ²⁰ Ephe rwō ya g'ephe l'iya nobaa; ophu o kwedu. ²¹ O tūgbushia bya asu phē: Obo-iphe-a abyany-a bē mu lwaphutajekwa azu lè Jierúsalemu bya abo mē o -bürü uche Chileke. O bahū l'ugbo lè Efesosu tūgbua.

²² O -rwuepho lè Sizariya; bya egude ɔkpā jeshia Jierúsalemu je ekele ndu Chiochi eka ono. O shiwaro eli-eli jeshia Antiyoku. ²³ O noekwapho nwanshii lè Antiyoku; o tūgbua ozo. O je eshitia ali Galeshiya waa Firijiya eme g'obu kabaa eshihu ndu kē Kéreshi l'ibiy on ike.

Apolosu byaru Efesosu waa Korentu

²⁴ O dūru onye Jiu, əpha iya bụ Apolosu, a nwuru lè Alęguzandiriya, byaru Efesosu. O maru epfu opfu bya amaru iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke mashia ya ike. ²⁵ E zihawaru iya k'uzo Nnajiuphu; o nōdu evukpō ya evuvu epfurū ndu ozo kē Jizosu ono; teme o nōdu ezikwa iya phō ezizi. Ootukoje kē Jizosu tō l'okpa iya l'okpa iya; ole eka o maberu buephō kē baputizimu ophu Jionu shi emeje. ²⁶ O saahaa kē Chileke kpaa kpaa l'ulo-ndzukọ ndu Jiu. Pirisila yee Akwila nūma iphe, oopfu bya eduru iya laa ibe phē; je akabaa ya ezirwe uto Nnajiuphu ezirwe. ²⁷ Apolosu sū lè ya e-je ali Gurisu. Ụnwunna, nō lè Efesosu sū l'o dükwa ree shii; bya ederu ékwo nū iya gē ndu kē Kéreshi, nō l'eka ono nata iya ree. O jerwua; o kwata yeru phē eka shii; mbu ndu shi l'ezē-iphe-oma, Chileke eme kwtawaa. ²⁸ O nōdu atu-kputaje ndu Jiu l'edzudzu-oha; egudeje iphe, e deru l'opfu Chileke goshi phē rengurengu l'oo Jizosu, bụ Kéreshi obu.

Polu no lę Efesosu

19

¹Teke ono, Apolosu no lę Korentu ono bę Polu kwaseru uesto
enyanwu ariba lufu lę Efesosu. O rwua l'eka ono; o haru huma
ndu etso uesto Jizosu. ²O jia phę: "?Unu nataru Unme-dü-Nsö teke unu
kwetaru?"

Ephe su iya: "Anyi teke anuma-swekpokwaanu kę Unme-dü-Nsö anuma
ophu."

³O su phę: "?Bu egube baputizimu gunu bę e meru unu?" Ephe su iya
l'eo baputizimu kę Jionu.

⁴Polu su phę: "Jionu shikwa emeje baputizimu gude egoshi lonye-a bę
izimanu iphe-eji iya lwaru azu; o ghawaa umere Iwapfuta Chileke. Iphe, o
shi epfujefuaru ndu Jiu bu g'ephe kweta k'onye ono, a-bya nu ono, bu iya
bu Jizosu."

⁵Polu pfuchaephō nno; ephe nūma; e gude ępha Nnajjuphu, bu Jizosu
mee phę baputizimu. ⁶Polu bya ebyibe phę ęka; Unme-dü-Nsö bya ejı phę
ehu. Ephe pfuahaa l'olu Unme-dü-Nsö; bya awatakwapho epfuchiru Chile-
ke. ⁷Ndu ono rwuru iri l'ebō.

⁸Polu nokota mgburugburu önüwa eto sakota kę Chileke kpaa kpaa
l'ulo-ndzukö ndu Jiu. Ephe l'iya nodu adzo opfu ono. O nodu anoduje eme
g'o doo phę enya l'ozı-oma kę Chileke, bu eze ono; bu ǫkpobe-opfu. ⁹Ole
ndu ono haru kpochia nchi; ophu ephe ekwetaduru iphe, Polu pfuru.

Ephe wataephō epfubyishi uesto Nnajjuphu ono epfubyishi l'eka ono; Polu
paru phę haa bya eduta ndu kę Kéreshi ono; o bürü iya atugbu. Mbokum-
bozku; oojeschia asa opfu l'ulo, eedzukoje k'anwu iphe l'ibe Tiranosu. ¹⁰O
mekpoe ya phę egube ono gbiriri jasü o megba iya apha labo. Qo ya bu
ndu bukota l'ali Eshiya mę ndu Jiu mę ndu Gurisu nūmakota opfu kę Nna-
jjuphu, bu Chileke.

Unwu Sukiva

¹¹Chileke shi Polu l'eka eme iphe-ohumalenyä, ete emejehaadaa nu;
¹²k'ophu qobujeru e -shi iya l'ehu wota nkachifu; զoo nwampete ękwa
gude jepfu ndu iphe eme; iphe-ememe ono alaa; զvu, bu phę l'ehu alu-
fuchaa. ¹³O dükwarupho ndu Jiu, tsoru ejephe achishikwapho զvu,
emegbaa nemadzü. Ephe nodu emeje g'ephe gude ępha Jizosu eme iya.
Ephe nodu asuje զvu ono: "Mu gude ępha Jizosu, onye Polu epfu nkiya
akaru ngu g'i lufu." ¹⁴O nweru nwoke Jiu lanu, bu onye-ishı uke Chile-
ke, ępha iya bu Sukiva, nwütarun unwoke esaa. Noo ya; o be ujiku lanu;
unwoke esaa ono mekwaapho g'ephe gude ępha Jizosu chifu զvu egube
ono, ndu ophuu achifuje phę.

¹⁵Զvu ono, ephe eme g'ephe chifu ono su phę: "Jizosu bę mu maru
bya amakwarupho Polu; unubedula ?unu bu ndu ole?"

¹⁶ Onye ono, Ọbvụ eme ono gude ejo Ọkperehu ts oo phē ogu; kakota ephe n'esa ike. O meka phē iphe gbabechaa phē oto. Ephe shi l'ulo ono gba-fu. ¹⁷Ndu Jiu mē ndu abudu ndu Jiu, bukota lē Efesosu nūma iphe ono; ndzụ rwuta phē. A kwabehaa epha Nnajuphu, bù Jizosu Ọkpobe ùbvù. ¹⁸Igwerigwe ndu bùwaa ndu kē Kéreshi wuru bya bya akoshiahaa iphe, ephe shi emeje; bya egbukachaa oswe, ephe shi kegbaa ndu ozo. ¹⁹Ndu emeje Ọmamansihi bya achita ekwo, ephe egudeje eme Ọmamansihi ono chikobe l'eka lanu kpoo ya oku l'iphu oha. A bya agbakoo aswa ekwo ono; ọ buru uko poro ekpa-ego iri l'ebu l'ekpa-ego iri. ²⁰E shi egube ono; opfu kē Chileke goshi g'oorebe ire bya akabaa ejedzuru; bya akabakwaapho eshi-hu ike eje.

Ùtsú etsu lē Efesosu

²¹ Iphe ono nwuchaephō; Unme-dụ-Nsō mee gē Polu sụ lē ya shifutaje Masedoniya waa alị Gurisu lufu lē Jierúsalemu. Ọ sụ lē ya -jechaa eka ono bē ya e-jekwapho Romu. ²² Ọ bya ezia ndu eyejeru iya eka ụmadzu ebo; Timoti yee Erasutosu g'ephe vuru iya ụzo jeshia Masedoniya gē yee bedua nōbaadaa l'alị Eshiya.

²³ Teke ono bē oke mkpaka bataru lē mkpukpu ono l'opfu ụzo Nnajuphu ono. ²⁴ L'ọ duru onye akpuje ụzu, eme ọna shii, egudeje mkpol-a-ochaa akpushi ụnwu iphe, adujegbaa l'eze-ulø eze-nwanyi ndu Efesosu, bù Atemisu. Epha onye-úzú ono bù Dimitiriyosu. Yee ndu akpujeru iya iphe ono gude iya akpa okpoga ntumatu. ²⁵ Ọ bya ekukọ ndu ono l'eka lanu; mēkpoo iphe, bükpoo ogbo ndu úzú ono sụ phē: "Ndu mu! Unu maru l'oo iphe, anyi eme-a bē anyi gude aba. ²⁶ ?Ọ kwa l'unu anu-a; tēme unu nōdu ele-a iphe, nwoke-a, bù Polu eme? Ọ suru l'agwa, nemadzụ gude eka dobe ta abudu Ọkpobe iphe ilile. Nta-a bē o gudewaa egube ono pfuta ndu dụ igwerigwe lē Efesosu; ghudu mē oojegbabē alị Eshiya mgburugburu. ²⁷ Iphe, dụ ejí, dụ iya nü bù l'iphe-a, anyi akpuje-a a-zaahaa ejo epha. Ozo ka njo bù l'eze-ulø eze-nwanyi taa duedu iphe, Ọobukwaduru. Waa l'aa-paru iya haa; mbu eze-nwanyi Ọphu alị Eshiya l'ophu mē mgbo-ko mgburugburu abarụ ejá."

²⁸ Ikpoto ndu ono nñanyaephō iphe ono, oopfu ono; ẹhu gbangahụ phē l'ehu-eghu. Ephe tū ụzu sụ: "Atemisu ndu Efesosu bù eze agwa!" ²⁹ Ùtsú daa lē mkpukpu ono. Ephe dzukobe egwegwa gude Gayosu yee Arisutakoṣu, bugbaa ndu Masedoniya labo, ephe lē Polu swi; kpuru phē kpufuru oha l'eka mkpukpu ono edzuje. ³⁰ Polu l'onwiya jeshia gē ya jepfu ikpoto ndu ono; Ọphu ndu kē Kéreshi ekwedu. ³¹ Ndu nweru ẹnya lē Eshiya, bù ndu ephe l'iya eshi ḥonyà; zia ozi g'e je ezia ya sụ iya jiko g'a ta ahumakwa iya l'eka ono, mkpukpu edzuje ono ahuma Ọphu. ³² Kéle teke ono bē ùtsú ono adakpoephō lē ndzukọ ono. Ndu echí kē ne phē; ndu echí kē nna phē; kéle ephe ta amadụ iphe, ada nü. Mbù l'o ghuduru nwanshii mē ọ buru lē

g'ephe hakota kuru l'eka ono ta amadu iphe, ephe gbafuta-doru. ³³No iya; e dobesu l'oo nwoke lanu, ekuje Aleguzanda akpa iphe ono; kele ndu Jiu ho futaru iya nwuru iya ye l'iphu ikpoto ndu ono. Aleguzanda palia eka g'e gebekwa ge ya dofu onwiya. ³⁴Ephe humaephoh l'oo bu onye Jiu; g'ephe hakota gude olu lanu chiahaa su: "Atemisu ndu Efesosu bu eze agwa!" Ephe raaephoh iphe ono nra lanu-oo jasu iphe, ha g'awa labo.

³⁵E mechaah; onye edejeru mkpukpu ekwo kukebe ehu mee a rabuhu iphe ono. O su phē: "Mu su-a; Efesosu! O to dukwa onye amadu l'oo Efesosu bu mkpukpu, nwe eze-uloh Atemisu bya aburu mkpukpu, abarul ntékpe, gbaru iche ono, shi l'igwe daa ono ejah. ³⁶O to dudu onye a-su l'oo uka. Qo ya bu; unu nodunu nwadoo. Unu te emeekwa ge ndu amadu iphe. ³⁷Unu kpūtawaru ndu-a bya eka-a l'ebé obu l'ephe zitaru iphe eze-uloh eze-nwanyi; teme ophu o dudu ejoh opfu, ephe pfuru iya. ³⁸Su-a; teke o bu le Dimitiriyosu waa ndu ejeru iya ozi nweru ndu ephe sru l'oo duru iphe, ephe meru; uloh-ikpe dñephoh adudu teme ndu-isho mkpukpu noduephoh l'eka ono. G'ephe je l'eka ono je epfu iya. ³⁹Teke o bu l'oo duru iphe ozo, unu epfu; unu epfua ya me mkpukpu dzua opfu. ⁴⁰Kele ogu, duru anyi nta-a bükwa l'aa-su l'anyi kparu ùtsú ntanu-a l'ebé abu l'o nweru ishi iphe, bükwanu e -kuje anyi; anyi egude iya dofu onwanyi l'egube mkpu owa-a, a gbaru ntanu-a." ⁴¹O pfuchaa nno; o su phē g'ephe la. Ephe wñfu lashia.

Iphe, meru le Masedoniya waa le Gurisu

20 ¹Ùtsú ono dazetaephoh; Polu bya ekukoo ndu ke Kéreshi bya eyeru phē okpu-ikike g'ephe ta atsukwa ebvu bya ekelechaa phē; o buru iya ejeh Masedoniya. ²O jephekotachaa l'iphe, bu eka ono g'o ha pfuaru phē igwerigwe opfu bya eyeru phē okpu-ikike. E mechaah; o bya ejeshia Gurisu. ³O noo onwa eto l'eka ono. A nonyaa; o kwakobe jeshia abahu l'ugbo ejeh alii Siriya. Ndu Jiu gbaru je akwachia ya uzo. O laphu azu je eshia uzo Masedoniya lashia. ⁴Ndu ephe l'iya swi l'ije ono bu Sopeta, nwa Pirosu, onye Beriya waa Arisutakosu waa Sekundosu, ephebedua shi le Tesalonayika; waa Gayosu onye Debi; waa Tikikosu waa Tiropimosu; noo ndu ke Eshiya; waa Timoti. ⁵Ndu ono vuru uzo je anodul le Tirowasu pfuru-cheru anyi. ⁶A -bochaa iphe "Obo-buredi, ekoduru ekoko"; anyi bahu l'ugbo le Filipayi tñgbua. A noephoh ujiku ise; anyi bya pfuta phē le Tirowasu. E rwua eka ono; anyi noo abalij esaah l'eka ono.

Ejeje ikpazu, Polu ejeh Tirowasu

⁷O be le mboku mbu l'idzu; anyi dzukobe g'anyi ria Nri-énayashi-Nnajiuphu. Polu wata phē asarul opfu; kele oqkwakobekwanu k'alala l'utsu iya. O pñuephoh opfu gbiriri jasu abalij kee ébo. ⁸Oróku du igwerigwe l'ime

ulo-eli ono l'eka anyi nyikotaru je adokobe le k'eli iya. ⁹Nwokorobya lanu, aza Yutikosu nodu anqo ligburonu windo. Polu pfunyaephlo opfu ono; mgbenya rweahaa Yutikosu. A nonyaa mgbenya tu iya. O shi le mkpopfu ulo-eli eto ono ngabufu bya echia onwiya l'alii. E jeshia ya apali; o nwuhuwaa. ¹⁰Polu bya enyizeta bya anmakoru iya l'eli bya agbakua ya eka su: "Unu ta akwagbushihé onwunu l'o dzuwaa ndzú!" ¹¹O tugbua la-phu azu je anyawaa buredi ono kee; ephe ria. O pfuaharu phé opfu ozo; pfua ya jasú nchi bohu. O bürü iya alala. ¹²Ephe duta nwokorobya ono le ndzú. O bürü iphe, e gude dua phé obu; obu shihu phé ike okpobe eshihu.

Polu shi le Tirowasu jeshia Militosu

¹³Anyi tugbua bya abahü l'ugbo kporu jeshia Asosu g'anyi apata Polu l'eka ono; kele o sru g'anyi gude ugbo byapfuta iya le ya e-gude okpa lufuta l'eka ono. ¹⁴O byapfuta anyi le Asosu; anyi pata iya l'ugbo tugbua jasú anyi jerwua Mitilini. ¹⁵Tobudu iya bu; anyi shi l'eka ono tugbua. O be le nchitabohu iya; anyi shi l'eka ono gude ugbo ghaa mgboru Kiyosu. O rwua echelle iya; anyi kpó-rwua Samosu. O be le nchitabohu mbóku k'ono; anyi kpó-rwua Militosu; ¹⁶kele Polu pfuhawaru su le ya a-gha Efesosu aghaghá ge ya te eje akpo upfu l'alii Eshiya. O du iya egwegwa; kele oome ge ya kukebe éhu jerwua Jierúsalemu; teme l'oorwua mbóku Pentikosatu.

Polu asu: "Nokwa-éhu mma"

¹⁷Polu nodu le Militosu zia g'e je ezia ndu e meru ogerenya Chiochi le Efesosu g'ephe bya ge ye l'ephe dzuda. ¹⁸Ephe byarwuta Polu su phé: "Unu mawaru-a ge mu shi emeje teke ono, mu l'unu nokpoo ono eshinu mu byaru ali Eshiya. ¹⁹Mu wozetaru onwomu ali ejeru Nnajiuphu ozi; mu gude enya-mini gude iphe-éhuka, byapfutakotaru mu nu, shigbaa lejo idzu, ndu Jiu achiru mu eje ozi ono. ²⁰Unu maru l'o to dudu iphe k'uzo ono, Chileke e-shi dzqo unu ono, mu atogboduru unu éba; mbu l'o to dudu éka mu wachiru iya unu awachi me nanu. Mu rarú iya unu arara zia ya unu ledzudzu-óha me l'ibe unu l'unuphu l'unuphu. ²¹Mu nmaru ndu Jiu me ndu abudu ndu Jiu okwa su g'izimanu iphe-eji phé lwa phé azu g'ephe gha umere lwapfuta Chileke bya ekweta l'oo Jizosu bu Nnajiuphu phé. ²²Nta-a be mu e-mekwa ge Unme-dú-Nsø ziru mu. Mu e-je Jierúsalemu; ébe o búkwa le mu maru iphe, ee-me mu nu l'eka ono. ²³Iphe, mu maerupho bu le Unme Chileke emeje mu le mkpukpu le mkpukpu mu ahuma le mkporo waa iphe-éhuka, paru éka swiru mu le Jierúsalemu ono. ²⁴Ole o to dudu iphe, mu guberu ndzú mu. Oo 'nu ge mu jefukpoonu ozi mu l'ishi; mbu ge mu jefubebé ozi ono, Nnajiuphu bu Jizosu ziru mu ge mu jee ono, bu iya bu ge mu pfukaaru ndiphe k'ozi-oma le Chileke aphuru phé obu-imemini.

²⁵ “Nta bę mu mawaru l'unubę ndu ono, mu tsoru jephee zia ozi-oma l'oo Chileke bụ eze ono bę taa hümabaekwa mu զո. ²⁶ Noo iphe, mu gude sụ unu ntanụ-a; օ -dürü onye laru l'iswi bę eka mu ta aduekwa iya զո. ²⁷ Kele mu tükowaru iphemiphe, Chileke tüberu tögækotaru unu eba. O to dudu ophu mu wachiru unu awachi mę nanu. ²⁸ Unu leta onwunu enya letakwapho ụnwu aturu ono, Unme-dü-Nsö yeru unu l'eka ono enya. Unu bürü ndu azụ Chiöchi, Chileke gude mee, Nwa iya gedegede gbaru l'oswebe; mee g'ọ bürü nkiya. ²⁹ Mu maru lę mu -tüğbuchaephō lashia bę ndu ejo nzi a-wübata g'ejo agu bya adakaa unu. O to dükwa g'e meru; ebe ephe ebyi eka l'igwe aturu-a. ³⁰ O dürü teke aa-nonya ndu shikwaa l'ime օgbo unu ono awata adzụ uka. Ephe egude egube ono meahaa g'ephe dzụta ndu kweru kę Kéreshi l'uka g'ephe etsoru eka phę. ³¹ Noo ya bụ; unu kwabę enya. Unu nyatajekwa lę mu kwataru gude ẹnya-mini kukebe ehu eme unu g'unu tsoru զո, pfuru oto. Mu ziru iya unu l'ehu l'ehu; eswe l'enyashi apha eto ophu.

³² “Nta bę mu yeru unu l'eka Chileke. Mu ziwaru unu ozi-oma k'eze-iphe-oma, Chileke emeru ndiphe. Օ ozi-oma ono eche unu bya aduje ike emetse unu emetse bya adujekwapho ike mee g'unu lę ndu զո, bụ ndu kę Chileke gbaru mgbá l'iphe ono, o doberu ndu nkiya ono. ³³ Unu maru l'o to dudu onye egü iphe iya gujeru mu. Ophu o dudu onye mu sujeru g'ọ nụ mu afụ; օzoo kobo; օzoo uwe iya. ³⁴ Օ eka mu-a ephenebo bę mu gu-de jee ozi jeta iphe, mkpa iya dürü mu; waa iphe, mkpa iya dürü ndu mu l'ephe swi. ³⁵ Mu gudewaa egube ono goshi unu l'anyi a-nodu ejeshije ozi ike g'anyi egude egube ono yeru ndu adudu g'ọ dū phę eka. G'anyi nyatajekwa iphe ono, Jizosu, bụ Nnajiuphu pfuru l'onwiya ono sụ: ‘Onye anụ anunu bę ehu kakwa ստо eme l'onye anata anata.’ ”

³⁶ Polu pfuchaa nno; o gbusi ikpere yee ndu ono g'ephe ha pfuru nụ Chileke. ³⁷ O tüğbushia; ephe tuko bungee ekwa je arıkua ya eka l'olu; tsutsuchaa ya օnu gude sụ iya tókwa ehu. ³⁸ O bürü epfupfu ono, o pfuru l'ephe taa hümabaedu iya զո ono bę kachakpoo phę erwu l'ehu. Ephe du-ru iya jeshia l'ugbo.

Polu eje Jierúsalem̄u

21 ¹ Anyi sụ phę: “Nokwa-ehu mma” bya abahụ l'ugbo kpókwasee-rupho nhamunha jasụ anyi lufuta lę Kösü. O be lę nchitabohu iya; anyi kpóru byarwuta Rodzu. Anyi shi l'eka ono kpóru jeshia Patara. ² Anyi rwua bya ahụma ugbo, adagha eje Fonishiya. Anyi bahụ iya kpóru tüğbua. ³ Anyi kpó-rwuępho eka anyi gbewaa elewaa Sayiporusu enya; anyi jiru iya ye l'ekicha kpóru jeshia Siriya. Anyi byarwutapho Taya, bụ iya bụ eka aabya egweshi iphe, ugbo ono vu; anyi nyishihu. ⁴ Anyi hümändu kę Kéreshi l'eka ono. Anyi l'ephe noy abalị չսա. Unme Chileke mee ephe hümä iphe, e-me Polu lę Jierúsalem̄u. Ephe nmaaru iya օkwa sụ iya

g'o to jekwa. ⁵ Anyi nɔdzuepho abalị ɛsaa ono; anyi haa eka ono t舅gbua ije anyi. G'ephe hakota; me ụnyomu phe; me ụnwegirima phe tuko wuru tsoru anyi jaṣu anyi lufutabebe le Taya. Anyi lufutabebeephō; anyi tuko gbusi ikpere l'oni eze-enyimū l'eka ono pfuru nụ Chileke. ⁶ Anyi l'ephe kwechaa ekele ikpazu-a; anyi bahu l'ugbo t舅gbua. Ephebedua wuru lashia ibe phe.

⁷ Anyi shi le Taya l'eka ono kporu ugbo t舅gbua. Anyi bya akporwua l'alị Tolemeyisu. O bürü l'eka ono be anyi nɔ-buhuru l'ugbo l'ije anyi obu. Anyi bya eje ekelechaas ụnwunna; anyi l'ephe nɔo ujiku ophu l'eka ono. ⁸ O be le nchitabohu iya; anyi gude ɔkpa t舅gbua bya ejerwua Sizariya. Anyi rwua bya abahu l'ibe Filipu, onye Ozi-oma; anyi l'ephe nɔdu. Filipu ono yi l'unwoke ɛsaa pho, a hotajeru g'ephe yeje eka pho. ⁹ O nwütaru ụnwumgboko əno, ata aludu ji. Ụnwumgboko ono ephen'əno tuko epfuchijechaa Chileke. ¹⁰ Anyi nɔkpoo ujiku ole mole l'eka ono. A nonyaa nwoke lanu, bu onye mpfuchiru, əpha iya bu Agabosu shi le Jiudiya bya. ¹¹ O byapfuta anyi bya ewota akpo, Polu atubutaje uwe iya bya egude kegbabé onwiya eka waa ɔkpa bya asu: "Unme-dụ-Nsọ sürü-a; l'onye nwe akpo-a be ndu Jiu l'e-ke ęgube-a le Jierúsalemu kpuru iya nụ ndu amadụ Chileke."

¹² Anyi nɔmachaa ya; anyi le ndu nɔ l'eka ono wata arwo Polu g'o to jeshi Jierúsalemu. ¹³ O su: "?Ekwa əwa, unu ara əwa-a bu əgunu? ?Unu gbè eme g'obu nmafu mu? Mu nɔakwaa onwomu ree egude kẹ Nnajiuphu, bu Jizosu nwuhu le Jierúsalemu; o to budu-a g'e kee mu ęgbu kpurumu."

¹⁴ Anyi pfua nta pfua imo; ophu o kwedu. Anyi paru haa su: "G'iphe, dụ Nnajiuphu l'uche mee."

¹⁵ Anyi nonyaa l'eka ono; anyi kwakobe jeshia Jierúsalemu. ¹⁶ Unwunna, nɔ le Sizariya haru tsoru anyi. Ephe dua anyi durwua ibe onye anyi eje anodu, əpha iya bu Menesonu onye Sayipurosu; onye shi l'oduu bürü onye kẹ Kéreshi.

Polu eje ekele Jiemusu

¹⁷ Anyi rwua Jierúsalemu; ụnwunna natakpo anyi ɔkpobe anata. ¹⁸ O be le nchitabohu iya; anyi le Polu swịru jeshia ekele Jiemusu. Anyi jeshia; ndu e meru ɔgerenya Chjochi dzugbuwa l'eka ono. ¹⁹ Polu kelechaa phe bya eshi l'ishi kɔkotaru phe iphe, Chileke gude ozi, ya jeru ndu abudu ndu Jiu meeru phe. ²⁰ Ephe nɔmachaa iphe ono, o pfuru ono bya atuko kele Chileke ekele. Ephe su Polu g'o leanaro g'iphe dụ l'eka-a. Su iya l'ikpoto ndu Jiu be kwetaakwaru l'oo Jizosu bu Nnajiuphu phe; teme ephe phubekwapho iphu l'eme ekemu, shi l'eka Mósisu. ²¹ E pfuaru phe liizi ndu Jiu mgburugburu, bugbaa l'alị əzo g'ephe gwobé ekemu Mósisu; g'ephe te ebujeshi ụnwu phe úbvi; ophu ephe etsohę omelali ndu Jiu. ²² Anyi e-me iya imagha? Oha a-gbakwa mkpu. Kele ephe nɔmajekwa

l'i lwawaru. ²³Iphe, ii-mekwa baa; o dñru ụmadzu ẹno, kweru Chileke l'ephe edoberu iya onwophé iche; bya atu-bua teke ephe e-meberu iya. ²⁴Teke ephe tuburu gbabeakwaa. Jekwa etsoru phé mee nsø, nturwu. Li pfúaru phé ugwo iphe, iphe ono e-phu phé k'ophu ephe a-kpúshikwanu ishi. Oo ya bu g'onyemonye amaru l'iphemiphe ono, a tuko epfu liime ono bukota ọka. Ephe amaru le gubedua l'onwongu atukojekwaa g'ekemu Mósisu pfuru emekota. ²⁵O -buru ke ndu abudu ndu Jiu, buwaa ndu ke Kéreshi be anyi chíhaanaru-a idzu dewaa ekwo-ozí zilaarú phé su g'ephe te erijeshi iphe, a gwaru iphe. Ophu ephe atajekwa mee-iphe. Ophu ephe atakwa anu, a swi-gburu aswi-gbu. Ophu ephe apharwúshijkekwaa onwo-phé.

²⁶Oo ya bu; Polu byanu bya eduta ụmadzu ẹno ono yeru onwiya. O be le nchitabohu iya; ephe l'iya je emee nsø ono l'eze-ulo Chileke. Ephe shi egube ono mee a madzuru l'a -nofua ujiku ẹsaa be ephe le ndu ophuu e-gude iphe bya g'e gweeru phé eja l'ehu l'ehu g'o gbaru.

Eegude Polu l'eze-ulo Chileke

²⁷Abalị ẹsaa ono nodu abvuwaa. O be ujiku lanu; ndu Jiu, shi Eshiya haru húma Polu l'ime eze-ulo Chileke. Ephe kpalia ikpoto nemadzú l'eka ono; yeeru phé oku; ephe gude Polu ²⁸chishia mkpu su: "Ízurelu! O-jí-l'eka togbo-o! Unu bya eyeta eka-o! Waa nwoke-a, tsoru ekameka eje ezi nemadzú iphe; epfubyishi ndibe anyi bya ezibyi ekemu Mósisu bya epfubyishi eze-ulo Chileke-a. Ophu ka njø bu l'o dutaru ndu abudu ndu Jiu dubata l'eze-ulo Chileke shi egube ono merwushia eka dñru Chileke le nsø." ²⁹Iphe, ephe gude epfu nno bu l'ephe húmajeru eka Polu yee onye Efesoṣu, epfa iya bu Tiروفیموسو swi ejephe le Jierúsalemu. Ephe dobesu le Polu du nwoke ono bahu l'ime eze-ulo Chileke.

³⁰Mkpükpu gbaahaa gharaghaghara. Ephe gbakodzua bya akpúta Polu kpufuta iya l'ime eze-ulo Chileke. A gúchishia eze-ulo Chileke ono teke ono teke ono. ³¹Ephe nodu emekwadu-a g'ephe gbua Polu; onye-ishi ndu ojogu ndu Romu, bu iya bu onye-ishi ndu uswe iya ono númanu l'ùtsú ada le Jierúsalemu. ³²Onye-ishi ono chítaephó ndu-ishi ojogu waa ndu ojogu phé egwegwa gbapfushia ikpoto ndu ono. Ephe húmaephó onye-ishi ono yee ndu ojogu ono; ephe tsubuhu Polu iphe. ³³Onye-ishi ndu ojogu ono bya eje egude Polu bya akarú g'a tñu ya uzi mkporo labo. Bya agbe teke ono jíahaa su: "?Bu onye be o bu? ?Bu gunu be o meru?" ³⁴Ndu echí l'o meru ọwa; ndu echí l'oo ophuu. A nodu epfuephó iphe, edoduru enya k'ophu onye-ishi ndu ojogu ono amaedu iphe, bu l'oo waa iphe, o meru baa. O su ndu ojogu iya g'ephe kpúta Polu kpúba l'odu ndu ojogu. ³⁵Ephe kpúru iya rwua ọnú-abata ọdu-ojogu ono; ephe palita iya apalita paru; l'eka mkpükpu ono ede igiji eme g'ephe nata iya megbua. ³⁶Ephe nodu eze gidigidi etso iya l'azú echigbaa: "Chigbua ya! Chigbua ya!"

Polu eme g'o dzəo onwiya

³⁷Ephe jeshiepho g'ephe kpuba Polu l'ime odu ndu ojogu ono; o su onye-ishi ndu ojogu ono: "Gé mu pfunaaru ngu iphe."

Onye-ishi ndu ojogu ono su iya: "Inhi? !gbé maru opfu Giriku? ³⁸Bu iya bu l'ọ tọ budu ngu bu nwophu Ijiputu ono, kpalikwaduru-a opfu; chita mgbugbumadzu ụnu ụmadzu iri, chiba l'echięgu, e budu ebubu je anodua?" "?Tobudu ngu?"

³⁹Polu su iya: "Mbędua bükwa onye Jiu, a nwuru l'alí Silisiya gedege-de. Mu shikwa Tasosu, bu mkpukpu nweru enya. Jiko gé mu pfunuru nü ndu-a."

⁴⁰Onye-ishi ndu ojogu ono bya ekweta g'o yee onu. Polu bya apfuru le mkpokota éka eeshije enyiba l'ulo bya achi-liaru ikpoto ọha ono éka g'e gebe gé ya yee onu. Ephe daépho kpiriri; Polu gude opfu Hiburu pfuaharu phé opfu:

22 ¹"Mu su-a; unubé ụnwunna mu phé; mè nna mu phé! Unu ngabé-ru mu nchị gé mu dofu onwomu l'iphu unu!" ²Ephe núma l'oopfu opfu Hiburu; ọphu ọ duedu onye mebaru mè pyímu. Polu wata asa opfu ono.

³"Mu bu onye Jiu, a nwuru lë Tasosu, nō l'alí Silisiya. Éka a nō hee mu bu lë Jierúsalemu l'éka-a. Onye ziru mu ekwo bu Gameliyelu. O kwata zisha mu ekemu ndiche anyi phé ike. Qo g'unubé ndu nokota l'éka-a adzoshi ke Chileke ike-a bu gé mu shi anoduje adzó iya. ⁴Ndu shi etso Uzo Nnajiu-phu ono bē mu shi akpashije éhu ike; mbu shi egbuje phé ebugbugu. Mu shi egudeje unwoke phé mè ụnwanyi phé tūa mkporo. ⁵Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu bu ogerenya unu bē a-gbakwaa ekebe l'iphe-a, mu epfu-a bu okpobe-opfu. Mu jeru je anata phé ekwo, e deru nü ụnwune phé ndu Jiu, bu lë Damasukosu bya ejeshia éka ono gé mu gudechaa ndu kwetarù ke Jizosu tūa phé mkporo kpuru bya Jierúsalemu g'a húa phé ahùhù.

Polu akö gé ndzü iya gude gbanwe

⁶"No iya; mu nodu eje; mu rwutashjephō Damasukosu g'enyanwu alwawaa l'ishi; iphóró shiepho l'imigwe chaépho ke vaa chaphee mu mgburugburu. ⁷Mu daa kpurumu l'alí. Mu núma olu-opfu, epfu anu mu nü su mu: 'Solu! Solu! ?Bu gunu meru iphe, ijkpa mu éhu?' ⁸Mu su iya: '?Bu onye bē i bu Nnajiu-phu?' O su mu: 'Mu bu Jizosu onye Nazaretu, bu onye ijkpa éhu-a.' ⁹Ndu mu l'ephe swi hümachaa iphóró ono obenu l'ephe ta anumaduru opfu ono, onye ono epfu anu mu ono. ¹⁰Mu jia su: 'Nnajiu-phu; ?bu gunu bē mu e-me?' O su mu: 'Gbalihu bahü l'ime mkpukpu Damasukosu. I -rwuwaro éka ono bē aa-karü ngu-a iphemiphe, dù Chileke g'i mee ya.' ¹¹Iphóró ono mee mu tsüahaa ishi. Ndu mu l'ephe swi kpuru mu l'éka anyi bahü lë Damasukosu.

¹² “Anyi rwua eka ono; o dudu nwoke, epha iya bu Ananayasu: onye Chileke dudu le nsø. Oomekötaje g'ekemu pfuru; tème o bürü onye dudu ndu Jiu, bukota l'eka ono le nsø. ¹³ Ananayasu ono byapfuta mu bya apfụ-kube mu bya asụ mu: ‘Solu nwune mu; ngwa wata aphụ ụzo ozo! Teke ono teke ono mu wata aphụ ụzo bya ahụma iya. ¹⁴ O sụ mu: ‘Chileke ndiche anyi phę be hotaakwaru ngu g'i maru iphe, dù iya l'uche; l'i hụma onye ono, pfüberekoto kpoloko ono; nüma iphe, oopfu l'onwiya. ¹⁵ Kele iigbaru mu ọdzori l'iphu ndiphe mgburugburu. L'i pfuaru onyemonye iphe ono, i hụmaru ono waa iphe ono, i nümaru ono. ¹⁶ Nta-a; ?bu gunu ọzo be i ngabęru? Gbalihu g'e mee ngu batutizimu; l'i kweta kę Nnajiuphu, bu Ji-zosu g'o safu ngu iphe-eji ngu.’”

Polu eje ezi ndu abudu ndu Jiu ozi-oma

¹⁷ “No iya; mu laphu azu le Jierúsalemu. Mu nödu l'eze-ulo Chileke eka mu epfu anụ Chileke phua ọphulenya hụma Nnajiuphu. ¹⁸ O sụ mu: ‘Mee egwegwa lufu le Jierúsalemu; kele ndu eka-a taa ngakwa nchị l'iphe, ii-pfu k'ehu mu.’ ¹⁹ Mu sụ: ‘Nnajiuphu, ẹphe machachakwaru-a rengurengu ge mu shi ejeje l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je atụa ndu etso ụzo ngu mkporo sụ g'e chia phę iphe. ²⁰ Teke e gburu onye-ekebe ngu bu Sutivinu; be mu nökwa l'eka ono; tème mu zua mgbede l'egbugbu, e gburu iya dù ree. O bürü mbędua nō swiru uwe ndu jeru iya atugbu.’ ²¹ Nnajiuphu sụ mu: Tugbua jeshia! Mu e-zì ngu eka dù enya g'i jepfu ndu abudu ndu Jiu.”

²² “Ndu ono dakpoephō jii ngabę nchị l'iphe, Polu epfu jasụ o pfuepho kę ndu abudu ndu Jiu ono; ẹphe swo-lihu sụ: Unu wofu egube onye ọwa-a le mgboko! O tọ dükwa k'anodu ndzụ!” ²³ Ẹphe nödu atụ woowoowoo; alashi uwe phę; ekpoka urwuku; l'eka ęhu eghu phę eghu. ²⁴ Onye-ishi ndu ojogu ono sụ ge ndu ojogu iya kpuba Polu l'ime odu ogu ono. O karu phę g'ephe chia ya iphe g'a maru oo-pfu iphe, kparu iphe, ndu Jiu atụru iya woowoowoo g'ephe atụ iya ono. ²⁵ A bya ekecha Polu ęgbu g'e chia ya iphe; o sụ onye-ishi ojogu ndu Romu lanu, pfuru l'eka ono: “?E chije onye Romu iphe l'ebé abụ l'e kperu iya ikpe g'a maru iphe, o meru tọ?”

²⁶ Onye-ishi ojogu ono nüma iya bya ejepfu eze onye-ishi ndu ojogu je asụ iya: “?I maru-a iphe, i sụru g'e mee? ?I maru-a le nwoke-a bu onye Romu?”

²⁷ Eze onye-ishi ndu ojogu ono bya ejepfu Polu je asụ iya: “?I bu onye Romu eviya?” Polu sụ iya: “Ee.”

²⁸ Eze onye-ishi ndu ojogu ono sụ iya: Mu pfükwaru okpoga, paru eka; tème mu bürü onye Romu. Polu sụ iya: Obenu l'a nwụru mbędua anwụ-nwu le Romu.

²⁹ Ndu ono shi abya aji Polu aji ono paru iya haa. Ndzụ gụhaa eze onye-ishi ono g'o nümaru le Polu bu onye Romu. O bürü nwa Romu be o türü mkporo.

Połu nō l'iphu ɔgbo-ikpe ndu Jiu

³⁰O be lę nchitabóhu iya; Eze onye-ishi ndu ojogu ono su g'a tufu Połu mkporo. O bya ezia gę ndu-ishi uke Chileke mę ndu ogbo-ikpe ndu Jiu dzugbua. Ephe dzugbuępho; o duta Połu dufutarę phę. O bürü iphe, oochockpoo bų g'o maru iphe, ndu Jiu gudedoru Połu.

23 ¹Połu bya atabę ɔgbo-ikpe ono ęnya bya asu phę: “Unwunna mu; o tō dükpokwaa iphe, mu maru, mu mejeru byasü nta-a, bų iphe, mu a-su l'qowa mu obu mini l'iphu Chileke.” ²Noo ya; Ananayasu, bų onye-ishi ndu-ishi uke Chileke gbalihuępho su gę ndu pfu-kube Połu chia ya ęka l'önü. ³Połu su iya: “Gę Chileke chikwa ngu iphe gübę igbulö, e teru ndzú ono! Nta-a bę i no l'ęka-a eme g'i gude ekemu kpee mu ikpe; tème i nödu emebyikwapho ekemu ono; eshinu i suru g'e chia mu iphe.”

⁴Ndu pfu-kube Połu su iya: “Shị! ?Tị madu l'oo onye-ishi ndu-ishi uke Chileke bę iiphu iphu egube ono?”

⁵Połu su: “Unwunna; mu te eshikwa maru l'q bų onye-ishi ndu-uke Chileke. L'opfu Chileke sükwaru: Te ephukwa onye bų onye-ishi ngu iphu.”

⁶“Töbudu iya bų; Połu hümäepho lę ndzukö ɔgbo-ikpe ono du ębo; l'ogbo ndu Sadusii du iya; ogbo ndu Fárisii du iya; o chishia: Unwunna mu; mu yıkwa l'ogbo Fárisii. Ndu nwuru mu nü yıkwapho l'ogbo Fárisii. Iphe, e kpedoru mu ikpe iya-a bükwa lę mu ele ęnya lę ndu nwuhuru anwuhu bę Chileke e-me ujiku lanu g'ęphe teta dzuru ndzü.”

⁷Epfuzeta, oopfuzeta iphe ono; ndu ɔgbo Fárisii waa ndu ɔgbo Sadusii wata aswo ụswø. ɔgbo-ikpe keha ębo. ⁸Kèle ndu Sadusii suru lę Chileke tee medu ndu nwuhuru anwuhu g'ęphe teta dzuru ndzü ozo; su l'ünwu-ojozi-imigwe ta adudu; ɔphu o dudu ndu ozo, dubaan nü, bų ndu a ta ahümadu l'ęnya. Obenu lę ndu Fárisii tükorus iphe ono kwetakota. ⁹Uzu nödu atu wqowooowoo aka shii eje. Ndu eziye ekemu ndu ɔphu bų ɔgbo Fárisii haru gbalihu epfushi ike su: “O tō dükwa iphe, du ejí, anyi hümäru, nwoke-a meru! ?A maru bų maa; ozoo ojozi-imigwe epfujeru nü iya.”

¹⁰A nönyaa; ụswø ɔbu paa ęka k'ophu eze onye-ishi ndu ojogu ono dobesu l'ęphe a-lökashi Połu nanu nanu. O su gę ndu ojogu iya ye ishi je akpuphu Połu azu l'odu ndu ojogu ono.

¹¹O be l'ęnyashi iya; Nnajiuphu, bų Jizosu bya apfı-kube Połu su iya: “G'ike ta abvükwa ngu Połu! Kèle ọo g'i gbaru ọdzori mu lę Jierúsalemu l'ęka-a bų g'i jefutaje agbaarü mu iya lę Romu.”

Aachi idzu egbu Połu

¹²O be lę nchitabóhu iya; ndu Jiu bya edzukobę bya erifu nte l'ęphe ta abyadu atsø nri önü; ɔphu ęphe etsudu önü l'okoro jasü teke ęphe

◦ 23:5 Gunaaw Awü 22:28.

gbuadaru Połu. ¹³Ndu ono, riru nte ono ghatakwaru ükporo labo. ¹⁴Ephe byapfuta ndu-isho uke Chileke waa ndu bụ ogerenya ndu Jiu je asụ phe: “Anyi rifuakwaru nte l'anyi taa tsodu nri ọnu jaṣu teke anyi gburu Połu. ¹⁵O ya bụ; unu l'ogbo-ikpe zia eze onye-isho ndu ojogu ndu Romu g'o dutaru unu Połu. Unu mee ya g'o dobesu l'unu eme g'unu jibaa ya aji. Ole anyibedua a-kwabę gbua ya l'uzo; teme l'o rwua eka-a.”

¹⁶Noo ya; nwokorobya lanu nümanu k'ewohagbaa onwophé l'uzo kwa-bəru Połu ono. Nwokorobya ono bụ nwune Połu kę nwanyị nwuru iya. O je l'odu-ogu l'eka ono je epfuaru iya Połu. ¹⁷Połu bya ekua onye-isho ndu ojogu lanu bya asụ iya: “Duta onye-a jepfu eze onye-isho ndu ojogu. O dürü iphe, oo-pfurū iya.” ¹⁸Onye-isho ndu ojogu ono bya eduta iya bya edujeru eze onye-isho ndu ojogu ono bya asụ iya: “Onye mkporo ono, bụ Połu kuru mu sụ gę mu dutaru ngu nwokorobya-a l'ọ dürü iphe, dù mkpa, oo-pfurū ngu.”

¹⁹Eze onye-isho ndu ojogu ono bya eduta iya bya eje anodu iche bya ajia ya le mpya sụ iya: “?Bụ gunu bę i byaru mu epfurū?”

²⁰O sụ iya: “Ndu Jiu chíru idzu l'ephe a-sụ ngu g'i duta Połu dufutaru ogbo-ikpe echele. L'ephe aa-sụ ngu le ndzukọ ogbo-ikpe acho g'ephe jibaa ya aji. ²¹Ole oo g'i tị ngakwaru phē nchị; kele o dürü ndu ghatarụ ükporo labo e-wohagbaa onwophé ewoha l'uzo kwabəru iya. Ndu ono rifuwaru nte l'ephe tee ridu nri; ophu ọ dudu iphe, ephe a-nġu m'o bjudu l'ephe gbuadaru Połu. Ephe doziwaru onwophé. Iphe, ephe kwabəru nta-a bụ g'i kweta g'e duru iya bya.”

²²Eze onye-isho ndu ojogu ono sụ iya: “Ta adukwa onye ii-me g'o maru l'i pfuwaru mu iya.” O sụ gę nwokorobya ono la. O lashia.

E du Połu je anu nnajioha, bụ Felikusu

²³Eze onye-isho ndu ojogu ono bya ekua ndu-isho ndu ojogu iya ụmadzu ębo bya asụ phe: “Unu je achikobe ndu ojogu ükporo iri; waa ndu ojogu ükporo ęto l'iri; ndu a-nodu agba l'inya; waa ükporo iri ọzo ndu a-chi-rū arwa. Unu kwakobę phē k'eję Sizariya le nri-enyashi ntanu-a. ²⁴Haru inya dozia, Połu a-nodu agba g'unu duru iya nü nnajioha, bụ Felikusu. G'o tọ dükwa iphe, e-me iya nü.” ²⁵Eze onye-isho ndu ojogu ono bya edee ękwo-ozzi sụ:

²⁶“Kulodiyosu Lisiyasu ede ękwo-a anu Okalibe Nnajioha, bụ Felikusu asụ: Nnajioha; mu ekele ngu-o. ²⁷Ndu Jiu guderu nwoke-a, mu suru g'e gude byapfuta ngu-a eme g'ephe gbua. A nonyaa e mee mu maru l'ọ bụ nwa Romu. Mu gude ndu ojogu mu je anafu phē iya. ²⁸Mu meahaa gę mu maru iphe, ephe gudedoru iya. Mu duru iya jepfu ndzukọ ogbo-ikpe phē. ²⁹Mu hümä l'iphe, o meru ta abudu iphe, ọ dù kę g'a pfu-gbua ya; ophu ọ dükpodanu k'atụ mkporo. Iphe, ephe epfu l'o meru bụ opfu k'ekemu-ali ndu Jiu. ³⁰Mu nüma le ndu Jiu chíru idzu g'ephe gbua ya; mu sụ g'e gude

iya byapfutashia ngu. Mu sụ ndu epfu iphe, o meru g'ephe byapfuta ngu bya epfua ya l'iphu ngu."

³¹Ndu ojogu ono bya emee g'e ziru phę. Ephe gude Polu jee l'enyaishi ono jasụ le Antipatirisu. ³²O be le nchitabohu iya; ndu ojogu ono ndu ophu gude ọkpa laphushia azu l'odu-ojogu. Ndu ophu gude ịnya duru iya jeshia. ³³Ephe durwua ya Sizariya bya eworu ẹkwo ono nụ nnajioha bya eworu Polu ye iya l'eka. ³⁴O bya aguebe ẹkwo ono; bya ajia Polu alị ẹka a nwụru iya. O nümaephō l'o bụ onye Silisiya; ³⁵o sụ: "Mu a-nümaawaro ọnū-mini ngu rengurengu mè ndu epfu iphe, i meru byarwutaeephō." O sụ g'e je dobe Polu l'eze-ulo Herodu che iya nche.

Iphe, ndu Jiu epfu le Polu meru

24 ¹A nöephō abalị ise; Ananayasu, bụ onye-isho ndu-isho uke Chi-leke waa ndu bụ ogerenya l'ogbo-ikpe ndu Jiu haru swiru jeshia Sizariya. Ephe gudekwapho onye maru eye ọnū l'opfu, ępha iya bụ Tętalosu gude jeshia. Ephe rwua bya atuko iphe, ęphe suru le Polu meru doshiaru nnajioha, bụ Felikusu. ²A bya ekua Polu. Tętalosu wata epfu iphe, ęphe suru l'o meru sụ:

"Okalibe Nnajioha; oo g'i gude nwụbeberu anyi enya ree meru g'o gude anyi buru le nchị odoo. O buru nkwanmaṇya ngu meru iphe, a gba-nwechaaru iphemiphe ono, a gbanweshiru ono g'oduru ndibe anyi le ree. ³Iphemiphe ono, iimeru anyi ono dụ anyi ree. Anyi nödu l'ekameka ekele ngu ekele iya. ⁴Mu te ejekwa epfukwadụru ngu rọ ogologo opfu. Iphe, mu arwọ ngu bụ jiko g'i kwerọ nüma iphe-a, anyi abyaru ngu epfuru-a. Anyi e-gbuę ya pho mkpirikpu. ⁵Nwoke-a be anyi humawaru l'o bụ onye shiberau ite ejo-iphe. Ọokpaje ûtsú l'eka ndu Jiu nökpo le mgboko mgburugburu. Teme ọ buru iya bụ ishi ndu ejo ogbo ono, bụ ogbo ndu Nazaretu. ⁶O nödu eme g'o merwua eze-ulo Chileke. Anyi gude iya eme g'anyi gude ekemu-alị anyi kpee ya ikpe. ⁷Ophu eze onye-isho ndu ojogu, bụ Lisiyasu ekwedu. O bya eye iya ęka; bya egude ęka ike nata iya anyi. ⁸O sụ g'anyi be ndu guderu iya nụ bya l'iphu ngu. I -jia nwoke-a aji be ii-humawaro iphe ọbu, anyi epfurugu l'o meru ọbu." ⁹Ndu Jiu ophuu ye iya ęka sụ l'iphemiphe, Tętalosu pfuru bükota eviya.

Polu edofu onwiya l'iphu Felikusu

¹⁰Nnajioha bya epheeru Polu ęka g'o wata eye ọnū. Polu sụ:
 "Mu sụ-a; mu maru l'i shiwaas ụzenya nödu l'ishi ikpe l'alị-a. Noo g'o gude ęhu nödu atsọ mu ụtso edo edo dofufu onwomu l'iphu ngu. ¹¹O tóko noghadu abalị iri l'ebu, mu jeru Jierúsalemu je abarụ Chileke eja. Jíkwaa phę g'a maru ?mu l'adzụ uka. ¹²Ndu Jiu ta ahümakwaru l'o dürü onye mu l'iya wataru atu ego; ophu ęphe ahümaduru mu l'eka ọ dürü ndu mu swo-ngaru l'ime eze-ulo Chileke; ozoo l'ulo-ndzukọ phę; ozoo l'ime mkpükpu.

¹³Ozokpoonu g'ephe goshi l'ibo ono, ephe boshiru mu ono dñru ophu bụ eviya. ¹⁴Ophu, mu kweru bụ lę mu abarụ Chileke ndiche anyi phe ejá lę Uzo Nnajíuphu ono, ephe ekuje ejó ogbo ono. Mu tükökwarupho iphemiphe, e deru l'ekwo ekemu Mósisu waa ekwo ndu mpfuchiru Chileke kweta. ¹⁵Iphe, ndu-a ele énya iya bę mu elekwapho énya iya, bụ iya bụ lę Chileke e-mechaa mee onyemonye g'o shi l'ónwu teta dzñru ndzú mę ndu óma mę ndu ejó-iphe. ¹⁶O búru iphe ono meru iphe, mu ekukebeje éhu g'obu ta anodú awa mu mini l'iphu Chileke mę l'iphu nemadzú.

¹⁷"O ya bụ; mu nočhaa apha olehole l'eka ɔzo; mu lwa alí mu gę mu wolataru ndu alí mu okpoga gude yeru phę l'eka; wakwapho gę mu nü Chileke iphe-ngweja. ¹⁸O búru gę mu mechaarü nsø, tso ngweja ono bę ndu Jiu ophu harü shi Eshiya lwa hñmaru mu l'ime eze-ulo Chileke l'eka ono. O tó dükwa ikpoto ndu mu l'ephe swi; ophu mu emekwaru gę mkpukpu gbaa gharaghaghara. ¹⁹O kwa ndu Jiu ono, shi Eshiya ono gege abyá l'iphu ngu l'eka-a byá epfua iphe, ephe sürü lę mu meru mę o -dñru iphe, ephe epfu. ²⁰Ozoo sụ gę ndu-a, nö l'eka-a pfua ejó-iphe ephe hñmaru, mu meru, búkpo iphe, e gege anma mu ikpe teke ono, a jíru mu ají l'iphu ndzukö ogbo-ikpe phę ono; ²¹gbahakwa iphe lanü ono, mu nočkwa-a l'iphu ndzukö ogbo-ikpe ono pfushia ike sụ l'iphe, unu ekpedoru mu ikpe iya ntanü-a bụ lę mu kweru lę Chileke e-mechaa mee ndu nwñhuru anwñhu g'ephe shi l'ónwu teta gbalihu dzñru ndzú."

²²O ya bụ; eshinu Felikusu magbuwaru kę Uzo Nnajíuphu ono ree; o sụ g'ephe la. "Mu e-kpe ikpe ono mę eze onye-ishi ndu ojogu, bụ Lisiyasu byaephō." ²³O sụ g'onye-ishi ojogu ndu Romu, Pölu nö l'eka letakwa iya énya ree; ole oo g'o hakwaa ya g'o tusaru éhu; gę ndu ònyà iya byaje g'ephe l'iya kwe; g'ephe mejeru iya iphe, bụ mkpa iya.

Pölu eye ɔnu l'iphu Felikusu yee Durusila, nyee ya

²⁴A nočpho ujiku olehole; Felikusu duru nyee ya Durusila, bụ nwanyi Jiu byatashia. O bya ezia; e je ekua Pölu. Ephe ngabéru iya nchi; o pfua-haa k'ekweta kę Kéreshi, bụ Jizosu. ²⁵Pölu kpukwaduru-a opfu l'önü epfu k'apfubekoto mę k'esede onwonye; waa kę mbóku ikpe, a-byá nü ono; ndzú rwuta Felikusu. O sụ iya g'o jewaro kę nta; lę ya e-ku iya-a ɔzo teke üzö dñru iya. ²⁶Iphe, oori bụ l'ö dñru okpoga uphalazu, Pölu a-nü iya. O búru iphe ono bę meru g'o gude o noču abujeru nta nta l'o kua ya g'ephe boø uja.

²⁷A nočpho mgbarapha labö; Felikusu lüfu. O byalépho alüfu ono; o parü Pölu haa l'öka-mkporo l'eka oome gę ya mee iphe, dü ndu Jiu ree. Nwoke ɔzo, epfa iya bụ Poshosu Fesutosu bya anodú l'ökwa iya.

Pölu epfu g'eze nnajioha Romu kpee ya ikpe

25 ¹A nočpho abalị eto, Fesutosu lwafutaru ndu ono, o bụ nnajioha phę ono; o shi lę Sizariya jeshia Jierúsalemü. ²E rwua éka ono;

ndu-isho uke Chileke waa ndu-isho ndu Jiu bya epfuaharu iya iphe, ẹphe sürü le Poju meru. Ẹphe rwọo ya ³g'o meeru phẹ iphe-ọma, bụ iya bụ g'o mee Poju g'o lwa azu le Jierúsalemu. Ẹphe nödukwanu achị idzu g'ẹphe kwabé l'egbudu gbua Poju. ⁴Obenu le Fesutosu sürü phẹ le Poju nokwa mkporo le Sizariya. Le ya ta adukwa gẹ ya ano-beru ya alaphushia azu l'eka ono. ⁵Ọ sụ phẹ: "Gẹ ndu-isho unu tsokwaru mu je Sizariya. Ọ -bürü l'ọ dürü iphe, dù ejí, o meru; unu je epfua ya l'eka ono."

⁶Ephe le Fesutosu nō iphe, ha g'abali iri l'eka ono teme ọ lashia Sizariya. O be le nchitabohu iya; o je anodu l'ulo-ikpe bya asụ g'e dubata Poju. ⁷Poju bataephō; ndu Jiu, shi Jierúsalemu bya apfụ-phee ya mgburugburu bya epfushiahaa igwerigwe akpamara, ẹphe sürü l'o meshiru. Ọphu ọ dù du ophu ẹphe dürü ike goshi l'o bụ eviya mē nanụ. ⁸Poju bya edoahaa gẹ ya dofu onwiya sụ: "Ọ tọ dükwa teke mu pfubyijeru ekemu ndu Jiu; ọphu mu epfubyikwaru eze-ulø Chileke; ọphu ọ dükwa teke mu pfuswejeru eze nnajioha Romu."

⁹Fesutosu meahaa gẹ ya mee iphe, dù ndu Jiu ree; ọ sụ Poju: "?Ọ dù ngu ree g'i je Jierúsalemu g'e kpee ngu ikpe iphe-a, ẹphe sürü l'i meru-a l'iphu mu l'eka ono?"

¹⁰Poju sụ: "Eka-a, mu pfuru-a bükwa l'iphu ogbo-ikpe eze nnajioha Romu gedegede, bụ iya bụ eka ọ gbaru g'e kpee mu ikpe. Gubedua l'onwongu maru l'ọ tọ dùdu ejo-iphe, mu meru ndu Jiu. ¹¹Kele ọme mu eme ejo-iphe; meta iphe, gbaru k'ekpe mpfugbu mē mu asụ ?Mu atsuhunu ebvu anwụhu? Obenu teke iphe, ẹphe sürü le mu meru phẹ ta abụdu eviya bẹ ọ tọ dükwa onye byakpooru akpuru mu nụ phẹ. Iphe, mu pfuru bükwa g'ikpe mu laa l'iphu eze nnajioha Romu."

¹²Noo ya bụ; Fesutosu yee ndu ogbo-ikpe iya chichaa idzu; ọ sụ iya: "Eshinu i sürü g'ikpe ngu laa l'iphu eze nnajioha Romu bükwa l'iphu eze nnajioha Romu ono bẹ ii-je."

Poju no l'iphu Agiripa yee Baniisu

¹³O be ujiku lanụ; eze, bụ Agiripa waa nwune iya nwanyị, bụ Baniisu bya Sizariya g'ẹphe kele Fesutosu. ¹⁴Ephe noephō ujiku olemole l'eka ono; Fesutosu bya eworu kẹ Poju kojorū Agiripa. Ọ sụ iya: "Ọ dürü nwoke, Felikusu haru mu l'ulo mkporo. ¹⁵Mu jee Jierúsalemu; ndu-isho uke Chileke waa ndu bụ ogeranya ogbo-ikpe phẹ pfuaharu mu akpamara, ẹphe sürü l'o meshiru. Ẹphe sụ mu gẹ mu nmaa ya ikpe. ¹⁶Mu sụ phẹ l'ọ tọ bükwa omelalị ndu Romu g'a kpuru onye a sürü l'ọ dürü iphe, o meru nụ; l'ebé abụ lẹ yee ndu qodaru ẹphe l'iyi no l'iphu l'iphu g'o dofu onwiya l'iphe ono, a sürü l'o meru ono.

¹⁷"O be mbóku, ẹphe dzuru l'eka-a; ọphu mu ejekpôdaaro akpô ụpfu. Mu jeshiepho l'ulo-ikpe ono le nchitabohu iya bya asụ g'e je edubata nwoke ọbu. ¹⁸Ndu epfu iphe, o meru gbalihu; ọphu ọ dùdu mē ejo-iphe,

mu riru l'o meru, duru ophu ephe suru l'o meru. ¹⁹Iphe, ephe pfueru-pho buerupho opfu g'ephe abajeru Chileke phē eja waa onye obu, a suru l'epha iya bụ Jizosu, nwuluhawaru nụ; obenu le Polu suru l'o nokwadu ndzụ. ²⁰Ophu mu amadụ iphe, mu e-me l'egube opfu ono. Mu jia Polu ge mu maru ?o dù iya ree g'o jee Jierúsalementu g'e kpee ya ikpe iphe, ephe suru l'o meru-a l'eka ono. ²¹Polu jika sụ le ya a-nodua le mkporo jasụ teke Okalibe eze nnajioha e-kpe iya ikpe. Mu karu sụ g'e che iya nche jasụ teke mu e-zì iya g'o jepfu eze nnajioha.”

²²Agiripa sụ Fesutosu: “O dükwa mu g'a sụ le mu nümaru olu nwoke obu l'onwomu kwapho.” Fesutosu sụ iya g'o haa l'echele be ọo-numa-a olu iya.

²³O be le nchitabohu iya; Agiripa yee Baniisu bya akwakpoeopho onwophé ọkpobe akwa ndu eze. Ephe bya abahụ l'ulo-ikpe ono waa eze ndu-isho ojogu; mè ndu a maru əpha phē le mkpukpu ono. Fesutosu zia; e je eduta Polu bata. ²⁴Fesutosu wata epfu opfu sụ: “Onyibe, bụ Agiripa mè unubé ndu nokota l'eka-a. Unu humakwa nwoke-a, ndu Jiu mgburugburu ndu ophu nō l'eka-a mè ndu ophu nō le Jierúsalementu tukorù echí ichi iya obu. Ephe echí mkpu sụ g'o tó noduhe ndzụ. ²⁵Ole ọ tó dudu iphe, mu humaru, o meru bụ iphe, dù k'e gude kpee ya mpfugbu. Eshinu o gude ọnụ iya sụ g'ikpe iya je l'iphu Okalibe eze nnajioha be mu sukwaru le mu e-zì g'e dularu iya eze nnajioha. ²⁶Obenu le mu ta amadụ iphe, bụ l'owa-a iphe, mu e-de l'ekwo sụ eze nnajioha l'o meru. Nokwa iphe, mu gude dutarù iya unu; mbụ dutarù iya gubé Onyibe, bụ Agiripa gedegegede g'obukwanuru: e -lechaa ẹnya l'ikpe obu; mu amakwanuru iphe, mu e-de l'ekwo. ²⁷Kele ọ dù mbédúa g'o bụ umere onye-eswe mbụ gę mu sụ g'e duru onye mkporo je; l'ebé egoshi iphe, a suru l'o meru.”

Polu edofu onwiya l'iphu Agiripa

26 ¹Agiripa sụ Polu: “A haakwaru ngu nta-a g'i yee ọnụ. I -makwaru iphe, ii-do dofu onwongu dokwaa ya.” Polu bya apalia eka kele iya bya awata edodo sụ:

²“Onyibe, bụ Agiripa; ehu atso mu l'i kweru gę mu pfuru ngu l'iphu pfua opfu; doo edo dofu onwomu ntanụ-a l'iphemiphe, ndu Jiu suru le mu eme. ³Ehu, atso mu nụ bụ l'i maru omelalị ndu Jiu ree bya amaru iphe, ephe adzo. Jiko ngabékpoekwapho nchị ree l'iphe-a, mu aby aepfupfu-a.

⁴“Ndu Jiu mgburugburu makotaru gę ndzụ mu dù eshikpoo teke mu bụ nwata; kélé mu shièpho le mbụ buru l'alị mu waa le Jierúsalementu. ⁵Ephe makwaruphō; m'ephe -jenụ ekwe gbaa ekebe iya; le mu shièpho le mbụ gbaru l'ogbo ono, kachaa atubé nvó l'ekemu Chileke anyi ono, bụ iya bụ ogbo ndu Fárisii. ⁶Nta-a be mu pfuru l'eka-a; a nodu ekpe mu ikpe; kélé mu ele ẹnya iphe ono, Chileke kweru nna anyi oche phē ukwe le ya e-me ono. ⁷Qo iphe ono, o kweru ukwe iya ono be ọkpa-ipfu iri l'ebó ndibe

anyi phē elekpoō enya iya gude ēhu anmanma iya abarū Chileke eja eswe l'enyashi-a. Sū-a; Ḏnyibe; nta-a bē ndu Jiu sūru lē mu mesweru; kele mu ele enya iphe lanū ono. ⁸?Bụ gunu meru g'o gude o nōdu atsū unubē ndu Jiu l'ēhu ekweta lē Chileke e-me ndu nwūhuru anwūhu g'ephe shi l'ōnzu tetu gbalihu dzūru ndzū?

⁹“Mbēdua l'onwomu shikwapho dobēsu l'ome o dūru iphe, mu e-me gude mebyia iphemiphe, lakpooru k'epha Jizosu onye Nazaretu mē mu emewaa iya. ¹⁰Noo iphe, mu meru lē Jierúsalemu bū ono. Mu jeru ana-ta ndu-isho uke Chileke ekwo, egoshi l'ōo phē ziru mu ozi. Mu je akpūta igwerigwe ndu-nso tūshia phē mkporo. Teke e kperu phē mpfugbu; mu ekweeru phē une. ¹¹Ugbo ole-mole bē mu zichawaru g'e chia phē iphe l'iphe, bukpoō ụlo-ndzukō ndu Jiu; l'ēka mu eme g'ephe sū l'ephe te ekwe-taheduru iphe ono, ephe kwetarū ono. Kē nkephē nōdu eghutaberu mu eghu shii k'ophu mu shi agbeshije jeshia alī ozo je phē avota.”

**Polu akō gē ya gude gbanwee
waa k'ozi iya**

¹²“O būru k'iphe ono meru g'o gude mu jeshia Damasukosu. Ndu-isho uke Chileke kwe gē mu je; o būru phē bē mu nō l'ēka jeshia. ¹³Noo ya Ḏnyibe; o būru l'echilabō eswe ono gē mu nō l'uzo bē mu humaru iphóró, ka enyanwu, nō l'akpaminigwe egbu nwijinwii. O nwuepho nwuphee mu lē ndu anyi l'ephe swi mgburugburu. ¹⁴G'anyi ha dakota kpurumu l'alí. Mu nūma olu-opfu, e gude opfu Aramu epfu sū: ‘Solu! Solu!’ ?Bụ gunu meru iphe, iikpa mu ēhu? I -nōdu eme g'i mekata mu bē o bükwa onwo-nugu bē iimekata. O gbekwa du g'eswi, emeka onwiya iphe-ēhuka; kele oogba okpa lē mpyipyi oshi, onye nwe iya nū gude achị iya.’ ¹⁵Mu jia ya sū: ‘?Bụ onye bē i bū Nnajiuphu?’ O sū mu: ‘Oo mu bū Jizosu; onye iikpa ēhu.’ ¹⁶‘Gbalihu pfūru apfūru. Iphe, mu gude byapfuta ngu bū gē mu gūa ngu lē ndu ejeru mu ozi. G'i je epfukashiaru ndu ozo iphe-a, i humaru ntanu-a kē nkemu-a; waa iphe, mu e-goshi ngu l'iphu.’ ¹⁷Mu a-dzota ngu l'ēka ndu Izurēlu waa l'ēka ndu abudu ndu Jiu, bū iya bū ndu mu ezi ngu g'i je alī phē obu. ¹⁸‘Ii-je emee g'ephe saa enya k'ophu ephe e-shi l'ochii fūta bata l'iphóró; waa k'ophu ephe e-shi l'ēka Nsetanu fūta lwapfuta Chileke. Oo ya bū; mu aguaru phē nvū l'iphe-eji phē guru phē ye lē ndu mu hotawaru g'ephe būru ndibe mu.’

¹⁹“Oo ya bū; Ḏnyibe; mu ta asukwaru waawaalē mu tee medu iphe ono, mu nūmaru l'ophulunya, shi l'imigwe ono. ²⁰Mu vuru ụzo jee Damasukosu; teme mu bya ejeshia Jierúsalemu. Mu bya ejegbabē alī Jiudiya mgburugburu shia jeshia alī ndu abudu ndu Jiu. Ishi iphe, mu jedoru ekameka ono būru gē mu karu phē g'izimanu iphe-eji phē lwa phē azu g'ephe ghāa umere lwapfuta Chileke; ephe emeje iphe, e-goshi l'izimanu lwaru phē azu eviya. ²¹Noo iphe, kparu iphe, ndu Jiu guderu mu l'ēka mu

no l'eze-ulo Chileke eme g'ephe gbua mu. ²²Ole Chileke eyekpoekwaru mu pho eka byasụ ntanụ ọwa. Noo g'o gude mu pfuru l'eka-a agba ekebe g'onyemonye nüma; nwata mē ogeranya. Mu nodu epfu iphe, abudu iphe ọzo gbahaa iphe ono, Mosisu yee ndu mpfuchiru Chileke pfuru sụ l'oo-me ono. ²³Ephe sru le Kéreshi ono, jefutaje iphe-ehuka. E -mechaas l'ọ bụru iya a-buru onye Chileke e-vuru ụzo mee g'o shi l'ọnwu teta gbalihu dzuru ndzụ; g'o pfukaaru ndu Jiu mē ndu abudu ndu Jiu l'ọ ya bụ ịphóró, Chileke e-shi dzọo phe."

Ọnu, Agiripa yeru Polu

²⁴Polu donyaephoh iphe ono; Fesutosu raswerehu: "Polu! O bùakwaa ọbvụ byaru ngu! Oke ekwo, i nwuru gbaghakwaru ngu iphu!"

²⁵Polu sụ Fesutosu: "Obvu te emekwa mu Ọnyibe. Iphe, mu epfu do-kwaru enya; teme o bụru ọkpobe-opfu." ²⁶?Tobudu Agiripa baa? O makotaru iphe-a, mu epfu-a rengurengu; teme mu nodu epfue ya pho hoo-haa; kèle o doru mu enya l'ọ tọ dudu iphe ono ophu o nümaadararu; eshinu o dudu ophu e meru l'edomi. ²⁷Sụ-a; Ọnyibe, bụ Agiripa; ?I kwetarụ iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru tọ? Mu maru-a l'i kwetarụ-a!"

²⁸Agiripa sụ iya: "?I dobesu l'ii-pfubutakebewaa mu egwegwa egube ono gę mu bụru onye kę Kéreshi?"

²⁹Polu sụ iya: "?O bụ egwegwa-o; ?oo-no odu-o; iphe, mu epfu anụ Chileke bụ gę gu lę ndu-a, nokota l'eka-a bụru iphe, mu bụ; mbụ ge ndu-a, anụ iphe-a, mu epfu ntanụ-a buekwarupho iphe, mu bụ; a -gufukwaru unu kę mkporo-a."

³⁰O pfuchaephoh nno; eze, bụ Agiripa waa Okalibe nnajioha Jiudiya, bụ Fesutosu waa eze-nwanyi, bụ Baniisu waa ndu ọzo, ẹphe l'iya no l'eka ono tuko wulihu wụfu. ³¹Ephe lufuephoh; ẹphe tuko pfuaharu nwibe phę sụ: "Nwoke-a te emetakwaru iphe opfu k'ije mkporo; ophu o buro k'apfugbu." ³²Agiripa sụ Fesutosu: "?I maru-a l'ọ tọ bụ lę nwoke-a sru g'ikpe iya lufu l'iphu Okalibe nnajioha lę Romu; e gege apakwaru iya-a haa."

Polu no l'ugbo-mini eje Romu

27 ¹O be teke a chiru iya; o wükoo l'anyi a-nodu l'ugbo jeshia İtali; e woru Polu yee ndu mkporo ọzo ye Jiiliyosu, bụ onye-isho ndu ojogu ndu Romu l'eka. Onye ono bụ onye-isho "Ogbo ndu ojogu Ogosotosu." ²Anyi tuko wuba l'ugbo-pherephere-apa, shi Adaramitiyomu aby; eje l'odu ugbo, nogbaa l'aguga aguga ali Eshiya. O dukwarupho nwoke Masedoniya, a nwuru lę Tesalonayika, ẹpha iya bụ Arisutakosu, anyi l'iya tukoru nodu l'ugbo ono jeshia. ³O be lę nchitabohu iya; anyi rwua Sayidonu. E rwua eka ono; Jiiliyosu gude eme odoo kwe gę Polu je ekelechaa ḥonyà iya phę g'ephe ançchaa ya nwiphe, bụ mkpa iya. ⁴Anyi shikwa l'eka ono tugbua ọzo; kporu ugbo kwaseru ụzo enyanwu awawa; shita aguga

Sayipuroso; kèle pherephere ezi anyi iziphu. ⁵ Pherephere ngata ugbo ono anyi ghabua mini ono laguga Silisiya waa Pamfiliya bata laguga Mayira, bu mkipukpu, no l'ali Lisiya. ⁶ E rwua l'eka ono; onye-isho ndu ojogu ono huma ugbo-pherephere-apa, shi Aleguzandiriya. Ugbo ono eje Itali. O chiru anyi ye iya.

⁷ Anyi tokpoephoh nwéhu ngaa ugbo ono ujiku olehole; mbu o tsushi-kpoo l'ehu ike teme anyi ngarwua Knayidoso ntse. Ophu pherephere ekwekpöedu g'anyi shia ono. Anyi ro-jia shia aguga mini uto Kiritu. Pherephere ono ngaru anyi shikube Salumonu. ⁸ Eshi aguga Salumonu ono tsushikpoo anyi l'ehu ike. Anyi bya ekukebekpoo ehu teme anyi rwua eka lanu, eekuje "Odu-ugbo-qoma"; eka ono be mkipukpu Lasiya dñwaa ntse.

⁹ Anyi gude nno no'o odu l'eka ono k'ophu anyi no-rwuru teke ije ugbo atsuje l'ehu bya anoghatawaa teke ndu Izurelu emeje omelalị aswi egü. Polu nmaaru ndu ugbo ono me ndu ojogu pho okwa su: ¹⁰ "Ndu mu; iphe, mu humaru bu l'ije ugbo anyi-a e-mechakwaa du ehuka shii. O to bukwa l'ivu, no l'ugbo-a me ugbo l'onwiya a-la l'iswi; obenu l'ishi anyi be aa-lo-kwapho alolo." ¹¹ O buru iphe, onye-isho ugbo waa onye nwe ugbo pfuru be onye-isho ndu ojogu ono ngaberi nchi. Ophu o kwataduru yee onu le ke Polu. ¹² Eshinu odu-ugbo-mini ono ta dudu k'anodu l'udzumini ono; be onu ka awu nanu su g'anyi tugbua l'eka ono g'a maru ?anyi a-du ike ngarwua Fonikusu. Fonikusu bu odu-ugbo-mini, no le Kiritu. Eka eeshije abahu l'odu-ugbo-mini ono du ebo. E -chebe iphu l'uto enyanwu ariba be nanu gharu iphu g'e jewaa ala l'uto ekutara; ophuu gha iphu g'e jewaa ala l'uto ekicha. O buru l'eka ono be anyi a-nodukota l'udzumini ono.

Oke pherephere byapfutaru Polu phë l'echi enyimu

¹³ Pherephere shi l'uto ndohali wata ezi nwa reswereswe; ephe dobesu l'ephe a-du ike mekota g'ephe tugberu. Ephe shi le mini lo-lita mgborí-gwè, a goru g'ikokoro, eegudeje lo-de ugbo le mini wata anga ugbo ono le mgboru mgboru Kiritu. ¹⁴ A noephoh nwanshi; oke pherephere shi l'uto isheli mini ono ziru byatashia. ¹⁵ O zikotaephoh ugbo ono tugbua; ebe o kweedu kwasero ibiya ono, pherephere shi abya ono. Ebe anyi amae-du g'anyi e-me iya; anyi paru iya haa ge pherephere pata anyi tugbua. ¹⁶ Anyi ghatashia mgboru ali, eekuje Kulawuda, no l'echi mini; ophu pherephere ezishiedu anyi ike g'o shi ezi. Anyi kukebekpoo ehu; teme anyi kpuru nwugbo ke nshii, eelibeje leze ugbo ye leze ugbo ono. ¹⁷ A kpübatachaa nwugbo ono, eegudeje agufuta nemadzü ono ye l'ugbo pherephere apa ono; ephe bya egude eri kee ugbo mgburugburu kee ya kpükpurukpu g'o shihu ike. Ndzu gúahaa phë ke: ?a maru ugbo te ejedu nu emia l'eveevee, du laguga mini le Libiya. Ephe lo-zetachaa ekwa ono, emeje ge pherephere nga ugbo ono; pherephere to nwéhu gude ugbo ono

jeahaa. ¹⁸Oke pherephere ono nodu ezikwapho ehuka ehuka akwanga ẹphe k'ophu ẹphe wataru achishi ivu, du l'ugbo taphaeliahaa le mini le nchitabohu mboku ono. ¹⁹O be le mboku k'eto; ẹphe gude eka phē l'onwo-phē mihihaa iphe, e gude mee ugbo ono taphaeliahaa le mini. ²⁰A nōo ujiku ole mole ophu anyi ahumaduru enyanwu enya; ophu o buro ke kpokpode teme oke pherephere ono nodu ezishikwadu irike irike; o mee k'ophu anyi ta ariedu ke ndzu.

²¹Unwoke ono nokpoo ọdu; ophu o dudu onye ophu riru nri. Oo ya bu; Polu gbeshi bya ejepfu phe je asu phe: "Ndu mu; ome unu kweru nkemu haa afuta le Kiritu me anyi te etuphashikwa iphemiphe-a, e taphaela-waa iphe-a, mebyishihuru nu-a. ²²Nta-a be mu arwo unu su g'obu shihu unu ike. O to dukwa g'o ka mma l'oo onye lanu, etupha ndzu iya. Oo 'ephō ugbo-a a-la l'iswi. ²³L'enayashi-a, laru nu-a be ojozi-imigwe, shi l'eka Chileke ono, mu bu nkiya; teme o bürü iya be mu ejeru ozi ono byapfutaru mu; ²⁴bya asu mu: 'Gé ndzu ba agushi ngu Polu l'i jefutaje je apfuru l'iphu eze nnajioha Romu. Ozo bu le Chileke e-gudekwapho iswi ehu ngu dzoo iphe, bu ndu gu l'ephe no l'ugbo-a.' ²⁵Oo ya bu; ndu mu; g'obu shihu unu ike; kele o doru mu enya le Chileke e-mekota iphemiphe g'e pfuru mu iya. ²⁶Ole o dūru nwali, enyimu so-pheru mgburugburu, ugbo-a a-paru anyi je asube."

²⁷O be l'enayashi k'ujiku iri l'eno; pherephere ono nodu apakwadu-a anyi eje le mini Adiriyatu. O rwuje l'echi abalị; ndu ugbo su l'oo dukwa g'alii aduwaa anyi ntse. ²⁸A bya eworu nwiphe, anyi ẹrwa libe leri bya echie ya l'ime mini ono. A tuá ya; ogbu mini ono bürü iphe, ha ge ọnnyeka ụkporo. A nonyakwa; a bya atua ya ozo; o bürü ọnnyeka iri l'ise. ²⁹Ndzu guahaa phē l'ugbo anyi e-je ekwoo onwiya l'oke mkpuma rikashihu. Ẹphe mifu egube mgborigwè-onu-ikokoro pho eno, du l'azuu ugbo ono gude eri tu-zetachaa ya; o bahu l'ohu mini gudeshia ugbo ono. Ẹphe nodu arwo ge nchi e-me bohu. ³⁰Ndu ugbo ono meahaa g'ephe gbado ugbo-pherephere-apa ono. Ẹphe bya apazeta ugbo ke nshii pho paru dee le mini. Ẹphe mee nno g'e dobesu l'ephe eje agbe l'iphu eze ugbo ono ye mgborigwè-onu-ikokoro le mini. ³¹Polu su onye-ishi ndu ojogu ono waa ndu ojogu ono le ndu ugbo-a -pfufuwaa be unu ta alwakwa. ³²Oo ya bu; ndu ojogu ono bya ebufu eri nwugbo nshii ono; mini pata iya.

³³Nchi bohushia; Polu rwoahaa phē g'ephe kabero ria nri. O su phe: "Nta be unu nowaru abalị iri l'eno; ophu o dudu iphe, unu riru. ³⁴Jiko unu ria nri g'ike adu unu; kele o to dukwa g'o ka mma l'oo egbushi, du unu l'ishi, etuphahu nu." ³⁵O pfuchaa nno bya ewota buredi bya ekele Chileke l'iphu phe g'ephe ha bya awata atata. ³⁶Obu shihu phē ike. G'ephe ha rikotakwapho nri. ³⁷Iphe, anyi du l'ugbo ono bu umadzu ụkporo ụkporo mgbo iri l'eto l'umadzu iri l'ishi. ³⁸Onyemonye rijichaa epho; a pashia ereshi, e vu l'ugbo ono tushia le mini g'ugbo a-du nphe.

Ụgbo, pherephere apa tsukposhihuru

³⁹Nchi bohuepho; ebe ndu ụgbo ono amaeđu mgbadagba, ephe no. Oo 'ephe l'ephe h̄umaru l'alị zawaru ph̄e ntse. Ephe h̄uma eka mini gw̄oru agw̄ogw̄o; h̄uma l'eka ono b̄e alị d̄u baswaa l'aguḡa mini ono. Ephe s̄u g'ephe maru ?ephe e-me g'ugbo ono je eliru l'eveeve l'aguḡa mini ono.

⁴⁰Ephe ḡbubushia eri, gude mgborígwè-onu-ikokoro ono hakota iya l̄e mini bya atoshia ụdo, e gude kegbabechaa eku-ugbo, eegudeje ago-zi ụgbo ono teke ono kwapho. Ephe bya apalia ekwa, no l'eli oshi, shi d̄u l'iphu ugbo ḡe pherephere awatakwanu enwu ụgbo ono. Ephe n̄odu ago-zi iya; jasụ ọ lashia l'eka ono, mini gw̄oru agw̄ogw̄o ono. ⁴¹Ugbo ono je agbaba l'ikpo eveeve, d̄u l'ime mini ono; ishi ugbo ph̄e liru l'eveeve ono k'ophu ugbo ono kwaru l'eka ono. Oke akpara-mini bya etsukashia azu ugbo ono iphiriba iphiriba.

⁴²Ndu ojogu ono r̄iahaa k'egbushi ndu mkporo ono g'o t̄o d̄u onye ophu e-bvufu gbala. ⁴³Obenu l'onye-ishi ndu ojogu ono eme g'o dz̄o Polu. O s̄u g'o t̄o d̄ukwa onye ephe e-gbu. O s̄u iphe, b̄ukpoo ndu maru ebvu mini g'ephe pfubachaa l̄e mini vuru ụzo bvufu eli-mgboko. ⁴⁴Ḡe ndu ophuu gudegbaa eka l'ogodo ugbo; ozoo ibiribe oshi ugbo ono gude iya bvufu. O buru g'anyi gude bvufukota eli-mgboko b̄u ono. Ophu ọ d̄udu onye iphe meru.

Iphe, eme l̄e Moluta

28 ¹Anyi bvufukotaephō eli-mgboko; a s̄u anyi l'eka ono, mini gba-ph̄eru mgburugburu ono bu iphe, ọzoa b̄u Moluta. ²Ndu eka ono ph̄arau anyi obu-imemini shii. Ephe kp̄oberu anyi oku s̄u g'anyi nyaa; kele teke ono b̄u udzumini; oyi n̄odu atsu. ³Polu rwuta eyonku je achiru yee l'oku ono. Agwo shi iya wufuta g'irè oku ono byaru iya l'ehu. O bya ataa Polu l'eka kepfur. ⁴Ndu eka ono h̄uma g'ejø agwo ono taru Polu l'eka kepfur; ephe pfuahaa s̄u: "Nwoke-a n̄okpokwaa l'ochì. O bvufutaakwaru-a l̄e mini bu eviya; obenu l'alị ta ahaduru iya." ⁵Obenu l̄e Polu phefuru agwo ono chie l'oku; ophu o mekaduru iya iphe m̄e ilile. ⁶Ephe n̄odu ele ẹnya teke eka e-ko Polu gbapfur; ozoo teke ọo-da gba nw̄uhi; ophu ọ d̄udu. A kp̄oephō ụpfu nwanshij; ephe h̄uma l'o t̄o d̄udu iphe, meru iya n̄u; ephe ghakobe s̄u l̄e Polu b̄u oke agwa.

⁷Nwoke, b̄u onye-ishi mkpukpu ono b̄e alị-ihe iya jeru bya asube l̄e mgboru eka ono. Ephā iya b̄u Pabuliyosu. O seeru anyi ẹbyaa; bya achita anyi jeshia ibe iya; je akwaaru anyi ẹbyaa ujiku eto. ⁸Anyi jeshia; ododo-enya gudeshiwaan nna iya; teme ephō-anñun n̄odu emekwa iya ph̄o. Polu bya abahu l'ime ụlo iya bya epfur n̄u Chileke bya ebyibe iya eka; mee ya o wek̄orohu. ⁹Noo ya; iphe ono mechaephō; iphe, b̄u ndu iphe emegbaa l'alị ono w̄uru bya; e mek̄ota ph̄e ẹphe wek̄orohuchaa. ¹⁰Ephe nyako anyi

iphe shingushingu; shi egube ono kwabę anyi ùbvù. O rwua g'anyi byaru atugbu; ẹphe gwekókpoeopho iphe, bụ mkpa anyi yejiaru anyi ugbo.

Eshi lę Moluta eje Romu

¹¹ Anyi noo ọnwa ẹto l'eka ono, bya etsoru ugbo, shi Aleguzandiriya tüğbuashia. Ugbo ono be eekuje “Unwune, a nwuru ebo.” O nökotawaru udzumini ono l'odu-ugbo l'alị ono. ¹² Anyi rwua mkpukpu Sayirakusu bya anoo l'eka ono abalị ẹto. ¹³ Anyi shi l'eka ono kpokpoephō mgburugburu mgburugburu jasuru anyi rwua Regumu. O be lę nchitabohu iya; pherephere shi l'uzo ndohali shi anyi l'azụ wata ezizi. O rwua nwarechi iya; anyi rwua Putiyoli. ¹⁴ O dürü ndu kę Kéreshi, anyi húmaru l'eka ono. Ephe rwoo anyi g'anyi l'ephe nōo abalị esaa; anyi nōo nno. E mechaas; anyi tüğbuashia Romu. ¹⁵ Ndu kę Kéreshi, nō lę Romu nümahawarū l'anyi abyā; ẹphe bya anyi ndzuta byarwutachaa aswa Apyiyosu waa ọma mkpukpu, “Ulo nri ẹto.” Polu húma phē bya ekele Chileke; obu ka iya eshihu ike.

Polu epfu opfu Chileke lę Romu

¹⁶ Anyi jerwua Romu; a haa Polu; o buru l'onwiya. E ye onye ojogu; o nodu eche iya nche.

¹⁷ A nöephō abalị ẹto; Polu bya ekua ndu-isho-ozu Jiu l'eka ono ndzuko. Ẹphe dzuephō; ọ sụ phē: “Unwunna mu; a tñru mu mkporo lę Jierúsalemu kpuru mu nü ndu Romu l'ebé adu iphe, mu meru ndibe anyi; ọphu ọ dudu iphe, mu mebyiru l'omelalị, shi lę ndiche anyi phē. ¹⁸ Ndu Romu ono jichaa mu aji bya emeahaa g'ephe haa mu; kélé ẹphe húmaru l'o to dudu iphe, mu meru, gbaru kę g'a pfu-gbua mu. ¹⁹ Ndu Jiu jíka. A kwaru mu ye; mu sụ g'i kpe mu futa l'iphu eze nnajioha l'ebé adu iphe, mu a-sụ l'owaa-a iphe, ndibe anyi meru mu. ²⁰ Noo iphe, mu gude kua unu; kélé ọ dū mu gę mu l'unu húma pfugba. Iphe, unu gude húma mu lę mkporo-a, a tñru mu l'eka-a bükwa lę mu ele ẹnya onye ono, anyi-be ndu Jiu ele ẹnya iya ono.”

²¹ Ẹphe sụ iya: “O to dükwa ekwo, e shi lę Jiudiya detaru anyi, epfu nkengu. Ọphu ọ dükwa ụnwunna anyi, byaru edo nkengu k'eji; ọzoo sụ l'o dürü iphe ozo, i meru. ²² O dükwa anyi g'anyi nümä olu ngu; kélé anyi maru l'ékameka be eepfuepho l'ogbo-a, i gbaa ta adu ree.”

²³ Ẹphe tñaru Polu ọnụ mbóku, ẹphe e-dzu. O be mbóku ono; ẹphe kwa-takpoo dū igwerigwe bya l'eka Polu nō. Polu shi l'utsu kóoru phē iphe, ọ húmaru, bụ iya bụ gę Chileke shiwaagoshi l'o yébe Chileke bụ eze; ọ koo ya g'o doo phē ẹnya ree kó-jia ya nchi. O gude iphe, e deru l'ekwo ekemu Mósisu waa l'ekwo ndu mpfuchiru Chileke mee gę ya pfuta phē yero Jizosu. ²⁴ O dürü ndu ọphu gude iphe, oopfu kweta kę Jizosu; ọ dürü ndu ọphu ekwedu nü. ²⁵ Ẹphe gude k'iphe ono pfugbaaru ékpa l'iche iche.

Ephe bya atugbu; Polu su phe: "A-a! Iphe-a, Unme-dü-Nsø shi l'önü Azáya; onye mpfuchiru Chileke pfuaru ndiche unu phę-a bụ ọkpobe-opfu. ²⁶O suru:

"Je akaru ndu-a l'ephe
a-nга nchị nta ngaa imo;
o tọ dudu iphe,
edo phę enya.

Ephe e-lee enya nta lee imo;
o tọ dudu iphe, ephe ahụma.

²⁷Kele ephe kpọ-chiru obu.
Ephe swo-chiru nchị tanyibe
enya.

Ọ -buru 'abụ m'ephe egude
enya hụma;
gude nchị phę nụma;
obu phę emee g'o doo phę enya;
m'ephe aghakọbe Iwapfuta mu
gę mu dzọp phę.^p

²⁸"Polu su phe: Iphe, unu a-maru bụ l'ozi-oma ndzota ono, Chileke kweru ukwe iya ono bẹ o ziwaru g'e je ezia ndu abụdu ndu Jiu. E zia phę iya; ephe natawa iya." Noo olu Polu. ²⁹O pfuchaa nno; ephe l'ephe tukashiahaa ego atushikpoo ya ike; ephe wụru tüğbua.

³⁰Polu jiita ụlo buru pfuahaa ụgwo. O bua ya mgbarapha labo. Ọ nođu anabatajẹ onyemonye, byaru iya ekele. ³¹Ọ nođu anoduje epfu gę Chileke gude egoshi l'o ya bụ eze bya anoduje ezi iphemiphe, kę Nnajuphu, bụ Jizosu Kéreshi. Ọ nođu asaje iphe ono g'o dü iya. Ophu ọ tsuđu ebvu; teme ọphu ọ dudu onye akposhije iya ya nụ.

^p 28:27 Gunaaz Azá 6:9,10.